

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

మంగళవారము, ఆగష్టు 25, 2009

13 వ శా. స. II స. వాల్యూస -- IV నంబరు -- 4

శక సంవత్సరము - 1931, భాద్రపదం - 3

TUESDAY, THE 25th AUGUST, 2009

13 L.A. II S. VOL-- IV No. - 4

3 - Bhadra, 1931 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రథాన అధికారులు

నభావతి	:	శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి
ఉప సభావతి	:	శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎన్. రాజ సదారాం
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. గోపాలకృష్ణయ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి.శివరావు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి. నర్సింహులు శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుఖార్చు చంద్రబోసు శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎన్. జయరాం శ్రీ కె. సత్యనారాయణారావు శ్రీ మహ్మద్ జ్హారుద్దీన్ శ్రీమతి ఎ. సత్య సాయిలక్ష్మి శ్రీ జి. వెంకట కృష్ణ శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీమతి వి. ప్రభ శ్రీమతి వై. వెంకట రమణమ్మ
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీమతి టి. సుశీల

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పదమూడవ శాసనసభ :)
(రెండవ సమావేశము : ఇర్పి రెండవరోజు)

మంగళవారము, ఆగష్ట 25, 2009

సభ ట. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది
(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో పున్మారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
(వాయిదా తీర్మానముల గురించి)
2. సక్షిప్తము గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్దాప సమాధానములు
3. సక్షిప్తము గుర్తులేని ప్రశ్నలు - ప్రాతపూర్వక సమాధానములు(అనుబంధము-1)
4. స్వల్పమృషణి ప్రశ్నలు
5. జీర్ణ అవర్
6. ప్రభుత్వ బిల్లు

2009, అంధపదేశ్ విలువ ఆధారిత పన్ను (రెండవ సపరణ) బిల్లు
(ప్రతిపాదించబడినది)

7. ప్రకటన
(బిల్లులకు సపరణలు స్వీకరించు గడువు గురించి)
8. ప్రభుత్వ తీర్మానము
దళిత కైస్తపులకు పైమ్యాల్లు క్యాప్ట్ పేటన్ ఇవ్వడం గురించి
(అమోదించబడినది)

.....

**సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి**

MR. SPEAKER : Adjournment Motions have been received today.

Adjournment Motion given notice of by Dr. S. Venugopala Chary garu and others regarding the alleged negligent attitude of the Government in not taking precautionary steps to prevent Swine flu, Dengue, viral fevers, etc is disallowed.

Adjournment Motion given notice of by Sri B. Satyananda Rao Garu and others regarding the spread of Dengue and other viral fevers after the recent rains is disallowed.

Adjournment Motion given notice of by Sri E. Rajender Garu and others regarding the measures to be taken to prevent various diseases like Dengue, Malaria, Swine Flu and viral fevers is disallowed.

Adjournment Motion given notice of by Sri Akbaruddin Owaisi sahab and others regarding the delay in the reconstruction of Masjid-e-Omer Farooq in Shamshabad international airport premises and the illegal demolition of other mosques is disallowed.

Adjournment Motion given notice of by Sri K. Sambasiva Rao Garu and others regarding the measures to be taken to prevent Dengue, Swine flu, viral fevers is disallowed.

Adjournment Motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy garu regarding the need to control the Terrorist activities by bringing forward 'Moka' type of legislation and to strengthen 'Octopus' is disallowed.

Adjournment Motion given notice of by Sri Julakanti Ranga Reddy Garu and others regarding the measures to be taken to prevent viral fevers, Malaria, Dengue, etc after the recent rains in the State is disallowed.

All the Adjournment Motions have been disallowed. Now, let us go to Question Hour. We have got a lot of business today.

**" కోరలు చాచిన డెంగి, మలేరియా "
" చుట్టుముట్టిన అతిసారం, డయేరియా "
" జ్వరాంధ్ర "**

(అని రాసి ఉన్న ష్టకార్డులను తెలుగుదేశం పౌర్ణ సభ్యులు ప్రదర్శించసాగారు)

శ్రీ మోత్కువల్లి నర్సింహులు(తుంగతుర్చి) :- అధ్యక్షా, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని ప్రజలు విష జ్వరాల బారిన పడి వేలాది మంది ఆసుపత్రుల పాలవుతున్నారు.

శ్రీ ఈచెల రాజేందర్(హూజారాబాద్) :- అధ్యక్షా, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో వేలాది మంది ప్రజలు విష జ్వరాల పాలవుతున్నారు గమక మంత్రి గారిని విష జ్వరాలకు సంబంధించి ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇప్పమని చెప్పండి.

(అంతరాయం)

MR.SPEAKER:- Let us go to the Question Hour. Please take your seat. You come in a different form. Yes, Question No. 201.

**సభక్రతు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు
రోడ్చు రవాణాసంస్థ బస్ స్టేషన్లలో సదుపాయాలు**

ప్రశ్న నెం.201(614)

సర్వశ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి(సెల్లూరు-రూరల్), ఎం. మహీధర్ రెడ్డి(కందుకూరు), జి. రవికుమార్(అద్దంకి), ఎం. చంద్రశేఖర్ రెడ్డి (ఉదయగిరి)- గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్చు రవాణా సంస్థ బస్సు స్టేషన్లలో కనీస సదుపాయాలను కల్పించడం లేదన్న
విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) బస్సు స్టేషన్లోను, వాటి చుట్టూప్రక్కల ప్రాంతాలలోను అపరిశుభ పరిస్థితులు నెలకొని ఉన్న
విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ శత్రువర్ధ విజయరామరాజు):

- అ) లేదండీ
- ఆ) లేదండీ
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డిః - అధ్యక్షా, ఆర్.టి.సి బస్ స్టోండులు దాదాపు ప్రతి జిల్లా హెడ్ కౌర్టర్స్‌లో చాలా విస్తరంలో ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా గుంటూరులో ఇర్కై నుంచి ముపై ఎకరాల విస్తరము వరకు ఉంటుంది. విజయవాడలో వంద ఎకరాల వరకు ఉంటుంది. కానీ సెల్లూరు హెడ్ కౌర్టర్స్‌లో కేవలం వస్తుండు ఎకరాలలో పర్క్‌పోస్టు మరియు 2.70 ఎకరాలలో రెండు డిపోలు మరొక ఆర్.టి.సి బస్సోండు అయితే కేవలం ఎకరా ముపై సెంట్లు మాత్రమే ఉన్నాయి.

.8.40

(INTERRUPTIONS)

రాష్ట్రంలోని ఆర్.టి.సి. బస్టాంపు దాదాపు ప్రతి జిల్లా హెడ్కోర్పర్స్‌లో చాలా బాగా విస్తరంలో పున్నయి. ముఖ్యంగా గుంటూరు బస్టాండు ఇరవై నుంచి ముపై ఎకరాల విస్తీర్ణంలో పుంటుంది. నిజయవాడ బస్టాండ్ దాదాపు వంద ఎకరాల విస్తీర్ణంలో పుంటుంది. కానీ, నెల్లారు బస్టాండ్ మాత్రం కేవలం పస్సెండు ఎకారాలో.....

MR.SPEAKER : You come in some other form it will be allowed. Now please take your seats.

శ్రీ ఆనం వివేకానందరెడ్డి : నెల్లారు హెడ్కోర్పర్స్ అయినటువంటి నెల్లారు పట్టణంలోని బస్టాండ్ కేవలం పస్సెండు ఎకారాల్లో, వర్క్ ప్యాపు మరియు ఎ.2.70 సెంట్లలో రెండు డిపోలు, జిల్లాలోని ఆత్మకూరు బస్టాండ్ అయితే, కేవలం ఎ.1.30 సెంట్లలో మాత్రమే పుంది.

(ఎ.ఐ.ఎం.ఐ.ఎం. సభ్యులైన సర్వశ్రీ అహ్వాద్ బీన్ అబ్బల్లా బలాల అలియాన్ అహ్వాద్ బలాల, మహా మృద్ విరాసత్ రసూల్ భాన్, మహామృద్ ముక్కాద భాన్, సయ్యద్ అహ్వాద్ పాపా భాద్రి, ముంతాజ్ అహమృద్ భాన్ మరియు మహామృద్ మొహజామ్ భాన్ వారిచేత సభకు అంతరాయం)

ఈ ఆర్.టి.సి. మెయిన్ బస్టాండ్లోనైతే కేవలం ఇరవై ప్లాట్ఫార్మ్ మాత్రమే పున్నయి. అధ్యక్షా, దీని వల్ల ప్రజలకు చాలా ఇబ్బందిగా పుంది. బస్సులు అధికం కావడం వల్ల, మరీ ముఖ్యంగా ఈ ప్రభుత్వం అధికా రంలోకి వచ్చిన తరువాత ఆర్.టి.సి. బస్సులను చాలా అధికం చేయడం వల్ల ట్రాఫిక్ విపరీతంగా పెరిగిపో యింది. ప్రజలు బస్టాప్లో నిలబడి ఆర్.టి.సి. బస్సుల్లోనే ప్రయాణించే ప్రయాణికులు, ఒక పైసా కూడా చార్టీలు పెంచనటువంటి ఈ ప్రభుత్వం హాయాంలో వీటిల్లోనే ప్రయాణించడానికి ఎక్కువ అస్కి కనబరుస్తున్నారు. ప్రయాణం చేసేటటువంటి ప్రయాణికులు అధికమయ్యారు. ఆటువంటి ప్రయాణికులకు బస్టాండుల్లో సౌకర్యాలను కూడా పెంచవలసినటువంటి అవసరం ప్రభుత్వానికి పుంది. కాబట్టి నెల్లారు పట్టణంలోనే ఆర్.టి.సి. బస్టాండ్ను మరోచేటికి మార్చేటటువంటి అవకాశం ఏమైనా పుందా? అని మీద్వారా నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఇది ఈరోజున నెల్లారు పట్టణంలో పుస్సుటువంటి ఆర్.టి.సి. బస్టాండ్, హార్ట్ ఆఫ్ ది టోనలో పుందండి. వాటి వలన ట్రాఫిక్జామ్ అవుతున్న కారణంగా నిత్యం పట్టణంలో ప్రజాసీకానికి చాలా ఇబ్బందులు కల్పతున్నాయి. అదే విధంగా బస్టాండ్లో యూరిస్ట్, టాయ్లెట్స్ వంటి సౌకర్యాలను మెరుగుపరచవలసిన అవసరం పుంది.....

(ఎ.ఐ.ఎం. పార్టీ నాయకుడైన శ్రీ అక్కరుద్దీన్ ఒవైసీ మరియు పార్టీకి చెందిన సభ్యులైన సర్వశ్రీ అహ్వాద్ బీన్ అబ్బల్లా బలాల అలియాన్ అహ్వాద్ బలాల, మహామృద్ విరాసత్ రసూల్ భాన్, మహామృద్ ముక్కాద భాన్, సయ్యద్ అహ్వాద్ పాపా భాద్రి, ముంతాజ్ అహమృద్ భాన్ మరియు మహామృద్ మొహజామ్ భాన్ వారిచేత సభకు అంతరాయం)

جناب اکبر الدین اویسی: اپنے صاحب! گذشتہ سال ایکشن سے پہلے ہاؤز میں وعدہ کیا گیا تھا کہ مسجد عمر فاروق جو انٹرنیشنل ائر پورٹ، شہر آباد کے احاطہ میں runway بنانے کے لئے شہید کردی گئی تھی، اس کو سابقہ مقام پر دوبارہ تعمیر کیا جائے گا، لیکن آج تک اس پر عمل آوری نہیں کی گئی۔ جس طرح بابری مسجد کو شہید کئے جانے کے بعد آج تک اس کو دوبارہ تعمیر نہیں کیا گیا، اسی طرح یہ بھی مسئلہ ہے۔ اپنے صاحب! میرے پاس گذشتہ آئینی کے proceedings موجود ہیں۔ نشر صاحب کو جلد اسی مقام پر مسجد دوبارہ تعمیر کرنے کے لئے کہیجے۔ کیا آپ کے پاس ہاؤز میں دئے گئے assurance کی کوئی اہمیت نہیں ہے؟ آپ کے لئے یہ مسئلہ اہم نہ ہوگا لیکن ہمارے لئے یہ بہت اہم ہے۔ آپ کو صرف مسلمانوں کے ووٹوں کی ضرورت ہے، لیکن کیا آپ کسی مسجد کو شہید کرنے کے بعد پھر اس کو جلد دوبارہ تعمیر نہیں کر سکتے؟ یہ رمضان المبارک کا مہینہ ہے، مسلمانوں کو ائر پورٹ کے احاطہ میں نماز پڑھنے کے لئے جگہ نہیں ہے۔ حکومت کی لاپرواہی کی وجہ سے جمعہ کی نماز کے موقع پر بھی مسلمانوں کو نماز جمعہ پڑھنے سے روکنے کیلئے مارکر بھاگ دیا جا رہا ہے۔ اس لئے میں چاہتا ہوں کہ حکومت اپنے وعدہ کے مطابق مسجد عمر فاروق کی جلد سے جلد اسکے سابقہ مقام پر تعمیر کرے۔

MR.SPEAKER: Please take your seats. Come in some other form, it will be allowed. There are lot of options for discussion in this House I have rejected the Adjournment Motion. You come in some other form. We cannot have discussion like that. If you are not interested in running the Business of the House, it is left to you. మీకు ఈ హాజర్ సత్కమంగా జరుగుకూడదనుకుంటే, బిజెస్ వద్దనుకుంటే, మీ ఇష్టం. నేనేమి చేయలేను.

(అంతరాయం)

SRI AKBARUDDIN OWAISI(Chandrayangutta): It was promised in the House that the Mosque by name Masjid-e-Omar Farooq which was demolished to pave the way for construction of runway for the International Airport at Shamshabad would be reconstructed at the same place. It was one year since we demanded but no action whatsoever has yet been taken. Please reconstruct the mosque at the earliest.

(అంతరాయం)

శ్రీ అనం వివేకానంద రెడ్డి: అధ్యక్ష, నేను మీద్వారా కోరుతున్నదేమిటంటే, నెల్లారు పట్టణంలోని బస్టాండ్లో యూరినల్స్ గానీ, టాయ్లెట్స్ వంటి సొకర్యాలన్నీ కూడా లేక ప్రజలకు చాలా ఇబ్బందిగా పుంది. అంతేగాకుండా రద్ది సమయాల్లో బస్టాండ్లో ట్రాఫిక్జామ్ అయ్యేటటువంటి పరిస్థితి పుంది. అందువల్ల నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఏమిటంటే, బస్టాండ్లో టాయ్లెట్స్ కట్టే అలోచన ఏమైనా పుందా? అదే విధంగా అర్.టి.సి. బస్టాండ్లోని పొరుల్లో అలీలమైనటువంటి పుష్టకాలను అమ్ముతున్నారు. వాటిని సీజ్ చేసేట టువంటి అవకాశం ఏమైనా పుందా? లేదా? అదే విధంగా అక్కడ పున్నటువంటి బస్టాండ్ను మరోచోటికి మార్చి అలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వం దృష్టిలో పుందా? లేదా? తెలియజేయవలసిందిగా నేను మీద్వారా గారివ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

(ఎం.ఐ.ఎం. సభ్యులచేత సభకు అంతరాయం)

MR. SPEAKER : You have many options for discussion in this House. This is not the way. We cannot disturb the Question Hour. If you are not interested in the functioning of the House, I cannot help it.

(Repeated Interruptions)

MR.SPEAKER : You don't want the Business of the House to go..... మీరు ఈ హాజర్సు సిరియస్‌గా తీసుకుని ప్రజాసమస్యలను మేము చర్చించమంటే మీ ఇష్టం. పద్ధతులు, మన కన్యోస్సు వర్ధంటే మీ ఇష్టం అది.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Why don't you reconstruct the mosque which was demolished? People are not allowed to pray there.

MR.SPEAKER: Please go back to your seats.

SRI K. ROSAIAH: I request all of you to listen to the advice of the Chair and please come in a different form. I remember long back it was mentioned here but what has happened I do not know. We will also collect the information .....

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Muslims are not able to pray there. What we are asking is, Government has already promised to reconstruct the mosque. So please take up the construction soon. If not, please call for a meeting with Muslim legislators and decide upon it. It is a very sensitive issue.

SRI K.ROSAIAH: O.K. I will advice the concerned people to call for a meeting with all of you.....

SRI AKBARUDDIN OWAISI : Minister can call for a meeting. In this House it was promised that they will reconstruct the mosque.....

SRI K.ROSIAH : I would request Mr. Akbar to just give me one or two days time. I will talk to the concerned Minister. He will call for a meeting. I remember that this was mentioned here in this House some time ago but I do not know the details. I will ask the Minister to call for a meeting with all of you and try to sort it out at the earliest.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: We want reconstruction of the demolished mosque at the earliest.

SRI K.ROSIAH: I understood. That is why I said Minister will call for meeting with all of you and he will discuss as to what further action could be taken.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: O.K. Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్: యస్, వీచాసందర్భాల్సి గారు, మాల్టాడండి.

శ్రీ ఆనం వీచాసందర్భాల్సి: సార్, నాకే విసపడలేదు, మీరు చెప్పింది. ఇంక మంత్రిగారికి ఏమి విసపడి వుంటుంది పాపం.

మిస్టర్ స్పీకర్: క్వాచ్యన్కు సంబంధించి మీరు అడగండి.

శ్రీ ఆనం వివేకానందరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈరోజు రాష్ట్రంలో పుండెటటువంటి ఆర్.టి.సి. బస్టాండ్లో ప్రయాణించేటటువంటి ప్రయాణికుల సంఖ్య చాలా గణనీయంగా పెరిగింది. ఎందుకంటే, ఇది మా బస్సు అనేటటువంటి ఆలోచనతో ప్రజలు పున్మారు. ఎందుకంటే, ఒకపైనొ కూడా చార్జీలు పెంచనటువంటి ఈ ప్రభుత్వంలో .....

మిస్టర్ స్పీకర్: క్వార్టర్ కు సంబంధించి అడగండి.

శ్రీ ఆనం వివేకానందరెడ్డి: అదే చేపేస్తామ సౌర్, చార్జీలు పెంచనటువంటి ఈ ప్రభుత్వంలో ఆర్.టి.సి. బస్సును ప్రజల బస్సుగా భావించి ఈరోజున ప్రజలందరు కూడా ఆర్.టి.సి. బస్టాండ్కు వచ్చేటటువంటి అవకాశం పుంది. నెల్లారు జిల్లాలోని నెల్లారు పట్టణ కేంద్రంలో పుండెటటువంటి బస్టాండ్ రాష్ట్రంలోని వేరే ఇతర జిల్లాల్లో పుండెటటువంటి బస్టాండ్లతో పోల్చి చూస్తే నెల్లారు బస్టాండ్ చాలా చిన్నదిగా పుంది. ఉదాహరణకు గుంటూరు పట్టణంలోని బస్టాండ్ దాదాపు ముపై ఎకరాల విస్తృతంలో పుంది. విజయవాడ సగరంలోని బస్టాండ్ దాదాపు వంద ఎకరాల విస్తృతంలో పుండగా, నెల్లారు బస్టాండ్ మాత్రం కేవలం 2.70 ఎకరాల్లో పుంది. మొత్తం ఆర్.టి.సి. బస్టాండ్ మరియు వర్క్స్‌పై కలిపి పన్నెండు ఎకరాల విస్తృతంలో పుంది. అదే విధంగా జిల్లాలోని ఆత్మకూరు బస్టాండ్ అయితే 1.30 ఎకరాలు మాత్రమే పుంది. ఈ బస్టాండ్లో కేవలం ఇరవై ప్లాట్ఫార్మ్స్ మాత్రమే పున్మార్యాయి. పీక్ అవర్లో వచ్చేటటువంటి బస్సుల సంఖ్య అధికం కావడంతో, ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలు ప్రయాణించడానికి ఎన్నో బస్సు సౌకర్యాలను పెంచింది. ఇంచుమించు వేల్వా లాంటి బస్సులు మరియు తది తర బస్సులన్నీ కూడా ఈ బస్టాండ్లో నిలుస్తున్నాయి. అటువంటి పరిస్థితుల్లో, బస్సులను నిలుపుకునేట టువంటి ప్రతిపాదన, అవకాశం ఏదైనా పుందా అని మంత్రిగారిని మీద్వారా కోరుతూ, అదే విధంగా, నెల్లారు పట్టణంలోని మెయిన్ బస్టాండ్ హోట్ల్ ఆఫ్ ది టోన్లో పుండడం వల్ల, ఎక్కువగా ట్రాఫిక్జామ్ అయ్యేటటువంటి పరిస్థితులు పట్టణంలో పున్మార్యాయి. అటువంటి ట్రాఫిక్ జామ్లను నిత్యం ప్రతి గంటకు ఒకసారి ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్నారు. అదే విధంగా బస్టాండ్ చిన్నదైన కారణంగా అక్కడ బాతీరూమ్సు, టాయ్లెట్స్, యూరిసల్స్ పాయింట్స్ లేక ప్రజలకు అసౌకర్యం ఎక్కువగా పుంది. చివరగా ఒక మాట ఏమిటంటే, బస్టాండులో పోపులు అడిపిషర్లోగా ఎక్కువగా పెట్టడం వల్ల బస్టాండ్ ఇరుకుగా పుండి ట్రాఫిక్ జామ్ కావడానికి ఎక్కువ అవకాశం పుంది. అదిగాకుండా, బస్టాండుకు వేల్వా లాంటి బస్సులు రావడం వల్ల, ప్రయాణికులకు రెస్ట్రోరామ్లు నిర్మించే అవకాశం ఏమైనా పుందా?

.8.50

అదే విధంగా షేష్టులో అస్ట్రోలమైన పుష్టకాలు కాని సీడీలు కాని ఉండేటటువంటి పరిస్థితులు పున్మార్యాయి. వాటిని కూడా తోలిగించే కార్బూక్టరుమం చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం . మహీధర్రీరెడ్డి: అధ్యక్షా, గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఆర్టిసి ఆదాయాలు పత్రికల ద్వారా చూస్తున్నాము. అయితే సౌకర్యాలు నిర్వహణకు వచ్చేసరికి ఆదాయానికి తగినట్లుగా ఈ సౌకర్యాలు కల్పించడంలో ఎంత మేరకు తనకు వచ్చే లాభాన్ని వినియోగిస్తుంది అనేది మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. మండల హాండ్ కాప్ట్రోర్సులో బస్ పెల్లర్సు కట్టాలని నిర్మయం తీసుకొని పెద్దగా ఆదాయం లేనపుడు కొన్ని గ్రామాలకు బస్ పెల్లర్సు నిర్మించారు. మండల హాండ్ కాప్ట్రోర్సులో బస్ పెల్లర్సు నిర్మాణాలు జరగకుండా

పున్నాయి. బన్ పెల్లర్స్ నిర్వహణకు ఏ మీరు ఖర్చు పెడుతున్నారు? ఆర్టిసి బన్ స్టోండులో పుండే భాళీ స్థలాన్ని లీజ్కు ఇచ్చే ప్రతిపాదన గతంలో ఐచసి వాళ్కి ఇవ్వాలని అలోచన పుండేది. ఇప్పుడు ఏదైనా అలోచన మార్పి వేరే వారికి లీజ్కు ఇచ్చే ప్రతిపాదన మీ దగ్గర ఏమైన పున్నాదా? కందుకూరు డిపో నుంచి రెగ్యులర్గా 12,13 బస్సులు ప్రాధాబాదు పస్తున్నాయి. ప్రయువేటు బస్సులు 6,7 రెగ్యులర్గా పస్తున్నాయి. దురదృష్టప్రశాత్తు కందుకూరు డిపోకు కేటాయించిన ఓల్డ్ బస్సులు ఇప్పటికి కూడా కందుకూరుకు రాలేదు. ఇప్పి ఒంగోలు లోనో, నెల్లారులోనో ఆగిపోతున్నాయి. ఓల్డ్ బస్సులు కేటాయించే అలోచన పుందా? ఆర్టిసిలో మహిళా కండ్కర్సు రిక్రూట్మెంటు జరుగుతావుంది. వీళ్కకు ట్రాన్ చేంజి చేసుకోడానికి ఇబ్బందులు పుందా. వీళ్కకు ఏమైనా రెస్ట్ రూములు ఏర్పాటు చేశారా? వాళ్కి ఎన్ని బన్ స్టోండులలో మీరు రెస్ట్ రూములు కట్టగలిగారు. ఆర్టిసి బన్ స్టోండులలో పుండే స్థలాలు ఎంతమేరకు ఎన్కోచ్మెంటు జరిగినాయి? ఆ ఎన్కోచ్మెంటు మీద మీరు ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా? మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ గొట్టిపాటి రవికుమార్: అధ్యక్షా, మండల స్థాయిలో నిరుపయోగంగా పున్న బన్ స్టోండులు ఎన్ని? వాటిని ఉపయోగంలోకి తీసుకురావడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా? అట్లాగే మార్పుర్లు, బండుగుడు మండలాలలో గ్రామాలకు దూరంగా పుండడంవల్ల బన్ స్టోండులు అన్ని కూడా ఆక్రమణకు గురొతున్నాయి, తక్షణమే వాటిని వినియోగంలోకి తీసుకురావలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా అధ్యంకి బన్ స్టోండులో సి.సి.పేమెంట్లు లేని కారణంగా పర్మాలు వచ్చినపుడు జలమయమై ప్రయాణీకులు బాగా ఇబ్బందికి గురొతున్నారు. తక్షణమే ప్రయాణీకులకు ఇబ్బంది లేకుండా సి.సి.పేమెంట్లు కాని బి.టి. పేమెంట్లు కాని వేసి ప్రయాణీకులకు ఇబ్బంది లేకుండా చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ బన్ స్టోండులో ఐసెస్ మార్పులేని మంచి నీటి ప్యాకెట్లు, బాటిల్లు బయట నుంచి తీసుకోచ్చి అధిక రెట్లకు అమ్ముతున్నారు. దీనివల్ల ప్రజలు అనారోగ్యానికి గురొతున్నారు. బహిరంగంగా సిగరెట్లు త్రాగుతున్నారు. వీటిని అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి ఏ. ఉమా మాధవరెడ్డి(భోన్‌గిరి): అధ్యక్షా, భువనగిరి నియోజకవర్గం, పార్లమెంటు నియోజకవర్గంగా మార్పుడం జరిగింది. అది డివిజన్ హౌస్ క్వార్టర్ కూడా, అక్రూడ్ బన్ స్టోండులో పసతులు సరిగా లేక మొత్తం కంకర తేలి ప్రయాణీకులకు చాలా ఇబ్బంది కల్గుతుంది. ప్రోవే రోడ్స్ నుంచి డోన్లో పుంది కాబట్టి పర్షం నీరు అంతా కూడా బన్ స్టోండులో పుండడంవల్ల బస్సులు నడవడానికి కాని ప్రయాణీకులు నిలబడానికి ఇబ్బందులకు గురొతున్నారు. దానికి సరైన డ్రైసేబి సోకర్యం కల్పించి, బన్ స్టోండులో మొత్తం సిసి కాని బిటి రోడ్స్ కాని వేసే సోకర్యాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. టాయిలెట్లు లేకపోవడం వల్ల ఇబ్బందిగా పుంది. మెల్లో ఆధారిటి క్రింద భువనగిరి మండలాన్ని తీసుకోచ్చారు. కాబట్టి కొన్ని సబర్బ్స్ బస్సులు కూడా భువనగిరి వరకు నడిపి ప్రయాణీకుల అవస్తలు తీరిస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: అధ్యక్షా, హజురాబాద్ బన్ స్టోండ్ ప్రోవే మర మూత్రాలకు నిలయంగా మారింది. దానిని బాగు చేయమని చెప్పినా కూడా ఇంతవరకు చేయలేదు. గతంలో రోడ్స్ లేనపుడు బస్సులు నడిచాయి, ఈ రోజు బ్రహ్మాండమైన రోడ్స్ పున్నాయి. ఆటోలు, జీపులు లేవు. ఆర్టిసి బస్సులు తిరగకపోవడం మూలంగా విద్యార్థులు స్కూలుకు, కాలేజిలకు వెళ్లలేకపోతున్నారు. లక్షలాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి బన్ స్టోండులు కట్టినాము. కాని ఉపికి దూరంగా పున్న బన్ స్టోండులు అన్ని కూడా నిరుపయోగంగా పున్నాయి. ఆర్టిసి బస్సులు రోడ్స్ మీదనే ఆపకుండా ప్రమాదాలకు కారణం కాకుండా ఆర్టిసి కోసం కట్టిన

బన్ స్టోండ్ లోనే బస్సులు ఆపాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. అర్టిస్టికి నష్టాలు వస్తున్నాయని ఆ పీరిట బన్ పెల్ల్ర్ కూడా నిర్మించడంలేదు. ఆ బన్ పెల్ల్ర్ ర్యూ నిర్మాచాలని మా డిమాండ్. కాంట్రాక్ట్ కండక్టర్లు, ట్రైవర్సుకు మినిమమ్ వేజెస్ కూడా ఇప్పడంలేదు, 10,12 గంటలు వెట్టి చాకిరి చేస్తున్నారు. దయచేసి వాళ్ళను పర్మిసెంటు చేసే ఆలోచేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

SRI S. VIJAYARAMA RAJU: Most of the Members are putting irrelevant questions.

MR.SPEAKER: I will just come to you. స్పెషిఫిక్ గా అడిగితే మీరు రిటెన్ ఆస్ట్ర్ పంపించి వేయండి.

جناب ممتاز احمد خاں: جناب اپنے صاحب! میں آپ کے علم میں یہ بات لانا چاہتا ہوں کہ چار بینا بس اشائٹ سے بسوں کو کم کر کے نکل نماء بس آئیشن بنایا جا رہا ہے جہاں پر کسی قسم کی کوئی سہولت نہیں ہے۔ وہاں صرف ایک چھوٹا سا شیڈ ڈالا گیا ہے۔ نہ وہاں کوئی بس شیٹر ہے، نہ سی کانکرینگ، نہ lighting arrangement ہے، نہ کوئی نائیٹ ہے۔ پرانے شہر میں نکل نماء ڈپو اور چار بینا بس ڈپو سے بسوں کی سہولت نہیں ہے۔ پرانے شہر کے علاقوں جیسے فتح شاہ نگر، یاقوت پورہ کے علاقے، باغ جہاں آراء، فتح دروازہ وغیرہ کی نگر گلیوں میں سینیون کی منی بسیں چلانے کے لئے ہم پچھلے پانچ سال سے کہہ رہے ہیں، لیکن آج تک بھی پرانے شہر کے ان علاقوں میں منی بسیں نہیں ڈالی گئیں۔ سینیون کی تمام منی بسیں صرف نئے شہر کے لئے ڈالی گئیں ہیں۔ تو میری آپ سے گزارش ہے کہ پرانے شہر میں جو نکل نماء بس آئیشن ہے، اس کو جلد سے جلد بنایا جائے، کیونکہ فی الحال وہاں کسی قسم کی کوئی عمومی سہولت نہیں ہے۔ نئے شہر کے علاقوں میں نئے بس شیٹر س بنائے جا رہے ہیں، لیکن پرانے شہر کے علاقوں جیسے شاہ علی بندہ، نکل نماء، آئیں سدن، اویسی ہاسپل، بہادر پورہ وغیرہ میں بس شیٹر نہیں ہیں۔ بارش کے موسم میں لوگ وہاں بارش میں بھی ہوئے اور گرمی کے موسم میں چلپلاتی ڈھوپ میں کھڑے رہتے ہیں۔ تو میری آپ سے گزارش ہے کہ پرانے شہر میں لوگوں کی سہولت کے لئے بس شیٹر بنوائے جائیں۔

శ్రీమతి వంగా గితావిశ్వనాథ(పితాపురం): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు గారివ సభ్యులు అడిగిన దానికి లేదు, లేదని జవాబు చెప్పారు. ఇది పూర్తిగా అవాస్తవం . అధికారుల నుంచి నదైన సమాధానం తెప్పించి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఆర్టిస్టికి బన్ స్టోండ్లు కట్టినప్పుడు స్థలాలు ఏక్కడైతే ఎవ్వర్బుల్గా పున్నాయా అక్కడ కట్టడం జరిగింది. దానివల్ల కొన్ని ప్రాంతాలలో ఊరికి చాలా దూరంలో ఉండడం జరిగింది. మీరు తప్పుడు ఇన్ఫర్మేషన్ ఇస్తున్నారని చెప్పి ఆయన అనడం జరిగింది. పితాపురం బన్ స్టోండ్ గురించి స్టోనిక శాసన సభ్యురాలిగా నేను చెబుతున్నాను. పితాపురం బన్ స్టోండ్ ఊరు మధ్యలోనే పున్సుది. అయినప్పటికి అన్ని ఎక్స్‌ప్రైస్‌లు బైపాస్ మీదగా వెల్లిపోతాయి, మిగతా అన్ని బస్సులు కూడా ఓల్లు బన్ స్టోండ్ దగ్గర నుంచి ఉర్ను అయిపోతాయి. ఒక్కటి కూడా బన్ స్టోండ్కు రాదు. బన్ స్టోండ్లో ఏనిధమైన సౌకర్యాలు లేవు. అసాంఘిక కార్యక్రమాలకి ఆర్టిస్టికి బన్ స్టోండ్ నిలయంగా మారింది. దీని మీద అనేక రిప్రజంలేషన్సు ఇచ్చాము, పత్రికల్లో అనేక వార్తలు వచ్చాయి. పితాపురం బన్ స్టోండ్ని బాగుచేసి అక్కడకి బస్సులు వచ్చే విధంగా చూడాలి. ముఖ్యంగా మహిళలకు చాలా ఇఖ్బంది అవుతుంది. వారికి అందుబాటులో పుండే విధంగా చేయాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి(మిర్యాలగూడ): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు లేదు, ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదని నమాధానం ఇచ్చారు. ఈ నమాధానం చాలా బాధాకరంగా పుంది .

₹.9.00

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డిః అధ్యక్షా, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఏ బస్సు స్టేషన్ చూసినా కూడా సరైన సొకర్యాలతో, పరిశుభ్రంగా పున్నటువంటి బస్సు స్టేషన్ ఎక్కడ కూడా మనకు కనిపించదు. దయచేసి కొన్ని బస్సు స్టేషన్లను మంత్రి గారిని తిరిగి చూడమనండి. ఎందుకంటే ఏ బస్సు స్టేషన్కు వెళ్లినా కూడా నిలబడలేని పరిస్థితి పుంది. టాయిలెట్స్ సొకర్యం లేదు, పారిశుద్ధ లోపం పున్నది చాలా ఇబ్బందికరంగా పున్నది. బస్సు స్టేషన్లను మంత్రి గారు తిరిగి చూస్తే పరిస్థితి అర్థం అపుతుంది. చేస్తామండీ అని చెప్పాలి గాని, లేదండీ, లేదండీ అని చెప్పడానికి మనం ఎందుకండీ? అటువంటి నమాధానం కాకుండా చేస్తామండీ, తగుచర్యలు తీసుకుంటామండీ అని చెప్పాలి. లేదని చెప్పడానికి మీరు అవసరం లేదు. అదేవిధంగా నార్చెట్టు అద్దంకి రోడ్డులో మా మిర్యాలగూడ బస్సు స్టేషన్ పున్నది, చాలా ఇబ్బందికరంగా పున్నది. డిపో, బస్సు స్టేషన్ కలిసి పుండడం వల్ల చాలా ఇబ్బందికరంగా పున్నది. దానిని ప్రోటెక్ట్ బస్సు స్టేషన్గా ఏర్పాటు చేయాలని కోరాం. దాని విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం, మంత్రిగారు తగుచర్యలు తీసుకొని చేయాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ సి. రమేష్(రాజమండ్రి-రూరల్): అధ్యక్షా, మేముల వాడ పుణ్యక్షేత్రం, ధక్కిణ కాశిగా ఏరు పొందింది. ప్రతిరోజు 60,000 మంది ఆర్టిసి బస్సులలో అక్కడకు వస్తారు. అక్కడ ముఖ్యంగా కోరట్లకు వెళ్లే బస్సు స్టోండ్, ఇటు జిగిత్యాలకు వెళ్లే బస్సు స్టోండ్లో అసలు అది బస్సు స్టోండే కాదు. కాబట్టి అక్కడ ప్రజలకు, దుకాణాదారులకు, ఇతరత్రా అక్కడకు వచ్చినటువంటి యాత్రికులకు తీవ్రమైన ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. కాబట్టి మేముల వాడ నుంచి కోరట్లకు వెళ్లే బస్సు స్టోండ్, జిగిత్యాలకు వెళ్లే బస్సు స్టోండ్ పూర్తి స్టోయలో అభివృద్ధి చెందవలసిన అవశ్యకత పున్నది. ఎందుకంటే ప్రతిరోజు 30,000 మంది, 40,000 మంది యాత్రికులు ఆ పుణ్యక్షేత్రానికి వస్తారు, పెద్ద ఎత్తున లాభాలు వస్తున్నాయి. అదేవిధంగా లోకల్ బస్సు స్టోండ్స్ వాళ్లే స్వయంగా దెవెలప్ చేసే విధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని నా సలహా. అదేవిధంగా మా సోదరుడు రమణ గారికి మీరు అవకాశం ఇప్పాలేదు. జిగిత్యాల బస్సు స్టోండ్లో కూడా పరిశుభ్రత లేదు. ముఖ్యంగా మేములవాడలో పెద్దవెత్తున యాత్రికులు వస్తున్నారు. కాబట్టి దయచేసి మీరు మేముల వాడ కోరట్ల, జిగిత్యాల బస్సు స్టోండ్లను అభివృద్ధి చేయడానికి ఖచ్చితంగా ప్రణాళిక తయారు చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ శత్రువర్ర విజయరామ రాజు : అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న బస్సు స్టేషన్లలో కనీస సదుపాయాలను కల్పించడం లేదన్న విషయం గురించి ప్రధానంగా ఇప్పుడం జరిగింది. ఈ సభ దృష్టికి తీసుకొని రావల్పినటువంటి విషయం ఏమిటంటే బస్సు స్టేషన్లను క్లాసిఫికేషన్ కూడా చేశారు. మేజర్ బస్సు స్టేషన్, ఎక్లాన్, బి క్లాన్, సి క్లాన్ inefficient bus shelters. 770 బస్సు స్టేషన్ ఇప్పుడు వున్నాయి. దాంట్లో 22 మేజర్, 17 ఎక్లాన్, 235 బి క్లాన్, 496 సి క్లాన్ వున్నాయి. ఏవైతే మేజర్ క్లాసెన్ వున్నాయో తిరుపతిలో 3 వున్నాయి, ప్రాదరాబాద్లో 2 వున్నాయి, విజయవాడలో 2 వున్నాయి. గౌరవ సభ్యులు వివేకానంద రెడ్డి గారు అడిగారు గుంటూరులో 30 ఎకరాలు పుంది, విజయవాడలో 70 ఎకరాలు పుంది, కాని, సెల్లూరుకు వచ్చేటప్పటికి 12 ఎకరాలు పుందని అన్నారు. సెల్లూరులో 12 ఎకరాలు పుంది కాబట్టే రెండు మేజర్ బస్సు స్టేషన్ అక్కడ వున్నాయి. అయినప్పటికి కూడా మేము ఆర్టిసి ద్వారా సరైనటువంటి స్థలం పుంటే మాకు

రెండు బస్సు స్టేషన్ మెయిన్చెయిల్ చేయడం కష్టం. అదే ఒక దగ్గరికి తీసుకొని వచ్చినట్టే మాకు కూడా సేవలు అందించడానికి సౌకర్యవంతగా పుంటుంది. సో, వారు చెప్పిన విషయాలు పరిగణనలోకి తీసుకున్నాం. ఇప్పుడు కూడా there is a proposal for constructing some 12 plot forms in addition to that. ఆసాంఖ్యిక కార్బూకలాపాలు అపుతున్నాయని

వారు చెప్పారు. అటువంటి ఆసాంఖ్యిక కార్బూకలాపాలు చేపట్టినట్టే మేము తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాం. ఎవరైతే ఈ పుస్తకాలు అమ్ముతున్నారో వారికి పెన్టీ, జైళ్లకు కూడా పంపిస్తాం, వారి కాంట్రాక్ట్ కూడా రద్దు చేస్తాం. నీటిలో గౌరవ సభ్యుడికి ఎటువంటి సందేహం లేదు. మిత్రులు గౌరవ మహోధర్ రెడ్డి గారు అడిగారు అనలు అంతా పదిలేసి ఇంకా ఏవేవో అడిగేశారని అన్నారు. ఎట్లా అంటే వారు అడిగింది టాయిలెట్స్‌లో సౌకర్యాలు లేవు, ఇని లేవు అవి లేవని చెప్పారు. టాయిలెట్స్ అంటే ఆర్టిసిలో మేము చాలా రెప్యూటెడ్ సంస్థలకే ఇని ఇస్తున్నాం. ఈ సానిటేషన్స్ నిర్మల్ సౌండేషన్ తర్వాత సానిటేషన్ అండ్ డెవెలప్మెంట్ సంస్థలు, అదేవిధంగా ఎన్జిం అర్దానైజేషన్స్కి, ఎవరు దొరకక ప్రాతీ లోకల్ అర్దానైజేషన్స్కు ఇస్తున్నాం. సానిటేషన్కు సంబంధించి ఇరువైపుల ఈ కాంట్రాక్ట్ మేము ఎట్లా ఇస్తున్నామంటే ఎటువంటి చెల్లింపులు లేని విధానం అన్న మాట. వాళ్ల �only సేవ చేస్తారు. దానికి సంబంధించి యూజర్ ఛార్టీగా ఒక రూపాయి వసూలు చేస్తారు. ఏదైనా వారు మరొకసారి విజిట్ చేయమని చెప్పండి. వారికి అసంతృప్తి కలిగినట్టే ఆ కాంట్రాక్ట్ను రద్దు చేస్తాం. వారు చెప్పిన వారికి వేరే వాళ్లకు ఇస్తాం. గౌరవ సభ్యులు మజీన్ వారు చెప్పారు చార్టీనార్ బస్సు స్టేషన్ మరియు ఫలక్సుమా బస్సు స్టేషన్లలో సౌకర్యాల గురించి చెప్పారు. ఈ పూర్తి సౌకర్యాల కోసం ఏర్పాట్లు చేయబడుతున్నాయి. I asked the Hon'ble Member to wait and see for some more days, so that we will rectify all those defects there. పితాపురం గురించి వంగా గీత గారు చెప్పారు పితాపురం బస్సు స్టేషన్లను బస్సులు టండ్ర చేయడము లేదు, మెయిన్ రోడ్డు సుంచి బస్సులు వెళ్లిపోతున్నాయని వారు చెప్పారు. పైగా ఆ బస్సు స్టేషన్లో టాయిలెట్స్ బాగా లేవని చెప్పారు. టాయిలెట్స్ ఎక్కడైతే బాగా లేవో మేము అక్కడ స్వచ్ఛంద సంస్థలకు అప్పజేప్పుతున్నాం. స్వచ్ఛంద సంస్థల వారు దానిని సరిగా చేయసప్పుడు మాకు మార్పడానికి నీలు లేదు. గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పినట్లు ఏపైనా బస్సులు లేవు అయినట్టే మేము మా అఫీస్ వారికి చెప్పి తప్పకుండా చర్య తీసుకోమని చెప్పుతాం. ఎవరైతే బస్సులు తీసుకువెళ్లరో ఆ స్టోచ్ మీద కూడా చర్య తీసుకుంటాం. తర్వాత వేల్వో బస్సుల గురించి చెప్పారు, ఈ వేల్వో బస్సులను నడిపే ప్రతిపాదన కూడా పుంది. భువనగిరి బస్సు స్టేషన్ గురించి గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పారు అది లోతట్లు ప్రాంతంలో పుంది. దీనిని బ్యాట్సై చేయాలని చెప్పారు. తప్పకుండా అన్ని చర్యలు తీసుకుంటామని తమరి ద్వారా నేను మనవి చేస్తున్నాను. చాలామంది గౌరవ సభ్యులు లోపాలు పున్నాయని చెప్పారు, మేము day to day and year to year, we are improving all these amenities. Let the Member interact with me, I will definitely see that what can be done.

MR.SPEAKER: Question No. 707 Minister for Major and Medium Irrigation.

స్వర్ణముఖి నది గట్టకు గండ్లు

ప్రశ్న నెం.202(707)

Sri B. Durga Prasad Rao (Gudur)- Will the Minister for Major & Medium Irrigation be pleased to state:

- (a) Whether it is a fact that there have been breached bunds since long time near Balireddipalem and Ganganapalem Villages in the delta areas of River Swarna Mukhi in Vakadu Mandal of Guduru Constituency;
- (b) The reason for not taking up the repairs to the same so far; and
- (C) The time by which the same will be repaired?

Minister for Major and Medium Irrigation (Sri Ponnala Lakshmaiah):

- (a) Yes, Sir.
- (b) In respect of Balireddypalem one Breach was closed during 2008. Subsequently Government accorded administrative sanction vide G.O.No. 527, dt.8.7.08 for an amount of Rs. 171.41 crores for improvement to the flood banks of Swarnamukhi River on both sides.
- (C) All the necessary repairs will be completed in a two years period.

ఉ.9.10

శ్రీ బి.దుర్గాప్రసాద రావు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా చక్కగా సమాధానం చెప్పారు. బాలిరెడ్డిపాలెం దగ్గర కంగసపాలెం అనే ప్రాంతంలోనే కాకుండా, ఆ ప్రాంతం పక్కనే ఉన్నటువంటి కోట మండలంలోని పుచ్చలపల్లి దగ్గర కూడా చాలా పెద్ద భీచెన్ ఏర్పడ్డాయి. భీచెన్ ఎంత పొడవున ఏర్పడ్డాయి, భీచెన్కు సంబంధించిన ఇతర వివరాలను మంత్రిగారు తెలియజేయలేదు. 2005 సంవత్సరంలో ఒకసారి సునామి రావడం జరిగింది. కైమాన్ నిషా అనే తుఫాను రెండుసార్లు రావడం జరిగింది. తుఫాను వచ్చినప్పుడు అక్కడ ఉన్నటువంటి స్వర్ణముఖి సుండి వచ్చే వరద నీరు చుట్టుపక్కల గ్రామాలను జల దిగ్భంధనం చేసి, అక్కడ ఉన్న వాలమడి, పుచ్చలపల్లి, బాలిరెడ్డిపాలెం, కంగసపాలెం మరియు చుట్టుపక్కల ఉన్న ప్రాంతాలన్నీ జల దిగ్భంధం చేశాయి. దాని వల్ల అధికారులు పునరావాస కార్యక్రమాలను చేపట్టలేకపోయారు. ఘడ్ బ్యాంకులను 2002-03 సంవత్సరంలో ప్రారంభిస్తే, వాటిని పూర్తి చేయడానికి 2009 సంవత్సరం వరకు పట్టింది. అంటే ఎస్ట్రిమేపట్టను పూర్తి చేయడానికి అరు సంవత్సరాలు పట్టింది. ట్రెతి సంవత్సరం అక్కోబర్, నవంబర్ మాసాల్లో తుఫాన్ల కారణంగా ఘడ్ రావడం, చుట్టుపక్కల ఉన్న గ్రామాల్లో ఉన్న రైతాంగం చాలా దారుణమైన పరిస్థితిలో ఉండటం, వందల ఎకరాల భూమిలో ఇసుక మేట వేయడం జరిగింది. ఇసుక మేట వేసిన తరువాత ప్రభుత్వం పునరావాస కార్యక్రమానికి ఎకరానికి రు. 1200 చోప్పున సష్టపరిహారాన్ని చెల్లించింది. నిన్నటి రోజున నేను స్వయంగా చూశాను. ఒక రైతుకు ఐదు ఎకరాల భూమి ఉంటే, దానిని పూడుడానికి రాయి వేసి వెళ్లారు. వీలు కాక నిరుపయోగంగా వదిలి వేశారు. మంత్రిగారు కేవలం బాలిరెడ్డిపాలెం, కంగసపాలెం గురించి చెప్పారు కానీ, పుచ్చలపల్లిలో ఉన్నటువంటి భీచ్ సుమారు 120 సుంచి 140 మీటర్ల పొడవు ఉంది. చుట్టుపక్కల ప్రాంతాలలో హరిజనులు, గిరిజనులు ఉన్నారు. ఒక వైపు బే ఆఫ్ బెంగాల్ ఉంది. అక్కడి సుండి ఐదు కి.మీ.ల దూరంలో సముద్రం ఉంది. భీచ్లు ఎంత లోతు, ఎన్ని మీటర్లు ఉన్నాయి? వాటిని ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు? ఒక జీంబు ప్రకారం ప్యాకేజి ఇచ్చారు. ప్యాకేజి విషయానికి వస్తే, మంత్రిగారు ఎడమవైపు ఉన్న గట్టుకు మాత్రమే టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. కుడి పైశ్రున సముద్రం ఉంది. అటువైపు పనులకు టెండర్లు పిలవలేదు. ఈ డిపార్ట్మెంట్లో విచిత్రమేమిటంటే, రెగ్యులర్ ఎస్.ఇ. లేరు. తెలుగుగంగకు, సౌమశిలకు కూడా ఒకే ఎస్.ఇ. పనిచేస్తున్నారు. విచిత్రమైన ఇంకోక విషయం ఏమిటంటే, మా ప్రాంతమయిన గూడారు EE ఎవరయినా సస్పెండ్ అయితే, ఆయనకు జిల్లా అధిపత్యం ఇచ్చి, జిల్లాలోని

మొత్తం చెరువులకు కూడా ఆయనను ఇన్ఫారోగ్ వేయడం జరుగుతుంది. నేను వాళ్ళ డిపార్ట్మెంట్కు పెళ్ళి కమ్యూనిటీ బేస్ చెరువుల్ని చూశాను. చెరువుల విషయంలో కూడా వారు ఇందిరమ్మను వదిలిపెట్టలేదు. చెరువులకు కూడా ఇందిరమ్మ పేరే పెడుతున్నారు. సంతోషమే, అందుకు కూడా మేము కాదనలేదు. ఈ మధ్యకాలంలో భీచెన్కు సంబంధించి సి.ఇ గారు 35 వర్షులకు శాంక్ష్మ్ ఇచ్చారు. శాంక్ష్మ్ చేసిన వర్షులను ఎపరికి ఇచ్చారని గాని, ఏమి చేశారని గాని, వర్షులు ఇష్టడంలో అక్రమాలు జరిగాయా అని కాని నేను మంత్రిగారిని అడగడం లేదు. పనులను ప్రారంభించే ముందు భీచ్లను ఎందుకు గుర్తించలేదని వారిని నేను సూటిగొ ప్రశ్నిస్తున్నాను. అధికారులు మంత్రిగారికి ఈ అంశం గురించి సరైన సమాచారం ఇచ్చినట్లుగొ లేరు. ఒక్కొక్క భీచ్ దాదాపుగొ ఐదు సంవత్సరాల నుండి గ్రామస్థులను ఇట్టుంది పెడుతోంది. ఇసుక మేటు పేసిన పరిస్థితి ఉంది. ఒక భీచ్ను రు.30 కోట్లకు అవ్వార్డ్ చేశారు. అధికారులెవ్వరూ భీచ్ ప్రాంతాలకు పెళ్ళకుండానే, నెల్లూరులోనే కూర్చొని మెజర్ మెంట్స్ తో ఎస్టిమేషన్లు తయారు చేశారనేది పుష్టంగా తెలుస్తోంది. నిస్సటి రోజున నేను ఆక్రూడికి తనిఖీకి పెళ్ళినప్పుడు ఏ భీచ్కు అయితే టెండర్ అవ్వార్డ్ అయ్యాందో, ఆక్రూడ ఉన్న భీచ్ను క్లోజ్ చేసి మట్టితో ఆక్రూడ లెనట్ తీయాలి. కానీ, వారు భీచ్ను మట్టికి బదులుగా ఇసుకతో జాగ్రత్తగా మెత్తారు. అంటే, స్థానికంగా ఉండే ఇంజనీర్లతో సంబంధం లేకుండా, ఇ.పి.సి సిస్టం కింద చేసే పనులలో ఏ విధమైన నాణ్యత ఉంటుందో ఆలోచించమని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు 2004, 2007 సంవత్సరాల ప్రైక్స్ విషయం, ఆ తర్వాత వాటి పనుల ఎస్టిమేట్స్ పూర్తి చేయడానికి ఆరు సంవత్సరాలు తీసుకున్నారనే విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. అయితే అది వాస్తవం కాదు. ఇక్కడ 2001,2005,2007, 2008 సంవత్సరాల్లో వరదలు వచ్చిన మాట వాస్తవం. 2001 లో ఈ భీచెన్ ఫిల్ చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకుని ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేశారు. కానీ పనులు మొదలు కాలేదు. కేవలం 2003-04 సంవత్సరంలో నాలుగు లక్షల రూ.లతో ఒక భీచ్ను మాత్రం పూర్తి చేశారు. ఆ తర్వాత, 2005 లో ఈ ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు గాను డబ్బు కేటాయించడం, దాంట్లో భాగంగా, భీచ్ క్లోబింగ్స్కు రూ.78 లక్షలు, వల్లూరబుల్ ప్రోర్స్ కు రూ. 17 కోట్ల 96 లక్షలు ఇర్పు చేసి ముఖ్యమైన భీచెన్, వల్లూరబుల్ ప్రోర్స్ కు సంబంధించిన వర్చ్స్ కంస్టిట్ చేయడం జరిగింది. దానితోపాటు Comprehensive Flood Protection Scheme for Swarnamukhi River కింద రూ.171 కోట్లతో కుడి, ఎడమ గట్లకు ప్రతిపాదనలు తయారుచేసి, కుడి, ఎడమ గట్లకు ఆరు ప్యాకేజ్లకు టెండర్లు పిలిస్తే, ఒకే ఒక్క ప్యాకేజ్కు టెండరు దాఖలయింది. మిగతా అయిదు ప్యాకేజ్లకు నాలుగుసార్లు టెండర్లు పిలిచినా రాని సందర్భాలున్నాయి. దానిని రీగ్రాపు చేసి, సింగిల్ టెండరుగా ఇచ్చే అంశాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తోంది. త్వరలో ఆ టెండరు ప్రక్రియను పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత సల్ల కాలువ రూ. 60 కోట్ల 95 లక్షల రూ.లతో స్థడ్ ప్రాటెక్షన్ స్క్ర్యూమ్ను కూడా దీని కింద తీసుకుంటున్నాము. ఇదే కాకుండా, స్వర్ఘముఖి బ్యారేజ్కు పైన ప్రాటెక్షన్ వాల్ ఎత్తును 260 మీటర్ల ఎత్తు పెంచడం, అదే విధంగా స్థడ్ బ్యాంక్ యొక్క అప్పర్ స్ట్రీమ్లో గల వాకాడు బ్యారేజ్కు సంబంధించి, రూ. 9 కోట్ల 76 లక్షలతో చేపట్టిన పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి. వాకాడు బ్యారేజ్ పనులు మాత్రం పూర్తి స్థాయిలో అయిపోయాయి. అయితే వాకాడు బ్యారేజ్ ఎత్తు పెంచడానికి ప్రతిపాదనలు తయారుచేశాయి. మొత్తం వరద నివారణ పనులకు తరువాత సాగు నీటి, తాగునీటి అవసరాలకు గాను మొత్తం ఇర్పు అయిన డబ్బు కలిపి రూ. 310 కోట్ల. మొదటిసారిగా ఇంత పెద్ద ఎత్తున వరద నివారణ పనులు చేపట్టాము. అదే విధంగా శాండ్ కాస్టింగ్కు సంబంధించిన డిటేల్స్ అన్ని ఉన్నాయి. తర్వాత చెప్పుతాను అధ్యక్షా. నీటిని త్వరలో పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ బి. దుర్దా ప్రసాదరావు : నేను అడుగుతున్నది డాన్ ఫ్రైమ్ గురించి. కాళహస్తి దగ్గర స్వార్థముఖి నది యొక్క డినెచార్జ్ 19 వేల క్యాసెక్యులు. ఈ నీరు అంతా నేరుగా వాకాడు బ్యారేజ్ మీదగా పోతుంది. కానీ మంత్రిగారు అప్పర్ ఫ్రైమ్ గురించి చెప్పారు. డాన్ ఫ్రైమ్లో ఉన్న చిన్న చిన్న గ్రామాలకు సంబంధించిన పరిస్థితిలో ఇప్పటి దాకా మార్పు రాలేదు. అక్కడ భ్రీచెస్ క్లోజ్ చేయలేదు. 35 పనులు మంజూరు చేశారు. పనుల్ని ఏ విధంగా ఇచ్చారు, ఎవరికి ఇచ్చారు, పనులు ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయని నేను అడగటం లేదు. నేను అడుగుతున్నది ఏమిటంటే, ఈ రోజు అక్కడ ఉన్న పరిస్థితి, రైతులు పడుతున్న ఇబ్బందుల్ని నేను స్వయంగా చూశాను. ఇ.పి.సి. విధానంలో ఈ భ్రీచ్ పనులు అవార్డు అయిన తర్వాత రెండు సంవత్సరాల సమయం పడుతుంది. మాకు అక్షోబరు, నమంబర్ నెలల్లో వరదలు, వర్షాలు వచ్చిపుటుడు, పైన ఉన్న నీటినంతా స్వార్థముఖి ద్వారా వదలిపేస్తే, నేరుగా సముద్రంలోకి పోతాయి. దాని వల్ల సముద్రం దగ్గర ఉన్న లోతట్టు గ్రామాలు ముంపుకు గురువుతాయి. కాబట్టి, సముద్రం సుండి అయిదు కి.మీ. దూరంలో ఉన్నటువంటి వరద గట్టమ పూర్తి చేసే దానికి ఇప్పుడు నేను ఏదయితే మూడు, నాలుగు భ్రీచెస్ గురించి చెప్పానో, వాటిని earth తో క్లోజ్ చేయండి. ఆ పనుల్ని స్థానిక రైతుల ప్రమేయంతో, స్థానిక అధికారుల ప్రమేయంతో చేపట్టండి. ఎందుకంటే, మీరు ఇ.పి.సి. సిష్టమ్ అంటే, ఎక్కడో నెల్లారులో కూర్చోని ఎప్పిమేట్స్ తయారుచేస్తున్నారు.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : కూర్చోండి దుర్దా ప్రసాదరావు గారూ. That's enough.

శ్రీ బి. దుర్దా ప్రసాదరావు : సార్, ఒక్క నిమిషం. నేను ఏమంటున్నాను అంటే, ఇందులో ఇ.ఎ.ఎస్.గ్రాంట్లు పెట్టారా, జిల్లా పరిషత్ గ్రాంట్లు పెట్టారా అని అడగటం లేదు. నేను అడిగేది రైతులకు కావలసిన సాగునీటి సదుపాయాలను కలుగచేయాలంటే ఈ మూడు భ్రీచెస్ ను క్లోజ్ చేయాలి. కాబట్టి ఈ మూడు భ్రీచెస్ ను యుర్ధ ప్రాతిపదిక మీద క్లోజ్ చేయడానికి నిర్లయం వెంటనే తీసుకోవాలి. స్టాఫ్ తగినంతగా లేరు. కాబట్టి స్థానికంగా ఉండే ఇంజనీర్ల పర్యవేక్షణలో కార్యక్రమాలు చేయండి. ఎవరికి మీరు పనులు అప్పజెప్పుతారని నేను అడగటం లేదు. ఈ పనుల్లో రైతుల్ని భాగస్వాముల్ని చేస్తే కాని, బాధ్యల్ని చేస్తే కాని టెండర్లు రావు, పనులు జరగు. ఎందుకంటే మీరు నాలుగుసార్లు టెండర్లు పిలిచినా రాలేదంటే, అక్కడ నవగ్రహాలున్నాయి.....

Mr.Speaker : I have given enough time, please take your seat Durga Prasad Rao Garu.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : అధ్యక్షా, వారు చెప్పిన అంశాలన్నింటిని నేను నోట్ చేసుకున్నాను. కానీ ఇక్కడ ఒక్క విషయం గుర్తు పెట్టుకోవాలి. వల్సరబుల్ పోర్స్ న్యూగ్ ప్రభుత్వం గుర్తించిన ప్రోంతాల్లో ఇప్పటికే ఈ రెండు సంవత్సరాల్లో రూ. 17 కోట్ల 96 లక్షల విలువ గల పనుల్ని పూర్తి చేసింది. అదే విధంగా భ్రీచెస్ క్లోజింగ్స్ కొరకు తాత్కాలికంగా చేపట్టిన పనులకు రూ. 70 లక్షలు ఖర్చు చేసింది. గౌ.సభ్యులు మాటల్లాడుతూ ఇంకా కొన్ని వల్సరబుల్ పోర్స్ న్యూగ్ ఉన్నాయని అంటున్నారు. నది నీళ్ళ సముద్రం దగ్గర కలిసే దగ్గర ఉన్న వల్సరబుల్ పోర్స్ గురించి చెప్పారు. ఆ పనుల్ని త్వరలోనే పూర్తి చేసే కార్యక్రమం చేపడతాము. కాని వారు మాటల్లాడుతూ ఇ.పి.సి., ఇ.పి.సి. అంటున్నారు. కాని మేము ఆరు ప్యాకేజ్లకు టెండర్లు పిల్చేస్తే, ఒకే ఒక్క ప్యాకేజ్ అవార్డు అయింది, మిగతా వాటికి అవార్డు కాలేదు. వాటికి కూడా అవార్డులిచ్చి, పనులు పూర్తి చేసే విధంగా చూస్తాము.

ఇంజనీర్లు తక్కువగా ఉన్న మాట నిజమే. వారు చెప్పిన దాంతో ఏకీభవిస్తాను. అయితే జలయజ్ఞం కార్బోక్షమం మొదలైన తర్వాత, రిక్రూట్‌మెంట్ ప్రారంభించాము. త్వరలోనే ఖాళీలను భర్తీ చేయడం జరుగుతుంది.

డి.9.20

మరొక అధికారి గురించి ప్రస్తావన తెచ్చారు. ఇది మేజర్ అండ్ మీడియం ఇరిగేషన్ నుంచి మైనర్కు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసినట్టుంది. దానిలో ట్యూంక్‌బెండ్ ఇరిగేషన్కు సంబంధించి ఆ అధికారిని ఉంచారన్నారు. దీని మీద కూడా చర్యలు తీసుకుంటాము. తప్పనిసరిగా వారు చేసిన సూచనలను సాధ్యమైనంత త్వరలో పూర్తి చేయడా నికి చూస్తాము.

కాకినాడ నుండి రాజమండ్రికి నాలుగు లేట్ రోడ్డు

ప్రశ్న నెం.203(316)

శ్రీ ఎన్. శేషారెడ్డి ఎటుజూజాబ్టు - గౌరవనీయులైన రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. అనపర్చి - ద్వారపూడి మీదుగా కాకినాడ నుండి రాజమండ్రి రోడ్డును జాతీయ రహదారిగా మార్పు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ. అయితే, ఎప్పటి లోగా అట్టి రోడ్డును నాలుగు లైన్లుగా మార్చి పనులను ప్రారంభించడనును తుంది?

రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి గల్లా అరుణ కుమారి) :

అ. లేదండీ.

ఆ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఎన్. శేషారెడ్డి : అథ్యాం, వేమగిరి నుండి అంటే ఎన్‌హాచ్ నుండి కాకినాడ వెళ్లే రోడ్డు చాలా డిమాండు ఉన్న రోడ్డు. వౌనీ ట్రాఫిక్ ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఎన్‌హాచ్ నుంచి వెళ్లే వెహికల్సు అన్నీ చాలా మటుకు ఈ రోడ్డు మీదుగా ముందుకు వెడుతున్నాయి. రెండవది, ఆ రోడ్డులో ఎక్కువ ట్రాఫిక్కి కారణం అక్కడ పేపరు మిల్సు ఉన్నాయి. వైసు మిల్సు, ప్లాట్ఫోర్మ్, మగర్ ఫ్లాషరీస్ ఉన్నాయి. పోరిఛామికంగా ఇంత అభివృద్ధి చెందింది కాబట్టి ట్రాఫిక్ పెరిగి చాలా యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి. మొన్న ఒక జంట మారుతీ కారులో వెడుతూ ఆ కాలవ లోకి పడిపోయి చనిపోయారు. ఇది ఒక్కటే కాదు. చాలాసార్లు ఆ రోడ్డు మీద వెళ్లే వాళ్లు అది చిన్న రోడ్డు కావడం వల్ల కాలవలోకి పడిపోయి చనిపోతున్నారు. అని విపరీతంగా జరుగు తున్నాయి. రెండు నెలల క్రితం మినిష్టరు గారిని తీసుకెళ్లి అక్కడి పరిస్థితి చూపించాము. కాబట్టి తప్పని సరిగా ఆ రోడ్డును 4 లేస్లుగా చేయకపోతే అస్వాస్తుంగా తయారై చాలా యాక్సిడెంట్లు జరిగిపోతాయి. ట్రాఫిక్ రిపో

ర్షును తెప్పించుకుని ఆ రోడ్డును 4 లేన్గా చేస్తే బాగుంటుంది. కాకినాడ నుంచి సామర్లకోట రోడ్డును 4 లేన్గా చేస్తామన్నారు. ఆ రోడ్డు ప్రస్తుతం 8.5 మీటర్ల వెడల్పుంది. దానిని 10 మీటర్లు చేస్తారన్నట్లు తెలిసింది. 10 మీటర్లు అయితే ఇంకా ట్రాఫిక్ ఫాస్టు అయి యాక్సిడెంట్సు ఎక్కువ అవుతాయి కాబట్టి, నేను ముఖ్య మంత్రి గారిని, మంత్రి గారిని కోరేది, పరల్లు బ్యాంకు నిధులు లేకపోతే కనీసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అయినా ఈ 4 లేన్ రోడ్డును చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. చంద్రశేఖర రెడ్డి (కాకినాడ): అధ్యక్షా, రాజమండ్రి ఒక కార్బోరేపర్. కాకినాడ కూడా ఒక కార్బోరేపర్. ఎన్హాచ్ 5 నుంచి కాకినాడకు కనెక్టు చేయడానికి కత్తిపూడి నుంచి నేపథ్యల ప్రావే పుంది అధ్యక్షా. అలాగే రాజసగరం నుంచి కాకినాడను కనెక్టు చేసే ఎడిబి రోడ్డు ఉంది. అలాగే వేమగిరి నుంచి ఇప్పుడు శేషా రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు కాకినాడకి ఒక రోడ్డు ఉంది. కాకినాడకు కనెక్టు చేయడానికి ఎన్హాచ్ నుంచి మొత్తం మీద3 రోడ్లున్నాయంది. అయితే ఏ రోడ్డు కూడా 4 ట్రాక్ లేదు. కాబట్టి కాకినాడ - వేమగిరి రోడ్డును 4 ట్రాక్ చేస్తే, అక్కడ ఉన్న ఇండప్రీస్ పల్ల, రైన్ మిల్సు పల్ల, పొల్రీస్ పల్ల పెరుగుతున్న ట్రాఫిక్కు ఉపయోగంగా ఉంటుంది. హౌస్ ట్రాఫిక్ పల్ల అది నేరోగా అవుతోంది. ఏదో ఒక రోడ్డును, ముఖ్యంగా కాకినాడ - వేమగిరి రోడ్డును 4 ట్రాక్ రోడ్డుగా మారిస్తే ట్రాఫిక్ సమస్య చాలా వరకు పరిష్కారం అవుతుంది అధ్యక్షా.

శ్రీమతి గల్లా అరుణ కుమారి : అధ్యక్షా, రాష్ట్రం నుంచి 5 రహదారులకు సంబంధించి 2,539 కిలోమీటర్ల రోడ్డును జాతీయ రహదారులుగా మార్గే ప్రతిపాదనను కేంద్రానికి సమర్పించడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు తమ ఫిలీ పర్యటనలో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి ప్రణాబ్ ముఖ్యీ గారిని, కేంద్ర ఉపరితల రహదారా శాఖ మంత్రి కమలనాథ్ గారిని, ప్లానింగ్ కమిషన్ డెప్యూటీ శైర్కున్ గారిని ఈ ప్రతిపాదనలను ఆమోదించాల్సిందిగా కోరారు. ఈ రోడ్డు జాతీయ రోడ్డుగా మారితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏటా రూ.400 కోట్లు ఆదా అవుతాయి. వీటి నిర్వహణకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు సమకూరుస్తుంది. ఈ 5 రోడ్లలో కాకినాడ నుండి సూర్యాపేట వరకు గల రోడ్లలో, కాకినాడ - రాజమండ్రి రోడ్డు కూడా ఉంది అధ్యక్షా. ఈ విషయమై కేంద్రం నుండి నిర్లయం వెలువడినాక ప్రస్తుతం ఉన్న రోడ్డును ట్రాఫిక్ రద్ది మేరకు 4 లేన్ రోడ్డుగా వెడల్పు చేయడం, అభివృద్ధి చేయడం లాంటి తదితర చర్యలు చేపడతాము. అయినప్పటికీ కాకినాడ రాజమండ్రి రోడ్లలో 61 కిలోమీటర్ల పరల్లు బ్యాంకు సహాయంతో ఎ.పి.రోడ్డు సెక్టరు ప్రాజెక్టులో అవ్డెట్ చేయాలని ప్రతి పాదించాము. ఈ రోడ్డులో కాకినాడ నుండి సామర్లకోట వరకూ 2020 వరకూ ట్రాఫిక్ ఇంటెన్సీటీ - అంటే ట్రాఫిక్ ఎంత వుంటుంది అనేది లెక్క చూసి, అది 35 వేల పాసింజర్ కార్ యూనిట్స్ దాటుతున్నందున 14 కిలోమీటర్ల మటుకు 4 లేన్ రోడ్డుగా ప్రతిపాదించడం జరిగింది అధ్యక్షా. అదే విధంగా సామర్లకోట నుండి రాజమండ్రి వరకూ 2020 నాటికి ట్రాఫిక్ ఇంటెన్సీటీ 35 వేల పాసింజర్ కార్ యూనిట్సుకు లోపు ఉంది. ఈ రోడ్డుకు ఒక ప్రాబ్లోం ఉంది అధ్యక్షా. ఒకవైపు శాశ్వత కట్టడాలు, ఇరిగేషన్ కెనాల్ ఉన్నాయి. మరొకవైపు రైల్స్ ట్రాక్ ఉంది. అందువల్ల ఈ 47 కిలోమీటర్ల రోడ్డుకు పేన్ ప్రోల్రస్తో 2 లేన్సుతో అభివృద్ధి చేయాలని ప్రతిపాదించాం అధ్యక్షా. ఈ ప్రాజెక్టు అంచనా వ్యయం రూ.266 కోట్లు. డి.పి.ఆర్. పూర్తి అయింది. ప్రపంచ బ్యాంకుకు సమర్పించడం జరిగింది. ఫిబ్రవరి 2010 నాటికి టండర్సును పిలవాలని ప్రతిపాదించడం జరిగింది. మే 2010 నాటికి పనిని అస్థగించి డిసెంబరు, 2012 నాటికి పూర్తి చేయాలని అంచనా వేయడం జరిగింది అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎన్. శేఖర్‌జ్యోతి : రైల్వే ట్రాక్ దగ్గరగా పునుది కేవలం కొద్ది మీటర్లే అధ్యక్షా. మిగిలిన రోడ్డుకు అది చాలా దూరంగా పుంది. అలాగే కట్టడాలు కూడా పోపు. చాలా సులభంగా చేయవచ్చునని మనవి చేస్తున్నాను అధ్యక్షా. మళ్ళీ ఒకసారి మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను అధ్యక్షా.

శ్రీమతి గల్లూ అరుణ కుమారి : అందుకే పీఎఫ్ ప్రోల్ఫ్రూర్సుగా చేసి రెండు లేస్సుగా మార్పి ఇటూ అటూ కొద్ది మీటర్లు ఎక్కువ వచ్చేటట్లు చేస్తున్నాం. ఇంతకంటే చేయడం కష్టం అవుతుంది. ఇందులో కొన్ని స్పృసిఫిక్ రీజన్సు ఉన్నాయి. 35 వేల పాసింజర్ కార్ యూనిట్లుకు లోపు ఉంది కాబట్టి దీనిని 4 లేన్ రోడ్డుగా చేయడం సౌధ్యం కాదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

చీరాలలోనిడ్రైస్ట్ పూడిక తోలగింపు

ప్రశ్న నెం.204 (7)

Sri A. Krishna Mohan A(Chirala)- Will the Minister or Major & Medium Irrigation be pleased to state:-

- (a) Whether it is a fact that thousands of acres are being submerged every year due to accumulation of silt in Nallamada, Romperu and other drains in Parchuru and Chirala areas resulting in huge loss to the farmers;
- (b) If so, the steps taken by the Government to protect those lands from submergence; and
- (c) The time by which silt will be removed from those drains?

Minister for Major and Medium Irrigation (Sri Ponnala Lakshmaiah):

- (a) No. Sir,
- (b) Does not arise.
- (c) Every year O & M Works are being taken up in the drains under category 'A' and category 'B' also.

శ్రీ ఎ. కృష్ణమోహన్ : అధ్యక్షా, ప్రకాశం జిల్లాలో ఈ రోంపేరు డ్రైయిన్ దక్కిణా ప్రకాశం జిల్లాలో రైతాంగా నికి చాలా ముఖ్యమైన డ్రైయిన్. సుమారు 75 వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన మురుగునీరు ఈ డ్రైయిన్ ద్వారా సముద్రంలోకి కలవాల్సిన పరిస్థితి పుంది. అదే విధంగా ఈ 75 వేల ఎకరాలతోబాటు అనేక గ్రామాలలో వర్షాలు వచ్చినపుడు, వరదలు వచ్చినపుడు చాలా ఇభ్యంది అవుతోంది. ఎందుకంటే అధ్యక్షా, మాది సముద్ర తీర ప్రాంతం. బంగాళాఖాతానికి అనుకుని పున్న ప్రాంతం. పొలాలకు ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ చాలా ముఖ్యం. దానితో బాటు పల్లపు ప్రాంతం కావడం వల్ల, సముద్రాన్ని అనుకుని పున్నందు వల్ల, డ్రైయిన్సు కూడా చాలా ముఖ్యం అధ్యక్షా. నేను డెయిస్ చేసిన ఈ రోంపేరు డ్రైయిన్ 1992-93లో కోస్టలో ఎమర్జెన్సీ రీకవర్డ్రూఫ్ గ్రాంటులో కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారంలో పున్నపుడు మాత్రమే ఒకసారి వరల్లు బ్యాంకు నిధులతో తవ్వించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఎన్నో ప్రాజెక్టులను లీసుకురావడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టుతో బాటు ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీతో బాటు ఈ డ్రైయిన్సు తవ్వించాలనేది ప్రధాన అంశంగా పెట్టుకుని, తవ్వాలనే సంకల్పంతో ప్రభుత్వం ముందుకు పోతోంది. ఈ డ్రైయిన్ని కనక తప్పకపోతే 2006లో ఒగ్గి వరదల్లో సుమారు 30 వేల సుంచి 40 వేల ఎకరాలకు పంట నష్టం వచ్చింది. అదే విధంగా గైమిక్ తుఫాను కూడా పంట నష్టంతో బాటు,

2008 ఫిబ్రవరి 9న వచ్చిన అకాల వర్షాల వల్ల కూడా ఆ ప్రాంతంలో రైతులు చాలా తీవ్రంగా నష్టపోవడానికి ఈ డైయో కారణం . వర్షాలు కురిసేక ఆ పరీవాహక ప్రాంతాల నుంచి, ఎగువ ప్రాంతాల నుంచి నీరు వస్తుంది.

ఉ.9.30

చిలకలూరి పేట, పర్మారు యధ్వనపూడి, మార్కూరు ఆయా ప్రాంతాల నుండి వచ్చి, మా ప్రాంతం ద్వారానే ఈ డైయోనీ కలవాలి. ఈ కలిసే క్రమంలో, గత 15 సంవత్సరాల క్రితం త్రవ్యించడం వల్ల ఖెళ్తై పోయినందున ఈ పడే చిన్నపొటి వర్షం కూడా ఈ సముద్రంలో కలవడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఇర్సెస్ట్ కి వాటర్ ఎంత ముఖ్యమో, ఈ ప్రాంతానికి ఈ డైయోన్ కూడా అంతే అవసరం. ఈ డైయోన్లో లెష్ట్ ఆర్క్ రైట్ ఆర్క్ అని ఉన్నాయి. మా ప్రాంతానికి సంబంధించిన రైట్ ఆర్క్లో, పది చిన్న చిన్న డైయోన్, సబ్ డైయోన్ ఉన్నాయి. గుంటూరుకి వెళ్లే లెష్ట్ ఆర్క్ సాకీ డైయోన్, పార్లీ డైయోన్ ద్వారా వెళ్లి అక్కడ సీ మాత్రీలో కలుస్తుంది. మా రైట్ ఆర్క్లో కూడా ఆలేరు, అడ్జెరు, ఎమిలేరు, స్వర్ష, మద్దిరాల, వేటపాలెం ష్టైల్యుట్ కట్కి సంబంధించినటువంటి అనేక డైయోన్ ద్వారా పెద్ద పల్లి పాలెం అనే ప్రాంతంలో సీ మాత్రీ లో కలిసే పరిస్థితి ఉంది.ఇది ముఖ్యమైనది. ఇది ఈ ప్రాంతానికి చెందిన చిన్న, సన్సకారు రైతులకు సంబంధించిన సమస్య. కాబట్టి, ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యతా అంశంగా గుర్తించి, తగిన చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా మంత్రిగార్చి కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఈ రొంపేరు, సల్లమడ డైయోన్ విషయాలు ప్రస్తావించారు. 2003వ సంవత్సరంలో ఆర్.ప.ఐ.ఎఫ. 8 క్రింద పనులు చేయాలన్న ఆలోచన ఉన్నప్పటికి, 2005వ సంవత్సరంలో ప్రారంభం చేశాము. ఈ సల్లమడ బిల్లో కొన్ముమూరు కెవాల్ పరకు దాదాపు రూ.39కోట్ల96లక్షలను ఖర్చు చేసి పనులను పూర్తి చేశారు. ఇక ఒక బిల్డింగ్ మాత్రం నిర్మాణంలో ఉంది. అదీ త్వరలో పూర్తి చేస్తాము. రొంపేరు బేసిన్ ఏరియాలో, సల్లమడ - రొంపేర్ బేసిన్లో 2008-09వ సంవత్సరానికి, 2009-10 సంవత్సరానికి గాను, రూ.94 లక్షల రూపాయలతో ప్రత్యేకంగా 19 స్పెషల్ రీపేర్ వర్క్సుని సాంక్షేపిక చేశారు. 2009-10 ఈ సంవత్సరం ఓ అండ్ ఎమ్. వర్క్సు క్రింద, 8లక్షల95వేల రూపాయలతో తాత్కాలిక మరమ్మత్తులు చేయడం జరిగిందని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. సి.ఎస్.ఎఫ. క్రింద 157 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేశాము. భూక్ మ్యాస్యుల్స్ క్రింద రూ.12కోట్ల34 లక్షలను ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అదీ విధంగా, పర్మారు వాగుని గత సంవత్సరం రూ. 316 లక్షలతో కంప్లీట్ చేయడం జరిగింది. ఒగ్గేరు చెరువుకి రూ.14లక్షల 20వేలతో పనులు ప్రారంభించాము.ఇప్పటికే రెండుస్వర కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి. మొత్తం 78 కోట్ల32 లక్షల రూపాయల పనులు జరుగుతున్నాయి. ఈ డైయోన్ మోడ్యూలేషన్ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్దయానికి టెండర్లు రాకపోవడం దురదృష్టికంగా విషయం. ఇప్పటికే పెద్ద ప్యాకేజీల నిమిత్తం పది ప్యాకేజీలకు రెండు సార్లు పిలిచినా రాలేదు. దీనిని చిన్న చిన్న 34 ప్యాకేజీలుగా విభజించి టెండర్లు పిలిస్తే, కేవలం రెండింటికి మాత్రమే టెండర్ వచ్చాయి. మిగతా 32 ఇంటికి రాలేదు. ఒకటి గ్రోండ్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. పిలున్నటిని పరిశీలించి, కొత్త ఎస్.ఎస్.ఎర్. రూల్స్తో త్వరలో డైయోన్కి సంబంధించిన టెండర్లని పిలిచి పనులు ప్రారంభిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. కృష్ణ మోహన్ : అధ్యక్షా, పర్మారు వాగుని త్రవ్యాడం జరిగిందని చెప్పారు. ఇది ఎగువ ప్రాంతంలో ఉంటుంది. పర్మారు వాగు ఎండ్ పాయింట్ వచ్చి రొంపేరులో కలుస్తుంది. పర్మారు వాగు ఒక్కటే త్రవ్యాడం వల్ల, రొంపేరు త్రవ్యాడం జరగనందువల్ల, పర్మారు వాగు త్రవ్యినా ఘలితం లేదన్న పరిస్థితిని ఈ

సందర్భంగా మంత్రిగారు గృతిస్తారని చెపుతున్నాను. రొంపేరు వాగు చివరన సీ మాటలో కలిసే వాగు. రొంపేరువాగుకి ప్రాధాన్యతనిచ్చి త్రవీష్టేనే ఆ ఎగువన ఉన్న పర్మారువాగు, నల్లమల, ఇతర వాగులను త్రవీనా ఘలితం ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

రొంపేరుకు సంబంధించిన మరో డైయెన్, కుందేరు డైయెన్ అని ఉంది. ఇది చీరాలపట్టణానికి తూర్పున ప్రవహిస్తుంది. కుందేరు ఎగువ ప్రాంతం పూడిపోయిసందున, కుందేరు బెడ్ లెపల్ తక్కువగా ఉన్నందున, కుందేరు పట్టణంలో వాటర్ స్టోగినేల్ అయిపోయి, ఆ పట్టణంలో పూర్తిగా దుర్గంథం, వ్యాధులు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. మీరిచ్చే నిధుల్లో కుందేరు త్రవుడనికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చి, పట్టణానికి తూర్పున ఉన్నటువంటి కుందేరుని మోడ్రాన్జ్ చేయడానికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. రొంపేరుకి ఎన్ని నిధులు కేటాయించారో స్ఫ్రోంగా చెప్పేలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : అధ్యక్షా, తాత్కాలిక మరమ్మత్తుల కోసం 2008-09, 2009 -10 సంవత్సరానికి మొత్తం 28 పనులు ఈ రొంపేరు-నల్లమల బేసిన్లో దాదాపు 94లక్షల 61వేల రూపాయలు ఒకటి, మరొకటి రూ. 8.95లక్షలు, దాదాపు ఒక కోటి మూడు లక్షల రూపాయలకు సౌంఖ్య్ చేయడం జరిగింది. గౌరవ నభ్యలు నూచించిన అంశాలు ఈ 29 పనుల్లో ఉండి ఉంటే, పనులు వెంటనే ప్రారంభిస్తాము. ఒకవేళ వీటికి అదసంగా వారు ప్రస్తుతించిన అంశం ఉండి ఉంటే, తప్పనిసరిగా అధికారులతో చర్చించి ఆ కార్యక్రమం చేస్తాము. రొంపేరులో ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా కార్యక్రమాలు చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

ఏకగ్రిపంగా ఎన్నికయిన సర్వంచులకు ప్రోత్సాహకాలు

ప్రశ్ననెం.205 (191)

కాటసాని రామిరెడ్డి (బవనగానపల్లి)- గౌరవనీయులైన పంచాయతీ రాజ్ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- అ) రాష్ట్రంలో ఏకగ్రిపంగా ఎన్నికైన చిన్నతరహా గ్రామ పంచాయతీల సర్వంచులకు ప్రభుత్వం రూ.5,00,0000/-ల ప్రోత్సాహకాన్ని ప్రకటించిన విషయం వాస్తవేనా :
- ఆ) అయితే, ఇప్పటి వరకు అట్టి ఎన్ని పంచాయతీలకు మొత్తాలను చెల్లించడమయింది.
- ఇ) అట్టి ప్రోత్సాహకాలను ఇంకా ఎన్ని పంచాయతీలకు ఇప్పవలసి వుంది.

పంచాయతీ రాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ బోత్తు సత్యనారాయణ):

- అ) అప్పనండీ. ప్రతి పంచాయతీ బాడీ ఏకగ్రిపంగా ఎన్నికయితే, ఒకేసారిగా (15000 వరకు జనాభా కలిగిన గ్రామ పంచాయతీకి) ఐదు లకోల రూపాయలు, (15వేలకు పైబడిన జనాభా కలిగిన గ్రామ పంచాయతీలకు) 15లక్షల రూపాయల ప్రోత్సాహకాన్ని పొందుతారు.

- ఆ) ఇప్పటి వరకు 2924 గ్రామ పంచాయతీలకు అట్టి ప్రోత్సహకాలను యివ్వడమయింది.
- ఇ) 101 గ్రామ పంచాయతీలకు ప్రోత్సహకాలను ఇంకా యివ్వవలసి వుంది. ఈ ప్రతిపాదన ప్రభుత్వ స్థాయిలో పరిశీలనలో వుంది.

శ్రీ కాటసాని రామి రెడ్డి : అధ్యక్షుడు, మంత్రి గారు ఏకగ్రివంగా ఎన్నికెన 2924 గ్రామ పంచాయతీలకు ప్రోత్సహకాలను యివ్వడమయింది అని చెప్పారు. మిగతా 101 గ్రామ పంచాయతీల్లో ప్రోత్సహకాలను ఇవ్వకపోవడానికి గల కారణాలను తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఏకగ్రివంగా ఎన్నికెన మైనర్ గ్రామపంచాయతీలకు, ఐదు లక్షల నుండి పది లక్షల రూపాయలు, అదే విధంగా, మేజర్ గ్రామ పంచాయతీలకు రూ. 15 లక్షల నుండి రూ.20లక్షల వరకు పెంచి ఈ ప్రోత్సహకాలను ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రోత్సహకాలను ఇవ్వాల్సిన గ్రామ పంచాయతీలు కర్మలు జిల్లాలో 16 ఉన్నాయి. ఈ ప్రోత్సహకాలను ఎప్పటిలో గ్రామ పంచాయతీలకు ఇస్తారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోత్తు సత్యనారాయణ : అధ్యక్షుడు, 2006వ సంవత్సరంలో జరిగిన పంచాయతీరాజ్ ఎన్నికల్లో ఏ గ్రామంలో అయితే ఏకగ్రివంగా పంచాయతీ ఎన్నికలు జరుగుతాయో, ఆ సర్పంచేకే కాకుండా వార్డ్ మొంబర్స్‌తో కలుపుకొని, ఏకగ్రివంగా జరిగిన పంచాయతీలకు 15లోపు జనాభా ఉన్న పంచాయతీలకు ఐదు లక్షల రూపాయలు, 15 పైబడి జనాభా ఉన్నవాటికైతే రూ.15 లక్షలు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించడం జరిగింది. ఆ త్రమంలో ఆ రోజు వరకు 2924 పంచాయతీలకు ఏకగ్రివంగా ఎన్నికలు జరిగాయి. ఆ తదుపరి కొన్ని కారణాల వల్ల, వార్డ్ మొంబర్ ఎన్నిక జరగకపోవడం, లేకపోతే ఆ రోజు పంచాయతీ ఎన్నిక జరకపోవడము ఆ కారణాలవల్ల ఆ తరువాత 101 పంచాయతీలకు ఎన్నికలు ఏకగ్రివంగా జరిగాయి. మొదటి విడతలో ఎన్నికలు జరిగిన 2924 పంచాయతీలకు అనుకొన్న ప్రకారం, ఐదు లక్షల రూపాయలు, 15 లక్షల రూపాయలను వారికి 2008 సవంబరు 25వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి గారి చేతుల మీద పైపరాబాద్ లో వారికి ఇప్పడం జరిగింది. మిగిలిన 101 గ్రామాలు ఉన్నాయి. అనంతపూర్ లో 5, చిత్తురులో 52 కడపలో 17 తూర్పు గోదావరిలో ఒకటి, కర్నూల్లో 11 నెల్లూరులో రెండు, గుంటూరులో ఒకటి, శ్రీకాకుళంలో 7 కరీంనగర్లో ఒకటి, నల్గొండలో రెండు, మెదక్లో రెండు ఈ గ్రామ పంచాయతీలు ఉన్నాయి. త్వరలోనే ఈ బడ్డట సమావేశాలు అయిన తరువాత వాటికి కూడా అందజేసే ప్రయత్నం చేస్తామని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తాను.

శ్రీ కాటసాని రామి రెడ్డి : అధ్యక్షుడు, మైనర్ గ్రామ పంచాయతీలకు ఐదు లక్షల నుండి పది లక్షలకు, మేజర్ గ్రామ పంచాయతీలకు 15లక్షల రూపాయల నుండి ఇరవై లక్షల రూపాయలకు పెంచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోత్తు సత్యనారాయణ : వచ్చే ఎన్నికల సమయంలో గౌరవ సభ్యులు ఇచ్చిన సలహాపై చర్చించి, దానిపై ఆలోచన చేస్తామనే విషయాన్ని తెలియజేస్తాన్నాను.

MR. SPEAKER: Next, we would take up the Question No.697, so as to enable the Minister for Finance and Legislative Affairs to attend the Council. Question No. 697.

ఉ.9.40

మక్తల్ నియోజకవర్గంలో మినీ హైదర్ ప్రాజెక్టు

ప్రశ్న నెం.209(697)

సర్వశ్రీ కె. దయాకర్ రెడ్డి(మక్తల్), రాపుల చంద్ర శేఖర్ రెడ్డి(వసపర్తి), ఎ. రేవంత్ రెడ్డి(కొడంగల్), సీతా దయాకర్ రెడ్డి (దేవరకద్ర) - గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారు దయచేసి ఈ కింది సమాచారం తెలియజే స్తోరా:

- అ) మక్తల్ నియోజక వర్గంలోని జూరాల, మాలదుల్య గ్రామాల మధ్య మినీ హైదర్ ప్రాజెక్టును ఎపి జెన్కో నిర్మిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) అత్మకూరు నుండి సదరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి విద్యుత్తును సరఫరా చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ) అత్మకూరులోపుట్టు 3.3/1 కె.వి. మినీ సబ్ స్టోప్స్ సామర్థ్యాన్ని గత సంవత్సరంలో పెంచడ మయిందా?
- ఈ) దానిని సవరించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి?
- ఉ) అత్మకూరుకు సమీపంలో పున్న గద్వాలులో 24 గంటలు విద్యుత్తును సరఫరా చేస్తూ పుండగా గత 8 నెలల కాలంలో అత్మకూరులో తరచూ అంతరాయాలతో తక్కుప గంటల విద్యుత్తును సరఫరా చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?

ఆర్థిక మరియు శాసన సభా వ్యాపకాల మంత్రి(ముఖ్యమంత్రి గారి తరఫున)(శ్రీకె.రోహిణ్య)

- అ) లేదండీ. కానీ ఎపి జెన్కో జల విద్యుత్ ప్రాజెక్టును చేపట్టింది మినీ జల విద్యుత్ ప్రాజెక్టు కాదు.
- ఆ) మహాబూబ్ సగర్ జిల్లా, అత్మకూర్ మండలంలోని ములమల్ గ్రామం వద్ద లోయర్ జూరాల జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణపు పనులకు అత్మకూర్ 33/11 కె.వి. సబ్స్టోప్స్ నుండి విద్యుత్తును సరఫరాను ఎపిజెన్కో తీసుకుంటుంది.
- ఇ) లేదండీ.
- ఈ) లేదండీ.
- ఉ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ కె. దయాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మహాబూబ్ సగర్ జిల్లా , అత్మకూరు మండలం లోని సబ్ స్టోప్స్ నుండి రూ. 800 పై చిలుకు కోట్లతో నిర్మిస్తున్న ఈ జెన్కో హైదర్ ప్రాజెక్టుకు కరెంటు తీసుకున్న మాట వాస్తవమా కాదా?

మంత్రి గారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను. సామర్థ్యాన్ని పెంచిన తర్వాత మీరు దానికి కరెంటు యిస్తున్నారా? అసలు దాని సామర్థ్యం ఎంత? వారికి మీరిస్తున్న కరెంటు సామర్థ్యం ఎంత?

చీఫ్ మినిస్టరు గారి సమాధానంలో అత్మకూరుకు ఆనుకుని పున్నటువంటి గద్వాలులో 24 గంటలూ కరెంటు పుండా అంటే లేదంటున్నారు. ఇది పూర్తిగా అవాస్తవం సార్. అక్కడ 24 గంటలూ కరెంటు పుంటు న్నది. ఇక్కడ గత 8 నెలలుగా కరెంటు సరిగా లేక, అస్తవ్యస్థమైన పరిస్థితిలో మోటార్లు కాలిపోవడం,

ధర్మాలు చేయడం, అక్కడ కరెంటు అఫీసును కూడా కాల్పిషేయడం వంటి జరిగింది. మరి ఇంత తప్పుడు సమాచారాన్ని మంత్రి గారికి అధికారులు ఎలా యిచ్చారో నాకు తెలియడం లేదు.

గత 8 నెలలుగా యిక్కడ కరెంటు విషయంలో అస్తవ్యస్తమైన పరిస్థితులున్నాయి. గత 8 నెలలుగా అక్కడ పున్న జనరల్ బాడీలో జరిగిన మీటింగు యొక్క మినిట్సును తమకు పంపిస్తాము. అధికారులు తమ రైటింగులో రాసినవి పంపిస్తాము. డి.డి.ఆర్.సి. సమావేశంలో వాళ్ళ అధికారులు మెస్సన్ చేసిన మినిట్సు తమకు పంపిస్తాము. చూసుకోవసిందిగా కోరుతున్నాము. రైతులు అక్కడ యిభ్యందులు పడుతున్నారు. అక్కడ పున్న మిని సబ్ స్టేషన్ పవర్ పెంచకుండా అక్కడ హైడర్ ప్రొజెక్టును కట్టడం, పున్నటువంటి సబ్ స్టేషన్కు కరెంటు యివ్వడం వల్ల అక్కడున్నటువంటి రైతాంగం దెబ్బ తీంటున్నారు. గత 8 మాసాలుగా ఆ గ్రామాల రైతాంగానికి నీటి సరఫరా కూడా లేకుండా పరిస్థితులు అస్తవ్యస్తంగా మారాయి.

గత అనేక సంవత్సరాల సుంచి అమరచింతలో 133 కెని సబ్ స్టేషను కావలసిందిగా అక్కడి ప్రజలు కోరడం జరుగుతోంది. దానిని పెట్టాలనే ప్రతిపాదన ఏమైనా పుందా? గద్వాల్ సుంచి యిక్కడకు కరెంటు రావడంలో మాకు చాలా యిభ్యందులున్నాయి.

గద్వాల్లో కరెంటు పుంది, యిక్కడ ఎందుకు పుండటం లేదని అడిగితే, అధికారులు చేప్పటువంటి జవాబును నేను యిక్కడ చెప్పితే అందరూ నప్పుకునే పరిస్థితి పస్తుంది. గద్వాలులో కరెంటు పుండి యిక్కడ ఎందుకు పుండటం లేదనే విషయాన్ని అడిగితే, అక్కడి అధికారులు స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. ‘ అక్కడ ★★^① గారున్నారు. కరెంటు లేకపోతే వారికి నిద్ర పట్టదు ’ అని సమాధానం చెప్పిన దాఖలాలు మా వద్ద పుంది. ఇక అంతకంటే నేను ఎక్కువ చెప్పలేను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయాకర్ రెడ్డి గారూ పర్సనల్. It will not going on record.

శ్రీ కె. దయాకర్ రెడ్డి : సార్, నేను యిప్పటి సంగతి చెప్పడం లేదండీ. గతంలో 5 లేక 6 సంవత్సరాల క్రితం కూడా యిలాగే పుంది. నేను యిప్పటి ★★గారి గురించి అనడం లేదు. గతంలో ★★ గారిని గురించి చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయాకర్ రెడ్డి గారూ పర్సనల్. ఇక్కడ మాటల్డ కూడదు. Take your seat. It will not go on record.

శ్రీ కె. దయాకర్ రెడ్డి : సబ్ స్టేషనును యిస్తారా లేదా? జెన్వీ కరెంటును అక్కడ కట్ చేయకపోతే మంచిది కాదు. రూ. 800 కోట్లతో కడుతున్న జెన్వీకు సెపరేటగా ఒక సబ్ స్టేషన్ పెట్టుకోమండి. లేదూ దీని స్థాయిని పెంచి అయినా యివ్వండి. అలా చేయకపోడం మూలంగా ఇభ్యందులు పస్తున్నాయి. అక్కడున్నటువంటి రైతాంగం అంతా కూడా తీవ్రమైన అందోళన చెందుతున్నారు. మంచి నీటి సరఫరా అస్తవ్య

① Expunged as ordered by the Chair

ఫంగా పుంది. 8 నెలలుగా ఈ ప్రాభోం పుందని తెలిపినా అధికారులు స్వందించలేదు. జనరల్ బాడీలో ఈ విషయమై తీర్మానం చేసి పంపించారు. ధర్మాలు చేశారు. అక్కడున్నటువంటి కరెంటు ఆఫీసును అంటబెట్టరు. మరి అధికారులు మంత్రి గారికి యింత తప్పుడు సమాచారం చెబితే ఎలాగండీ? దీనిపై ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? దీనిని ఏ విధంగా రెక్కిపై చేస్తారు? తక్కణం దాని స్థాయిని పెంచుతారా? అమర చింతలో 133 కె.వి.సబ్సైప్స్ యిస్టేనే గాని యిది సాధ్యం కాదు.

ఎందుకంటే గద్వాల నుంచి 360 యూనిట్స్ కంటే ఎక్కువ కరెంటు యివ్వడం లేదు. కాని యిక్కడున్న టువంటి సబ్ స్టేషన్సుకు అక్కడ నుండి ఫీడ్ అపుతున్నది. గత 20 సంవత్సరాల కింద వేసిన వైర్, లైస్సు పార్ ఇవి. దానిని రీ ఇన్ఫోర్మ్ చేయకపోతే యిది సాధ్యం కాదు. ఇక్కడ 18 మెగా వాట్స్ మాత్రమే వస్తున్నది. ఇక్కడున్న 5 సబ్ స్టేషన్సుకు 132 కె.వి. నుంచి వస్తున్నటువంటి కరెంటు 24.25 మెగావాట్స్ వస్తున్నది. కాని యిక్కడున్న ఈ 360 యూనిట్స్ వల్ల ఓట్లీ 18 మెగావాట్స్ మాత్రమే సరఫరా అపుతున్నది. దీనికి తోడు లిప్పు ఇరిగేసిన్కు అనాఫరైస్ట్స్గా, డబ్బులు కట్టకుండా, పర్టిషను తీసుకోకుండా ట్రైమర్ బేసిస్ కింద దీని నుండి 3 నెలల నుంచి తీసుకుంటున్నారు. ఈ విషయమై అక్కడున్న రైతాంగం, ప్రజాసీకం గానీ మొత్తుకుంటున్నా కూడా అధికారులు పట్టించుకోలేదు. అక్కడున్న ఎస్.ఇ. గారికి ఎందుకు స్పీషల్ ఇంట్రిప్స్ అని నేను అడుగుతున్నాను. అక్కడున్న వారంతా కలసి తీర్మానం చేసి, కట్ చేసి, దానిని పంపిన తర్వాత కూడా ఇంకా ఎందుకు దానిని కంటిస్తూ చేస్తున్నారు? అక్కడ కనెక్షన్స్ తీస్తారా లేదా? తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైనటువంటి సభ్యులు దీనికపొసిటీ ఎంత అని అడిగారు. 5 ఎమ్. ఇ.వి. ఇప్పుడు దీనిని నుంచి డ్రా చేస్తున్న వచర్ 3.6 ఎమ్.ఇ.వి. తర్వాత మీరు వారు గద్వాల్కి ఆత్మకూరు నుంచి వచర్ డ్రా చేస్తున్నారనే ఇంప్రెసిప్స్ లో పున్నారు.

మిషన్ స్పీకర్ : దయాకర రెడ్డి గారూ మీకు నేను తర్వాత మాట్లాడేందుకు అవకాశం యుస్తాసు. మంత్రి గారు చేప్పేది వినండి.

శ్రీ కె. దయాకర రెడ్డి : అధ్యక్షా, 55 మెగావాట్స్ గద్వాల్ నుంచి యిక్కడకు రావాలి. కాని అక్కడ 18 మెగావాట్స్కి ఆఫీసున్నారు. 360 యూనిట్స్కి సబ్ చేశారు. 480 యూనిట్స్ యిస్టేనే గాని యిక్కడ ఈ సబ్ స్టేషన్సు సడవపు. ఇదిలా పుండగా మళ్ళీ లిప్పు ఇరిగేసిన్కు ట్రైమర్కు, వారి సబ్ స్టేషన్సుకు సెపరేట్ కనెక్షన్ తీసుకోకుండా ఈ సబ్ స్టేషన్ నుంచే అనాఫరైస్ట్స్గా ట్యాప్స్ చేశారు. దీనివల్ల యిఖ్బంది వస్తున్నది. మీరు ఏదైతే 3.5 అంటున్నారో, అది కాదుసార్, అక్కడున్నటువంటి 8 గ్రామాల రైతాంగానికి, వాటర్ స్పై కోసం అక్కడున్న డౌన్ 24 అపర్స్ యివ్వడానికి సంబంధించిన మినీ సబ్ స్టేషన్ యిది. దాని స్థాయి పెంచకుండానే రెండున్నర మెగావాట్స్ జెన్స్కు యిస్తున్నారు. ఆ యివ్వడాన్ని ఆవండి, రైతాంగాన్ని కాపాడండి. వారికి సెపరేట్ లైన్ అన్న యివ్వండి. లేదా సెపరేట్ సబ్ స్టేషన్ అయినా యివ్వండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, తమకు దయచేసి మనని చేసేది, ఒకటి ఇది మినీ సబ్ స్టేషన్ కానే కాదు. 33/11 కెవి సబ్ స్టేషన్. రెండవది జెన్స్కు టీక్స్ చేసింది కూడా మినీ హైడర్ ప్రాజెక్టు కాదు. అది హైడర్ ప్రాజెక్టు. జెన్స్కు కావలసిన ర్యక్స్ ర్యామెంటును సద్గుతూ కూడా, నా దగ్గరున్న సమాచారం ప్రకారం యిప్పటికీ

ఎక్కడా ఎటువంటి యిబ్బంది లేకుండా పుంది. ఏమైనా మీరు ఆ ప్రాంతానికి చెందిన ప్రతినిధిగా చాలా అఫంటిక్గా మాకు ఇస్టర్సేషన్ యిచ్చారు. దానిని డిపార్ట్మెంట్ నుంచి మరొకసారి క్రాన్ చెక్ చేసుకుని , మీరు చెప్పినటువంటి యిబ్బంది ఏమైనా పుంటే, మీకు రాపలసినటువంటి పవర్సు రాసీయకుండా 133 కెవి సబ్సైమ్ న్ పైన పున్సుటువంటి వారు ఎవరో వారు ఎక్కువగా వాడుకుంటున్నారనీ, అనాథరైజ్ కనెక్షన్సు కూడా పున్నా యని చెప్పారు. మామూలుగా మీకు తెలుసు ఫ్రీ పవర్ యిస్టుస్సుటువంటి ఈ రాష్ట్రంలో అనాథరైజ్ కనెక్షన్సు ఏమైనా ఎక్స్పౌస్‌గా పుంటే, అటువంటి వారిపై చర్య తీసుకోవలసిందే. నేను కూడా ఈ విషయమై డిపార్ట్ మెంట్కు సజీస్టు చేస్తాను.

దయచేసి యిప్పుడు మీరు చెప్పినటువంటి మాట నాకు కొంచెం రాసిపంపిణ్ణే, It will be helpfull

శ్రీ కె. దయాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, అధికారులు టైటింగులో యిచ్చిన సమాచారాన్ని తమకు పంచిస్తాను. ఆ సబ్సైమ్ నుంచి ఇంటరఫ్స్సు ఎందుపల్లి వచ్చాయని జనరల్ బాడీలో వారు ఒప్పుకున్న విషయాలు పంపుతున్నాను. దానితోబాటు డిడిఆర్ఎస్‌లో , మంత్రుల సమక్షంలో ఒప్పుకున్నవి పంపుతున్నాను. సార్, 8 సెలల నుంచి అక్కడ యిబ్బంది పుంది. ఈ జెన్వేకు కరెంటు యివ్వడాన్ని ప్రస్తుతానికి అపండి సార్.

శ్రీ కె.రోచయ్య : అధ్యక్షా, వారు యిచ్చిన సమాచారాన్ని పెంటనే డిపార్ట్మెంట్కు పంపి, వారినిదానిని ఎగ్గా మిన్ చేసి తగు నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా సూచిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: డి.కె. అరుణ గారూ, అది రికార్డులో లేదు.

శ్రీమతి డి.కె. అరుణః అధ్యక్షా, వారు చెప్పింది కరెక్షు కాదు అధ్యక్షా. గద్వాలు నుంచి గద్వాలు మునిసిపాలిటీలో 24 అవర్సు కరెంటు పుంటుంది అధ్యక్షా. పట్లో ఎక్కడా 24 అవర్సు కరెంటు పుండటం లేదు. మునిసిపాలిటీలో 24 అవర్సు పుంటుస్వది. గద్వాల్లో పుంటుస్వది మాకు 24 అవర్సు యివ్వమని అడుగుతున్నారు. గతంలో అక్కడ పున్న ఎమ్ముల్యే మా ఎమ్ముల్యేనే పున్నారు. ఇప్పుడేదో వచ్చి మేము అక్కడ కరెంటు తీసివేయడం జరిగిందని వారంటున్నారు. అది కరెక్షు కాదు. అన్ని తెలిసినటువంటి, చదుపుకున్నటువంటి ఆయన ఆ విధంగా అనడం సరికాదు. నేను జిల్లాకు సంబంధించిన దానిని. మంత్రిగా ఈ రోజు అవడం జరిగింది అధ్యక్షా. మొత్తం జిల్లా ఇంటర్వెన్షన్ నాకు ముఖ్యం . నా నియోజకవర్గం ఒక్కటే నాకు ముఖ్యం కాదని వారు తెలుసుకోవాల్సి పుంది.

అదిలాబాదు వద్ద సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని మూసివేయడం

ప్రశ్న నెం.206(703)

శ్రీ జె. రామసు(అదిలాబాద్), శ్రీ జి. నగేష్(బోధ్), శ్రీమతి సుమన్ రాథోడ్ (భానాపూర్) - గౌరవనీయులైన భారీ పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- ಅ) ನಿವಿಧ ಕಾರಣಾಲ ಮೂಲಂಗಾ ಅದಿಲಾಬಾದುಲ್ನೋನಿ ಸಿಮೆಂಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀನಿ ಮೂಸಿವೇಸಿ, ಸದರು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀ ಉದ್ದೇಶ್ಯಗುಲಕು ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ಯಾಹಾರು ಉಪಾಧಿ ಅವಕಾಶಾಲನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ನಿವಿಧುಂ ವಾಸ್ತವಮೇನಾ?
- ಆ) ಗೌರವ ಮುಖ್ಯಾಹಾರುಂತೆ ಗಾರು ಪಲ್ಲೆಬಾಟು, ಪಟ್ಟಣ ಬಾಟುಲ್ ಅದಿಲಾಬಾದು ಪಟ್ಟಣಾನ್ನಿ ಸಂದರ್ಭಿಂಚಿನ ಪುತುಂದನಿ ಪ್ರಕಟಿಂಚಿನ ನಿವಿಧುಂ ವಾಸ್ತವ ಮೇನಾ,
- ಇ) ಅಯಿತೆ ಈ ನಿವಿಧುಂಲ್ ತೀಸುಕುನ್ನ ಚರ್ಚೆಯಿಬಿ?

ಭಾರೀ ಪರಿಷತ್ತಮಲ ಶಾಫ ಮಂತ್ರಿ (ಶ್ರೀ ಕನ್ನಾ ಲ್ಯಾಫ್ರೈನಾರಾಯಣ):

- ಅ) ಅವುನಂಡೀ. ಅಯಿಸವುಳಿಕೀ ಪ್ರಸ್ತುತಂ 98 ಮಂದಿ ಉದ್ದೇಶ್ಯಗುಲು, 259 ಮಂದಿ ಕಾಂಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾರ್ಟ್ ಕುಲು ಕೋರ್ಟು ಉತ್ತರವುಲ ಪ್ರಕಾರಂ ವೇತನಾಲನು ತೀಸುಕುಂಟುನ್ನಾರು.
- ಆ) ಲೇದಂಡೀ.
- ಇ) ಅಂಥ್ರಾಪರ್ಡೆಶ್ ಪ್ರಭುತ್ವಂ 27.08.2004ನ ಪಾರಿಭ್ರಾಮಿಕ ಅರ್ಥಿಕ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಸಮಾವೇಶಾನ್ನಿ ಏರ್ಪಾಟು ಚೇಸಿ ಕರ್ನಾಗಾರಾನ್ನಿ ಪುನರುಧ್ವರಿಂಚಡಂ ಕೋಸಂ ಕೊನ್ನಿ ಸಹೋರಾಲನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ಅಂಗೀಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಂವಿಂದಿ.

ಅದಿಲಾಬಾದುಲ್ನೋನಿ ಸಿಮೆಂಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ರಾಯಿತೀಲನು ಗುರಿಂದಿ ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಾರ್ಯ ಲಯಂ, ಭಾರೀ ಪರಿಷತ್ತಮಲ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿತ್ವ ಶಾಫಕು ತೆಲಿಯಜೇಯದಮುಯಿಂದಿ. ಆ ಸಿಮೆಂಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀನಿ ಪುನರುಧ್ವರಿಂದಿ, ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಪೆಯಡಾನಿಕಿ ಪರಿಶೀಲಿಂಚವಲಸಿಂದಿಗಾ ವಾರಿನಿ ಕೋರಡಮುಯಿ ನದಿ.

೯.೫೦

ಶ್ರೀ ಜे. ರಾಮನ್ನ: ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಅದಿಲಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಚಾಲಾ ವೆಸುಕಬಡಿ ಉಂದಿ. ಅದಿಲಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲಾಲ್ ಏಕೈಕ ಸಿಮೆಂಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀ 1996 ಲ್ ಮೂತ ಪಡಿಂದಿ. ಅಪ್ಪಣಿ ನುಂಡಿ ಇವುಳಿ ವರಕೂ ಬೋರ್ಡ್ ಫರ್ ಇಂಡಿಯಲ್ ಪ್ಲಾನಾನ್ ರೀ ಕನ್ಸ್ಟ್ರುಕ್ಷನ್ ವಾಳ್ಳ ರಾಯಿತೀಲನ್ನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಭರೀಸ್ತೇ ತಪ್ಪಕುಂಡಾ ಈ ಸಿ.ಸಿ.ಎ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀನಿ ಒಪೆನ್ ಚೇಯಸ್ತಾಮನಿ ಚೆಸ್ಪಾರು. ದಾನಿಕಿ ಕೇಂದ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಅಪ್ಪಣಿ ನುಂಡಿ ಅಂಗೀಕಾರಂ ತೆಲಪನಂದುನ ಅದಿಲಾಬಾದ್ ಸಿಮೆಂಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀ ಮೂತಪಡಿಂದಿ. 2000-01 ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ ಹಿಮಾಚಲ್ ಪ್ರದೇಶ್ಲೋ ಉನ್ನ ರಾಜ್ಬನ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀನಿ, ಅಸ್ಸಾಂಲ್ ಉನ್ನ ಬೊಗಾಜನ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀನಿ, ಅದಿಲಾಬಾದ್ಲೋನ್ನನ್ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀನಿ ಮೊತ್ತಂ ಮೂಡು ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀಲನು ಒಪೆನ್ ಚೇಯಾಲನಿ ಕೇಂದ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಚೆಪ್ಪಿಂದಿ. ಮನ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಅಯಿದು ಸಂವತ್ಸರಾಲ ಬಕಾಯಾಲನು ಕಡಿತೆ ತಪ್ಪಕುಂಡಾ ಕೇಂದ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಅಂಗೀಕರಿಸ್ತುಂದನಿ ಚೆಪ್ಪಿಸಪ್ಪಣಿಕೆ ಕಟ್ಟಲೇದು. 2004 ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ ರಾಜ್ಬಾಳೀರ ರೆಡ್ಡಿ ಗಾರು ಮುಖ್ಯಾಹಾರುಂತೆ ಅಯಿಸ ತರುವಾತ ಅದಿಲಾಬಾದ್ ವಚ್ಚಿನಪ್ಪುಡು ಹೀಮೀ ಇವ್ವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಅದಿಲಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೊಡ್ ಕಾವರ್ಟ್ರ್ಸ್ಲೋ ರೆಂಡು ವೇಲ ಕುಟುಂಬಾಲು ಉದ್ದೇಶಗಂ ಲೇಕ ಉಪಾಧಿ ಕೋಲ್ಪೊಯಾರು ಕಾಬಟ್ಟಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಇವುಳೈನ್ನಾ ಉನ್ನಾಯಿವಂಟಿ ಈ ಅಯಿದು ಸಂವತ್ಸರಾಲ ಬಕಾಯಾಲನು ಚೆಲ್ಲಿಂದಿ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀನಿ ರೀ ಒಪೆನ್ ಚೇಯಸ್ತಾರಾ ಅನಿಮೀ ದ್ವಾರಾ ಮಂತ್ರಿ ಗಾರಿನಿ ಅಡುಗುತ್ತುನ್ನಾನು.

ಶ್ರೀ ಕನ್ನಾ ಲ್ಯಾಫ್ರೈನಾರಾಯಣ: ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೌರವಸಭ್ಯಲು ಚೆಪ್ಪಿಂದಿ ವಾಸ್ತವಂ ಕಾರು. 1996 ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ ಬಿ.ಎಫ್.ಆರ್ ಸಿಕ್ ಇಂಡಿಯಾನ್‌ಗ್ ಡಿಲೆಕ್ಟ್ ಚೇಸಿಂದಿ. 1998 ನ ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀ ಮೂತಪಡಿಂದಿ. 2004 ಸಂವತ್ಸರಂ ವರಕೂ ವಾಳ್ಳ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಅಧಿಕಾರಂಲ್ ಉಂದಿ. 2004 ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಾಹಾರುಂತೆ ಗಾರು

19.08.2004న అదిలాబాద్ జిల్లా పల్లెబాటకి వెళ్లినప్పుడు అక్కడున్నటువంటి యూనియన్స్, ప్రజలు ఈ శ్యాక్షరీని తెరిపించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పారు. ఆ తరువాత ఆగస్టు 27న ఒక మీటింగ్‌ని ఏర్పాటు చేసి, రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇస్సెంటీవ్ ఇస్తుంది, దానిని పునరుద్ధరించడానికి చర్యలు తీసుకోమని ప్రధాన మంత్రి గారికి అదే విధంగా కేంద్ర భారీ పరిషతుల శాఖా మంత్రికి కూడా లెటర్స్ రాయడం జరిగింది. యూనియన్స్ ప్హౌకోర్పును ఆశ్చయించగా, ప్హౌకోర్పు స్టే ఇచ్చింది. ని.ఆర్.ఎస్ తీసుకోగా మిగిలిన వర్గర్స్ అంటే 98 మంది పర్మిసెంట్ ఎంప్లాయిస్, 259 కాంట్రాక్ట్ లేబర్కి స్టే ప్రకారం జీతాలు ఇష్టపడం జరుగుతుంది. ఇష్టటికీ కేసు ప్హౌకోర్పులో పెండిగోలో ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఛిల్లీ వెళ్లినప్పుడు కూడా ప్రధాన మంత్రి గారిని కలిసి ఈ శ్యాక్షరీని రీ ఓపెన్ చేయించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని ఆయన్ని కోరడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారి మాట మేరకు ఇష్టటికీ రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది.

శ్రీ జె. రామస్వామి: అధ్యక్షా, అదిలాబాద్‌లో ఉన్నటువంటి శ్యాక్షరీకి సంబంధించి డెబ్మీ అయిదు సుండి వంద సంవత్సరాలకు సరిపడా ముడిసరుకు ఉంది. ని.ఆర్.ఎస్ తీసుకోగా మిగిలిన ఉద్యోగస్తులకు ప్హౌకోర్పు స్టే ప్రకారంగా జీతాలు ఇస్తామంటున్నారు. ని.ఆర్.ఎస్ ఎవరూ తీసుకోలేదని తెలుపుతున్నాను. మంత్రి గారు చెప్పినటువంటి 298 కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులు, 98 పర్మిసెంట్ ఉద్యోగులు తప్ప మిగతా ఉద్యోగస్తులకు ఇష్టటికి కూడా సాలరీనీ లేక కుటుంబాలు రోడ్చున పడ్డాయి. ఇష్టటికైనా రాష్ట్రప్రభుత్వం, మంత్రి గారు స్పందించాలి. రామెటీరియల్ వంద సంవత్సరాలకు సరిపడా ఉంది. గతంలో హిమాచల్ ప్రదేశ్, అస్సాం రాష్ట్రాలు రాయాలిను భరించి శ్యాక్షరీలను ఓపెన్ చేయించడం జరిగింది. అదిలాబాద్ జిల్లా ఆ సిమెంట్ శ్యాక్షరీ వల్లే కొద్దిగా అభివృద్ధి జరిగింది. అదే విధంగా మన రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా రాయాలిను భరించి అదిలాబాద్ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి సిమెంట్ శ్యాక్షరీని తెరింపించాలని కోరుతున్నాను. అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాయాలిను భరిస్తే తప్పకుండా తెరిపిస్తామని కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పింది కాబట్టి మీరు భరిస్తారా లేదా, అది ఎష్టటికి చేస్తారు అని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మినారాయణ: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులకు చాలా క్లియర్గా చెప్పాను. ఈ శ్యాక్షరీ మూత పడిన తరువాత అయిదు సంవత్సరాలూ నీళ్ల ప్రభుత్వమే అధికారంలో ఉంది. ఆ అయిదు సంవత్సరాలలో నీళ్లు దానిని వట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇస్సెంటీవ్ ఇస్తామని చెప్పారు. 19.08.2004 న ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన తరువాత ఇమ్మీడియెట్‌గా ప్హౌదరాబాద్ రావడంతోనే 27.08.2004న మీటింగ్ పెట్టి ఇస్సెంటీవ్ ఇష్టడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నామని, శ్యాక్షరీని రివైవ్ చేయమని ప్రధాన మంత్రి గారిని కోరుతూ ఉత్తరాలు రాయడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇస్సెంటీవ్ ఇష్టడానికి సిద్ధంగా ఉందని చెప్పి మళ్లీ ప్రధానమంత్రి గారిని కలిసి చెప్పడం జరిగింది. రాజశేఖర రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత ఈ ప్రయత్నం మొదలుయ్యంది. అది సిక్ అవడం వాళ్ల ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉండగా జరిగింది. మేము చంపుతాము, నువ్వు బతికించు అన్నట్లు చేశారు. అయినా మేము బతికించడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

చేసేత కార్బూకుల ఆత్మహత్యలు, అకలిచాపులు

ప్రశ్న నెం. 207 (156)

సర్వశ్రీ కె. తారక రామారావు(సిరిసిల్ల), ఈటెల రాజేందర్(ఎల్లరెడ్డి), ఇ. రవీందర్ రెడ్డి, కె. ఈశ్వర్(ధర్మశ్రుతి), టి. హరీష్ రావు(సిద్ధిపేట), ఎన్. ఓదేలు(చెన్నారు), కె. విద్యాసాగర్ రావు(కోరట్ల), జి. అరవింద రెడ్డి(మంచిర్యాల), డి. విషయ భాన్సుర్(వరంగల్-వెస్ట్), పయ్యాపుల కేశవ్(ఉరపకొండ), పల్లె రఘునాథ రెడ్డి(పుట్టపర్తి), ఎల్. రమణ(జగిత్యాల), ఎమ్ శ్రీధర కృష్ణ రెడ్డి(నెల్లూరు), శ్రీమతి ఎ. ఉమా మాధవరెడ్డి (భోనీగిరి)- గౌరవనీయులైన గమలు, భూగర్జు చేసేత, జొళి శాఖ మంత్రి గారు దరుచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. రాష్ట్రంలో గత అయిదు సంవత్సరాలలో చేసేతకారుల అకలి మరణాలు, ఆత్మహత్యలు గణనీయంగా పెరిగిన విషయం వాస్తవమేనా,
- ఆ. కరీంనగర్ జిల్లా సిరిసిల్లలో ఆత్మహత్యల మరణాలు ఎక్కువగా ఉన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా,
- ఇ. రాష్ట్రం అంతటా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న, అకలితో మరణించిన మృతుల కుటుంబాలకు ప్రభుత్వం ఏదేని ఆర్థిక సహాయం అందించిందా,
- ఈ. రాష్ట్రంలో ఇకముందు ఆత్మహత్యలు, అకలి మరణాలు జరగకుండా చూడడానికి చేసేత రంగాన్ని పటిష్టపరచడం కోసం ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

గమలు, భూగర్జు చేసేత, జొళి శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. శ్రీనివాస రెడ్డి):

- అ. 2000ల సంవత్సరం నుండి ఆత్మహత్యల మరణాలు అకస్మాత్తుగా పెరిగాయి. 2006 లో అత్యధిక సంఖ్యలో నమోదైనప్పటికే ఆ తరువాత గణనీయంగా తగ్గాయి.
- ఆ. 2006 లో అధికంగా వున్నప్పటికే ఆ తరువాత గణనీయంగా తగ్గాయి.
- ఇ. అపునండీ.
- ఈ. ఎక్కువ మంది సేత కారులను సహకార రంగం పరిధిలోకి తెచ్చి వారికి ఈక్కిటిని అందించడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది. బ్యాంకు సహాయ సహకారాలతో సమగ్ర చేసేత అభివృద్ధి పథకం, సాంకేతిక పరిజ్ఞాన స్థాయి పెంపుదల నిధి పథకం, మహాత్మ గాంధి బన్కర్ బీమా యోజన, ఆరోగ్య బీమా పథకం, పృథ్వీ పీంఘన్లు, సేత బజార్లు, 10 శాతం నూలు సబ్సిడీ, పాపలా పడ్డి పథకం పడ్డి సబ్సిడీ, మాస్టర్ సేతకారులు, చేసేతకారుల గ్రూపులకు సహాయం పంటి ఇతర పథకాలు కూడా చేరి ఉన్నాయి. చేతి వృత్తుల క్రెడిట్ కార్డులు, పిఎంఆర్పై, రాజీవ్ యువక్షకి పథకాల క్రిందకు వచ్చే చేసేత సహకార సంఘాలు, వ్యక్తిగత సేతకారులు తీసుకున్న రూ. 312.00 కోట్ల రుణాలను మాటీ చేసే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ కె. తారకరామా రావు: అధ్యక్షా, ఇది చాలా సీరియస్ ప్రశ్న. మొన్నెనే పెద్దలు రోశయ్య గారు చెప్పారు. దేశంలోనే వ్యవసాయ రంగం తరువాత పెద్ద ఎత్తున ఉపాధి కల్పిస్తున్న రంగం చేసేత, సేత రంగం. వాళ్ళంతా పవర్లూమ్ పర్క్స్, హ్యాండ్లూమ్ పర్క్స్ కావచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్: తారకరామారావు గారూ, గతంలో ఎలాబరేటగా చర్చ జరిగింది. ఆ పాయింట్స్‌ని కొన్నింటిని ఎలిమినేట్ చేసి మిగతాని చెపుండి.

SRI K.Taraka Rama Rao: Sir, I just want to bring to your notice that డెస్క్షప్స్ లాస్ట్ టైం అబర్ప్టగా క్లోజ్ అయింది. అన్వాంటెడ్ డైవర్స్ ఒకటి వచ్చింది. దానిని నేను ప్రస్తావించదలచుకోలేదు. రోశయ్ గారు జవాబు చెబుతున్నప్పుడు ఆ డైవర్స్ వచ్చింది దాంతో చర్చ పక్క దారి పట్టింది. కాబట్టి దయచేసి కొద్దిగా సమయం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రశ్నలు అడగండి.

శ్రీ కె. తారక రామారావు: నేను ప్రశ్నలే అడుగుతాను. 2004 సంవత్సరంలో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రోశయ్ గారి అధ్యయనంలో ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఆత్మహత్యల పరంపర గురించి ఇందాక మంత్రి గారు చెప్పినట్లు 2000 సంవత్సరం తరువాత ఇవి ఎందుకు పెరిగాయి అన్న దాని పైన తీవ్రమైన అధ్యయనం జరిగింది. దానిపై పార్లమెంటరీ స్టాండింగ్ కమిటీ నేతృత్వంలో సురవరం సుధాకర్ రెడ్డి గారు కూడా అధ్యయనం చేశారు. అదే విధంగా రోశయ్ గారి కమిటీ కూడా అధ్యయనం చేసింది. అదే విధంగా ప్రైవేట్ సంస్థలైన ILNFS, ఇతర సంస్థలు కూడా అధ్యయనం చేశారు. అన్ని సంస్థలూ అధ్యయనం చేసిన తరువాత తేల్చింది ఏమిటంబే, ఈ ఆత్మహత్యలకు, ఆకలి చాపులకు ప్రధానమైన కారణాలు ఏమిటంబే, చేసేత కార్బూకులకు గాని మరమగ్గాల కార్బూకులకు శాశ్వత ఉపాధి లేకపోవడమే అని వారు గుర్తించారు. వాళ్ల ప్రాంగ్యాన్ చేసే గుడ్కి మార్కెట్ గ్యారెంట్ లేకపోవడం, కేవలం సంవత్సరంలో అరు నెలలు మాత్రమే వారికి ఉపాధి అవకాశాలు ఉండడం, మినిమమ్ వేజెస్ యాక్ట్సు సరిగ్గా ఇంప్లిమెంట్ చేయకపోవడం, చెక్క అండ్ బ్యాలెన్స్ లేకపోవడం, ప్రైవేట్ బ్యాంకులు వాళ్లకు అప్పులు ఇవ్వకపోవడం, ప్లైట్ ఫౌన్స్ సంస్థల మీద ఎక్కువగా ఆధారపడడం, పీర్మహాల్ సంస్థలు కొన్ని తీవ్రంగా విరుచుకుపడడం కొన్ని కారణాలు.

ట. 10.00

ఉదాహరణకు సిరిసిల్ల తీసుకుంటే అది పెద్ద పట్టణం కాదు. ఒక లక్ష జనాభా ఉన్న ఆ చిన్న పట్టణంలో కూడా 56 ప్లైట్స్‌నాన్సింగ్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ ఉన్నాయి. వాళ్ల రకరకాలుగా చేసేత కార్బూకుల రక్కాన్ని జలగల్లా పీలుస్తున్నారు. చేసేత కార్బూకులందరు కూడా దాచా రోజుకు పది నుంచి పస్సెండు గంటల సేపు నిలుచునే వని చేయాల్సి పస్తుంది కాబట్టి వాళ్ల తీవ్రమైన అనారోగ్యానికి గురవుతున్నారు. అదేవిధంగా లూమ్ మాడర్నయిజెపన్కు సంబంధించి గపర్చుమెంటు నుంచి ప్రైవేట్ పైన్స్సియల్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ నుంచి పెద్దయెత్తున ఫండ్ రాకపోవటం కూడా ఒక కారణమని అన్ని కమిటీలూ తెలియజెస్తున్నాయి. దానికి సంబంధించి మంత్రి గారు తెలియజెయాలని కోరుతున్నాను. ప్రధానంగా 2006లో సిరిసిల్లలో చేసేత కార్బూకుల ఆకలిచాపులు సంభవించాయి. దానిపై అధ్యయనం చేసి తగిన పరిపోర్చ మార్గాలు సూచించడానికి గపర్చుమెంటు ఐల్ అండ్ ఎఫ్ఎస్ (IL&FS) వారితో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కమిటీ ప్రిలిమిసరీ రిపోర్టు ఇచ్చింది. కాని పైనల్ రిపోర్టు ఇచ్చినట్లు ఇప్పటి పరకు మా దృష్టికి రాలేదు. సబ్టెక్టు టు కరెక్షన్ - I would like to tell the Hon'ble Minister through you that the said Committee has never submitted its Final Report. ఒకమేళ పైనల్ రిపోర్టు ఇచ్చిపున్నట్లయితే ఆ రెకమెండేషన్సు ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారా?

అదేవిధంగా లూమ్ మాడర్నయిబేస్‌న్కు సంబంధించి లూమ్ అప్‌గ్రేడేషన్ అంటే మరమగ్గాల ఆధునికరణ అని ఒక స్టీమ్ ఉంది. అట్లాగే ఇండప్రైయల్ ఇన్‌ప్రాఫ్ట్‌కూర్ అని ఒక స్టీమ్ ఉంది. ఈ రెండు స్టీముల క్రింద మీరు ఏమైనా నిధులు రాబట్టగలిగారా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. సిరిసిల్లలో దాదాపు 90 శాతం మేరకుమర మగ్గాల మీద పని చేసే వాళ్లున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు సిరిసిల్లకు వచ్చినప్పుడు వారు ఉత్సవాల్లి చేసిన పస్తాలకు మార్కెటింగ్ గ్యారంటీ కల్పించడానికి ఆప్స్‌లు లాంటి సంస్థను ఏర్పాటు చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. దానిపై ప్రభుత్వం ఎంతవరకు చర్యలు తీసుకుండో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్టీకర్సః మూడు వేర్వేరు పార్టీల వారు ఇచ్చిన ప్రశ్నలను మా అసెంబ్లీ సెక్రటేరియట్ వాళ్లు కట్ట చేయడం జరిగింది. సింగిల్ సప్లైమెంటరీ అయినపుటీకీ మీరు కూడా మీ పార్టీ తరఫున ఒక సిగ్నెటరీ కాబట్టి దీనిపై మీకు అవకాశమిస్తున్నాను. బ్రీఫ్‌గా అడగండి .....

శ్రీ ఎల్.రమణః థాంక్య్ అధ్యక్షా ..... అత్మహత్యలకు, ఆకలిచాపులకు గురైన చేసేత కార్బూకుల మొత్తం సంఖ్య ఎంత? ఇంతవరకు అందించిన ఆర్థిక సహాయంఎంత? ఎంతమందికిచ్చారు? ఇంకా ఎంతమందికిచ్చాలి? మంత్రి సబితా ఇంద్ర రెడ్డి గారు సిరిసిల్లకు వచ్చినప్పుడు చేసేత కార్బూకులు వారిని అడ్డగించి అడిగినప్పుడు వాళ్లకు కూడా ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ ఇంతవరకు ఇష్టాలేదు. అదేవిధంగా చేసేత సహకార సంఘాల రుణాలను రద్దు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు హామీ ఇచ్చినా ఇంతవరకు అమలు చేయకపోగా దానిపై ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. దానితో వారు అత్మస్టైర్యం కోల్పోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. వారి వ్యక్తిగత రుణాలను మాఫీ చేయాలన్న న్యాయసమ్మతమైన కోరికను సత్వరమే తీర్చాల్సిన అవసరమున్నది. అట్లాగే గతంలో పండుగల సందర్భంగా ఆప్స్‌ల పస్తాల అమృకాలపై ఇచ్చే రిబేటును పూర్తిగా రద్దు చేశారు. రిబేటు ఇష్టడం వల్ల ఆప్స్‌ల పస్తాల అమృకాలు పెరిగి చేసేత కార్బూకులకు కొంతపరకైనా మేలు జరిగే అవకాశముంది కాబట్టి మరల రిబేటు ఇచ్చేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు రపింద్రభారతిలో జరిగిన ఒక కార్యక్రమంలో త్రిప్పు ఫండ్ వ్యవస్థను పునరుద్ధరిస్తామని హామీ ఇష్టడం జరిగింది. దానివల్ల చేసేత కార్బూకులకు మేలు జరిగే అవకాశముంది కాబట్టి దానిని పునరుద్ధరించేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని మనని చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా నూలుపై సభ్యుడీని పది శాతం మేరకు నిడుదల చేసినపుటీకీ దానిని సపరేట్ అకోంటర్లో ఉంచడం వల్ల చేసేతకారులకు దానివల్ల ప్రయోజనం కలగడం లేదు.

దానినివారికి వినియోగపడే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే మంత్రిగారు పదనిబాధ్యతలు స్వీకరించిన తరువాత ఇంతవరకు అధికారులు మరియు చేసేత సహకార సంఘాల నాయకులతో సమావేశం నిర్వహించి పథకాలను సమీక్షించలేదు. వారందరినీ పిలిపించి సమీక్షాచేసే బాగుంటుందని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్.శ్రీధర్ కృష్ణరెడ్డిః అధ్యక్షా ..... చేసేత కార్బూకులకు సంకేతు నిధిని ఏర్పాటు చేసే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికిమైనా ఉందా?

వారు ఉత్సత్తీ చేసిన పట్టాల్ని ఆప్టో ద్వారా కాని మరే యితర సంఘ ద్వారా కాని సంవత్సరం పొడవునా మార్కెటింగ్ చేసే అవకాశాన్నిమైనా పరిశీలిస్తారా?

అట్లాగే నూలు మీద ఇస్తున్న పది శాతం సబ్సిడీని 25 శాతానికి పెంచే అంశాన్ని పరిశీలిస్తారా?

అదేవిధంగా రైతులకిచ్చిన మాదిరిగానే చేసేత కారులకు కూడా ఉచిత విద్యుత్తును ఇచ్చే అంశాన్నిమైనా పరిశీలిస్తారా?

(ఈ దశలో కాంగ్రెస్ పక్ష సభ్యులు శ్రీ చెరుకు ముత్తుం రెడ్డి తనకు అవకాశమిష్టవలసిందిగా సభాపతి దృష్టి ఆక్రమించసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయచేసి కూర్చోండి. మూడు ప్రశ్నలను క్లబ్ చేసినందున సిగ్నేటరీస్ చాలా మంది అయ్యారు. రూల్స్ డీవిమేట్ అయి మీకు అవకాశమిష్టవేను. మీరు సిగ్నేటరీ కూడా కాదు. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ బాలినేని శ్రీనివాస రెడ్డిః అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రామారావు గారు సిరిసిల్ల చేసేత కార్బైకులకు సంబంధించిన స్పేషల్ ప్యాకేజీ గురించి పర్టిక్యులర్గా అడిగారు. ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 754, తేది 10.102008 ద్వారా చేసేత కార్బైకులకు శిక్షణ మరియు ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి అవకాశాల నిమిత్తం కార్బైన్ ఫండ్ క్రింద రెండు కోట్ల రూపాయలను విడుదల చేయడం జరిగింది. 10.10.2008న ఉద్యోగశ్రీ మేళా నిర్వహించబడింది. ఆ సందర్భంగా 1004 మంది యువజనులకు ఉద్యోగాలివ్వడం జరిగింది. మొత్తం 1750 మంది అభ్యర్థులను శిక్షణ నిమిత్తం ఎంపిక చేయడం జరిగింది. అందులో 1453 మంది చేసేత కార్బైకులను ఎంపిక చేయడం జరిగింది. సిరిసిల్లలో సదరు శిక్షణ కార్బైక్మాలను పర్యవేక్షించు నిమిత్తం ప్రాంతీయ ఉప సంచాలకులు, పరంగల్ వారిని ప్రత్యేకాధికారిగా నియమించడం జరిగింది. స్వయంసహాయక గ్రూపుల క్రింద 1070 గ్రూపులను ఏర్పాటు చేసి అందులో 700 గ్రూపులకు రు. 35 కోట్ల మేరకు బ్యాంకు రుణాలందించడం ద్వారా ఆర్థిక సహాయం చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఐల్ అండ్ ఎఫెస్ (IL&FS)కు సంబంధించి అధ్యయన రిపోర్టు పూర్తయ్యంది కాని ఇంకా సబ్టిల్ చేయలేదు. మాడర్నయిజెపన్ స్క్రీమ్ క్రింద 270 మందికి రు. 80 లక్షల సభీడీ విడుదల చేయడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారిచ్చిన రుణాల మాఫీకి సంబంధించిన హామీ వేరకు ముఖ్యమంత్రి గారు దానిని అమలు చేసే విషయంలో గట్టిగా ఉన్నారు. మా కడవ పార్లమెంటు సభ్యులు జగన్మహాన రెడ్డి గారు కడవ కలెక్టర్ గారి అధ్వర్యంలో కడవలో వీపర్వతో ఒక సమావేశం నిర్వహించి రుణాల మాఫీని వ్యక్తిగతంగా వర్తింప చేయాలా లేక సౌస్టిట్యూటింగ్ పరించేయాలా అన్న దానికి సంబంధించి కొన్ని సూచనలు రావడంతో దానిని పరిశీలించడానికి ఐదుగురితో కూడిన ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ కమిటీ ఇచ్చే రిపోర్టు మేరకు కచ్చితంగా దానిని అమలు చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ కె.తారకరామారావుః అధ్యక్షా, మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే - I am not trying to criticize the Government. I would like to give a few constructive suggestions. I request the Hon'ble Minister through you to kindly convene a Meeting because it is very important subject. సింగిల్ సప్లైమెంటరీ పల్ల సాల్స్ అయ్యే సమస్య కాదిది. సింపుల్గా చర్చిస్తే కూడా దీనికి పరిపూరం దొరకదు. గౌరవ సభ్యులు రమణ గారు చెప్పినట్లు ఎవరైతే చేసేత కార్బైకులు ఎక్కువగా ఉన్నారో అలాంటి

నియోజకవర్గాలకు సంబంధించిన శాసనసభ్యులందరినీ పిలిచి ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసినట్లయితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. ఎందుకంటే – what we hear is - రు. 312 కోట్లు ఇప్పటికే కేబాయించడం జరిగింది

మిస్టర్ స్పీకర్ : మిస్టర్ గారూ, రమణగారు చేసేత సహకార సంఘాలతో ఒక మీటింగ్ ఏర్పాటు చేయమన్నారు. రామారావు గారేమో ఎమ్ముఖ్యేలతో ఒక మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసి చర్చించమంటున్నారు .....

శ్రీ బాలినేని శ్రీనివాస రెడ్డి : అట్లాగే అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు సంబంధిత శాసనసభ్యులతోనూ మరియు చేసేత సహకార సంఘాలతోనూ నెక్కు వీక్షించి ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి చర్చించడం జరుగుతుంది.

ఉ.10.10

కార్పోరేట్ కళాశాలలచే అధిక ఫీజు పసూడ్ను

ప్రశ్న నెం.208(2)

సర్వశ్రీ కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి(పాణ్యం), ఇ. ప్రతాపరెడ్డి (శ్రీశైలం)- గౌరవసీయులైన సెకండరీ విద్య, ఇంటర్మిడియట్ విద్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలోని అనేక కార్పోరేటు/ప్రైవేటు ఇంటర్మిడియట్ కళాశాలలు విచక్షణారహితంగా కళాశాల ఫీజు లను పసూలు చేయడం వలన తల్లిదండ్రులకు చాలా ఇబ్బందులు కలుగుతున్న విషయం వాస్తవ మేనా?
- అ) పసూలు చేస్తున్న ఫీజుతో పోల్చుకుంటే అనేక కార్పోరేటు/ప్రైవేటు కళాశాలలు సరైన భవనాలను తది తర సదుపాయాలను కలిగి లేవస్తు విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ) అట్టి కార్పోరేటు/ప్రైవేటు కళాశాలలపై నియంత్రణ కలిగి పుండడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఏవైనా ప్రతిపాద సలు పున్నాయా?
- ఈ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

సెకండరీ విద్య, ఇంటర్మిడియట్ విద్య శాఖ మంత్రి(శ్రీ డి. మాణిక్య పరప్రసాదరావు):

- అ) ఈ విషయానికి సంబంధించి తల్లిదండ్రుల నుండి ఫీర్యాదులు అందాయి. అట్టి ఫీర్యాదులపై నోటీసు లను జారీ చేయడమైనది.
- ఆ) లేదండీ . నిబంధనల ప్రకారం ప్రైవేటు అన్వయిడెడ్ కళాశాలలు అవసరమైన వొలిక సదుపాయాలను కలిగి పున్నట్లయితేనే వాటిని అనుమతించడం జరుగుతుంది.
- ఇ) కార్పోరేటు/ప్రైవేటు జానియర్ కళాశాలలపై నియంత్రణ అధికారాలను వినియోగించుకోవడానికి ఇదివరకే ఉత్తరువులు పున్నాయి.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తినుం కాదు.

శ్రీ కాటసాని రాంభూపాల్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో కార్పోరేటు ఇంటర్మిడియట్ కళాశాలల మంజూరుకు ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన రూల్స్ అండ రెగ్యలేషన్స్ ఏమిటి? రెండు - రాష్ట్రంలో చైతన్య, నారాయణ, కాక

తీయ, నలంద మొదలగు కార్పోరేటు కళాశాలలను ప్రభుత్వం నిర్ధిశించిన రూల్స్ ప్రకారమే నడుపుతున్నారా లేదా? మూడు - ప్రైవేటు/కార్పోరేటు కాలేజీలలో అధిక మొత్తంలో ఫీజులు వసూలు చేస్తున్నారు, అయితే విద్యార్థులకు కనీస వసతులు కూడా కల్పించడం లేదనే మాట వాస్తవమా? నాలుగు - కార్పోరేటు కాలేజీలు విద్యార్థులను ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురిచేస్తా, ఒక క్లాసులో అనేక మంది విద్యార్థులను చేర్చించి, ప్లాగ్ గ్రాండ్ లాంటి కనీస వసతులను కూడా కల్పించకపోవడం వాస్తవమా? ఐదు - అధిక ఫీజులు వసూలు చేస్తున్నందువల్ల కట్ట లేని పరిస్థితుల్లో అనేక మంది విద్యార్థులు ఆత్మహాత్యలు చేసుకున్న విషయం వాస్తవమా? ఆరు - కార్పోరేటు కాలేజీల ద్వారా ఎంతోమంది విద్యార్థులు పరీక్షలకు అటెండ్ అవుతున్నారు, వాళ్లలో ఎంతమంది పాస్ అయ్యారు? 80 శాతం మార్కులు సాధించిన విద్యార్థులను ముందుపెట్టుకుని మేము ఎన్నో ర్యాంకులు సాధించామని ప్రైవేటు కాలేజీల వాళ్లు పత్రికలలో పెద్ద ఎత్తున పట్టిసిటీ చేయడం జరుగుతోంది. యస్టీ, యస్టీ విద్యార్థులను మన ప్రభుత్వ స్టోరీల ద్వారా డబ్బులు కట్టి వారిని ప్రైవేటు కాలేజీలకు పంపించవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది? మన గుర్వమెంటు కాలేజీలు, లెక్కర్స్ మీద మనకు నమ్మకం లేదా? ఎందుకు మనం మన విద్యార్థులను కార్పోరేటు కాలేజీలకు పంపిస్తున్నాం? తెలువరలసిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ డి. మాణిక్య పరప్రసాదరావు : అధ్యక్ష, ఈ Private Un-aided Management Colleges ను Andhra Pradesh Educational Institutions Establishment (Recognition, Administration and Control of Institutions of Higher Education)Rules-1987 ప్రకారం మంజూరు చేయడం జరుగుతోంది. ముగ్గురు సభ్యులు గల కమిటీ ఒకటి ఉంటుంది. ఆ కమిటీ ఇన్సెప్టర్ చేసి ఇచ్చిన రిపోర్టు మేరకు ఆ కాలేజీలకు పరిష్కార ఇష్టుడం జరుగుతుంది. గౌరవ సభ్యులు రాంభూపాల్ రెడ్డిగారు తెలియజీసినట్లుగా కొన్ని కార్పోరేటు కళాశాలల మీద ఫిర్యాదులు వచ్చాయి, వాటి మీద మా శాఖ చర్యలు తీసుకుంది. దాదాపు 20 కాలేజీల మీద ఫిర్యాదులు వస్తే దాంట్లో పది కాలేజీలకు లడ్డ రూపొయల పెనాల్సీ ఇంపోజ్ చేశారు. మిగితా కాలేజీలకు నోటీసులు జారీ చేశారు, ఆ నోటీసులకు వారి నుంచి సమాధానం వచ్చిన తర్వాత తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజీస్తున్నాను. ఈ నెల 27 వ తారీఖున సంబంధిత కాలేజీలు, ఎమ్మెల్సీలు, all stake-holders తో ఒక మీటింగ్ కండ్క్ చేస్తున్నాం . ఆ మీటింగులో వచ్చిన ఫీడ్బ్యాక్సు బట్టి ప్రభుత్వం తదుపరి చర్యలు తీసుకుంటామని అంటున్నారు.

యస్టీ, యస్టీ విద్యార్థులను కార్పోరేటు కళాశాలలకు పంపిస్తున్నారని గౌరవ సభ్యులు అంటున్నారు. గత సంవత్సరం నుంచి ఆ చర్య ప్రారంభమైంది. దాని ద్వారా వచ్చే రిజల్ట్స్, ఫీడ్ బ్యాక్సు పరిశీలిస్తున్నాం . ఆ కళాశాలల్లో చదివించేకంటే అదే ప్రమాణాలతో మన ప్రభుత్వ పారశాలలు/కళాశాలలను రన్ చేసి వాబిల్లో చదివిస్తే బాగుంటుందనే అభిప్రాయాన్ని గౌరవ సభ్యులు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. తప్పకుండా ఈ విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళతాం . ఆ కార్యక్రమం మా శాఖ ద్వారా జరగడం లేదు, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మరియు వివిధ సంకేమ శాఖల ద్వారా జరుగుతోంది. అన్ని శాఖలతో మాట్లాడి, ఆ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లి, వారి అలోచనతో ప్రభుత్వ స్థాయిలో నిర్ణయం తీసుకుంటామని తెలియజీస్తున్నాము.

శ్రీ కాటసాని రాంభూపాల్ రెడ్డి : అధ్యక్ష, ప్రైవేటు కార్పోరేటు కళాశాలల మీద ఫిర్యాదులు వస్తున్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు . అయితే వారి మీద కేవలం ఔన్స్ వేసి వదలిపెడతారా? అక్కడ పిల్లల మీద harassment జరుగుతోంది. దాని మీద ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటారు? ఈరోజు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలకు సంబంధించి ఇంతే ఫీజు వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వం నార్క్స్ ఫిక్స్ చేసింది. ఇంట ర్షిడియట్ విద్యను

అందిన్నను కార్పోరేటు కళాశాలలు మాత్రం తమకు ఇష్టం వచ్చినట్లుగా రూ. 40వేలు, రూ.50 వేలు ఫీజులు వసూలు చేస్తుంటే వాళ్ల మీద మీరు ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటున్నారు? ఎలగైతే ఇంజినీరింగ్ కళాశాలల్లో ఇంతే ఫీజు వసూలు చేయాలని నార్పు ఫిక్స్ చేశామో, అదే విధంగా ఈ ప్రివేటు కార్పోరేటు కళాశాలల్లో కూడా ఇంత ఫీజు మాత్రమే వసూలు చేయాలని ఎందుకు ప్రభుత్వం నార్పు ఫిక్స్ చేయలేదని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ డి. మాణిక్య వరద్రసాదరావు : అధ్యక్ష, ఈ కార్పోరేటు కళాశాలల్లో జరుగుతున్న అక్రమాల గురించి గతంలో కూడా గౌరవ సభ్యులు చాలా మంది ప్రశ్నల ద్వారా తెలియజేశారు. ప్రతికలలో వచ్చే విష యాలు గాకుండా మాకు ఫీర్యాదు వచ్చినట్లయితే వాటిని పరిశీలించి తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటామని తెలియజేశాం . ఇప్పటికే చాలా కాలేజీల మీద చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను, మీకు ఏపైనా ప్రత్యేకమైన ఫీర్యాదులుంటే వాటిని మా దృష్టి తీసుకోస్తే వాటిని పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను. కార్పోరేటు సూక్ష్మ అబ్నార్కుల్గా ఫీజులు ఫీజులు వసూలు చేస్తున్నాయనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి రాగానే ఒక కనిటివీ వేసి జీ.ఓ.యంయన్. నెం.91, తేదీ 06-08-09 ను జారీ చేయడం జరిగింది. ఫీజులు ఎలా వసూలు చేయాలి, ఆ సూక్ష్మను ఎలా రెగ్యలేట్ చేయాలన్నది అందులో చెప్పడం జరిగింది. అదే విధంగా ఈ కార్పోరేటు కాలేజీలకు సంబంధించి ఇంటర్వ్యూడియట్ స్టాయిలో ఫీజులు రెగ్యలేట్ చేసే విధానం గురించి రేపు 27 వ తారీఖున ఒక మీటింగు ఏర్పాటు చేస్తున్నాం, ఇంటర్వ్యూడియట్ బోర్డులో జరిగే ఈ సమావేశానికి గౌరవ సభ్యులు కూడా హజరై వారి అభిప్రాయాలను తెలియజేసుని కోరుతున్నాను. తప్పకుండా వారి అభిప్రాయాలను స్వీకరించి ఇంటర్వ్యూడియట్ స్టాయిలో ఫీజులు ఎలా రెగ్యలేట్ చేయాలనే విషయాన్ని తప్పకుండా పరిశీలిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ దశలో అధికార పార్టీ సభ్యులు శ్రీ ఇ. ప్రతాపరెడ్డి తదితరులు తమకు మాటల్డడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు.)

MR. SPEAKER : Please take your seat MR. Pratap Reddy garu. Yes Question No.358, Minister for Major Irrigation and Medium Irrigation.....

ప్రత్యుషాడు రైతులకు సాగునీరు

ప్రశ్న నెం.210(358)

Smt. M. Sucharitha(Prathipadu), Sri Y. Venkateswara Reddy (Sattenapalli)- Will the Minister for Major Irrigation and Medium Irrigation be pleased to state:

- Whether it has been brought to the notice of the Government that ryots of Prathipadu are agitating for supply of water for irrigation through Guntur Channel;
- Whether it has also been brought to the notice of the Government that the ryots of Prathipadu, Vatti Cherukuru Mandala are not getting water for irrigation through Guntur Channel as various plants and silt have not been removed from it; and
- The steps to be taken by the Government to supply water to the tail end lands of Prathipadu ryots through the Sagar Right Canal?

MINISTER FOR MAJOR AND MEDIUM IRRIGATION (SRI PONNALA LAKSHMAIAH) :

- No Sir.
- Yes Sir,
- Repair works are carried out under Guntur Channel for improving flow of water to the tail end areas duly removing the weed growth and silt. The required

quantum of water is being released to tail end Ayacut. There is no proposal to release water from Nagarjunasagar right canal.

శ్రీమతి యం . నుచరిత : అధ్యక్షా, సభలో మొదటిసారి మాటల్లడే అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు నా ధన్యవాదాలు . అదే విధంగా ఈ సభలో అడుగుపెట్టే అవకాశం కలుగజేసిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి మరియు నా నియోజకవర్గ ప్రజలకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. నేను ఈ ప్రశ్న అడిగిన నాటి నుంచి నాకు సమాధానం వచ్చే లోపలే గుంటూరు ఛానల్ కలుపుమొక్కలు, పూడిక తొలగించడం ద్వారా చిట్ట చివరి ఆయకట్టుకు నీరు అందజేయడం జరిగింది. కాబట్టి ప్రభుత్వానికి ఈ సందర్భంగా మీద్వారా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. గుంటూరు ఛానల్ ఆధునికీకరణలో భాగంగా లైనింగ్ వర్క్ మరియు బెంక్ కాంక్రీట్ నేయవలసి పుంది. ఆ పనులను ఎప్పుడు ప్రతిపాదిస్తారు, ఎప్పుడు పనులు మొదలుపెడతారో తెలియజేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ప్రత్తిపాడు మండలానికి పంకాయలపాడు మేజర్ ద్వారా సాగు నీరు అందించవలసిపుంది. ఆ కాలువ ద్వారా సుమారు 538ఎకరాల ఆయకట్టుకు సాగునీరు అవసరమను తుంది. ఈ కాలువ ద్వారా 238 క్యాపెక్కల నీరు అందించవలసిపుండగా, గడచిన ఐదారు సంవత్సరాల నుంచి కేవలం 150, 170 క్యాపెక్కలు మాత్రమే పస్తోంది. కాబట్టి ఆ కాలువ పనులు చేయించి దానికి సరి పడ సాగునీరు అందించవలసిందిగా మీద్వారా సంబంధిత మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ప్రసాదుల లక్ష్మయ్య : నాకు కూడా చాలా సంతోషంగా పుంది అధ్యక్షా ! గౌరవ సభ్యురాలు మొదటి సారి సభలో మాటలడడం, మొదటి ప్రశ్న వేయడం, ఆ మొదటి ప్రశ్నకు జవాబు వచ్చే లోపలే పనులు పూర్తి కావడం సంతోషంగా పుంది. ప్రత్తిపాడు నియోజకవర్గంలో పురో 5380 ఎకరాలకు సాగునీరందించే విషయంపై త్వరలో చర్యలు తీసుకుంటాం .

ఉ.10.20

పాపం వారికి విషయాలు పూర్తిగా తెలియవసుకుంటాను. చాలా పనులు జరుగుతున్నాయి. కాకపోతే ప్రశ్న రూపంలో, ప్రశ్న వచ్చేలోగానే పనులు పూర్తి కావడం ఇదే మొదటిసారి . వారిని కూడా అభిసందిస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యురాలు అడిగిన ప్రత్తిపాడు విషయంలో దాదాపు 5380 ఎకరాలకు కావలసిన నీటి గురించి త్వరలోనే చర్యలు తీసుకుంటాము. గుంటూరు ఛానల్ ఆధునికీకరణ క్రింద రు.44వేల కోట్లు శాంక్ష్మ చేయగలిగినా, పనులు మొదలు పెట్టలేదు. ఎందుకంటే అక్కడ మరో ఆరు నేల ఎకరాలకు గుంటూరు ఛానల్ క్రిందనే మరో అదనపు మూడు టీఎమ్సి నీటిని తీసుకుని చేసే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. దీని వల్ల ప్రస్తుతం ఉన్న కాలువ వెడల్పు చేయడం, దాని పరిమాణాన్ని పెంచే అవకాశం ఉంది. అందువల్ల ఈ కాలువ లైనింగ్ పనులు మొదలు చేయలేదు. త్వరలోనే మూడు టీఎమ్సి అదనపు నీటిని ఉపయోగించుకునే విధంగా లైనింగ్ పనులు మొదలు పెడతాము.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు

జరికొన సాగునీటి ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయుట

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 210-ఎ(484-ఓ)

శ్రీ జి. శ్రీకాంతరెడ్డి (రాయచేటి) - గౌరవసీయులైన చిన్న తరపో సాగునీరు, ఎత్తిపోతల సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. కడవ జిల్లా, రాయచోటి నియోజక వర్గంలో 4,900 ఎకరాలకు నీటిని సరఫరా చేయడం కోసం జరికోన సాగునీటి ప్రాజెక్టును చేపట్టిన విషయం వాస్తవమేనా,
- ఆ. అయితే, ఎప్పటిలోగా దానిని పూర్తి చేయడమపుతుంది, ఎప్పటిలోగా ఆయకట్టుకు నీటిని విడుదల చేయడమపుతుంది?

చిన్న తరచో సాగునీరు, ఎత్తిపోతల సాగునీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మారెడ్డి):

- అ. అప్పనండీ.
- ఆ. 2011 చివరి నాటికి పూర్తి చేసి నీటిని విడుదల చేయడమపుతుంది.

శ్రీ జి. శ్రీకాంత్ రెడ్డిః రాయచోటి ప్రాంతం కరువు ప్రాంతం చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం . ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణస్వీకారం చేసిన తరువాత జలయజ్ఞనికి ఇచ్చిన ప్రాధాన్యతలో భాగంగా ఆ ప్రాజెక్టు కంపీట్ చేయడం జరిగింది. అంతకుముందు ప్రభుత్వంలో ఉన్న వారు ఊరికి ప్రాండిషన్ స్టోన్ వేశారు . కాని పట్టించుకోలేదు. కాని జరికోన ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మీకు కూడా తెలుసు. ఆ ప్రాజెక్టు మా నియోజక వర్గం బోర్డర్లో ఉన్నా, తమరి (స్పీకర్గారి) నియోజక వర్గంలో ఉంది. తమరి అంగీకారంలో స్పీల్ వే ప్రాజెక్టు మా నియోజక వర్గంలో పెట్టడం జరిగింది. బ్యాక్వాటర్ అంతా తమరి నియోజకవర్గంలోకి రావడం వల్ల, 4900 ఎకరాలు ఆయకట్టు మా నియోజక వర్గంలోకి రావడం జరుగుతుంది. బండ పూర్తి అయింది కాని అక్కడ నియర్ స్టోగా జరుగుతుంది. అది పూర్తి చేసి త్వర త్వరగా కాలువ పనులు పూర్తి చేస్తే , రైతులకు పూర్తిగా నీరు అందుతుంది. బ్యాక్వాటర్ ఎక్కువగా మీ నియోజక వర్గంలో ఉండడం వల్ల మూడు పల్లెల్లో కలకండ టాన్, వాటవారి పల్లె, బాలయ్యగారి పల్లెలలోని ప్రజలను ట్రైంకింగ్ వాటర్ ప్రాట్లుమ్ ఉందని తమరిని అడిగారంట. ఆ విషయమై తమరు ముఖ్యమంత్రిగారితో సంప్రదించినట్లు తెలుస్తుంది. అక్కడున్న 12వేల మంది ప్రజలకు ట్రైంకింగ్ వాటర్ ఇచ్చి డెడ్ స్టోరేజ్ .02 టీఎమ్సి ఉంటుందని ఆర్డబ్లూప్స్ ఇఎస్సిగారు అన్నారు. అంత తక్కువ నీరుంటే ట్రైంకింగ్ వాటర్ ఇప్పడానికి సరిపోదు కాబట్టి దానిని .5 టీఎమ్సిగా చేస్తే ఆ మూడు గ్రామాలతోపాటుగా సంబెపల్లి మండలానికి కూడా ట్రైంకింగ్ వాటర్ ఇప్పవచ్చని తమరి ద్వారా ఆ విషయం మంత్రిగారికి తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి వి.సునీతా లక్ష్మారెడ్డిః అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వెనుకబడ్డ కరువు పీడిత ప్రాంతాలైన సాంబెపల్లి, టి.మండుపల్లి, దేవపల్లి, రాయచోటిలో 4900 ఎకరాలకు సాగునీటిపోటు గత 25 సంవత్సరాల నుండి రాయచోటి టొన్కు త్రాగునీటిని అందించడానికి బుద్దేరాసది పైన దిన్నెమీదిపల్లె, సాంబపల్లి మండలంలో రిజర్వ్యాయర్ నిర్మించడానికి ప్రతిపాదించడం జరిగింది. రాజీవ్ పల్లెబాటు ద్వారా ఈ కార్యక్రమాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు శాంక్షేపించడం జరిగింది. ఇది ప్రారంభించినపుటికే అది ఎత్తైన ప్రాంతం, రాఫీ మరియు హాల్ ఏరియా ప్రాంతం కావడం వల్ల పనుల్లో జాప్యం జరుగుతుంది. సిథిసెంట్రి ఇచ్చిన డిజైన్సులో మార్పుల వల్ల వియర్కు రెగ్యులర్గా ఉన్న ఒజి స్పీల్వే ప్రసోజ్ చేయడం జరిగింది. దాని వల్ల పనుల్లో జాప్యం జరుగుతున్నపుటికే ఎర్త్ర్డ్యామ్, స్టోర్స్ పనులు కంపీట్ కావడం జరిగింది. దీనివల్ల రాయచోటికి డైరెక్టగా నీరందించలేకపోయినా, చుట్టూప్రక్క ప్రాంతాలలోని ఐదు కిలో మీటర్లు ప్రాంతాల్లో ఉన్న బాపులు, బోర్డర్లోకి ఇండ్రోర్క్సగా 1800 ఎకరాలకు నీరందించే కార్యక్రమం జరిగింది. ఈపేర్ పనులు త్వరలోనే కంపీట్ చేయడం

జరుగుతుంది. లెఫ్ట్ కెనాల్, రైట్ కెనాల్, మిడిల్ కెనాల్ ద్వారా 4900 ఎకరాలకు నీరందించే కార్బూక్షమం జరుగుతుంది. దాని కోసం ఎస్టిమేట్యూ వేసి ఇప్పిసి సిస్టమ్ ద్వారా టెండర్సు పిలిచే కార్బూక్షమం ప్రభుత్వం చేపట్టడం జరుగుతుంది. 2011 నాటికి ఈ కార్బూక్షమాన్ని పూర్తి చేసి సాగునీరు అందించడానికి ప్రభుత్వం కార్బూక్షమాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఈ సబ్మెట్ అంతా కూడా పీలేరు నియోజకవర్గంలోకి సంబంధించిన మూడు మండలాలకు త్రాగునీరు కావాలని అడుగుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు సాగునీటితోపాటు త్రాగునీటికి ప్రాథాన్యత ఇవ్వడం జరుగుతుంది ఇది కేవలం లెఫ్ట్ కెనాల్కు సంబంధించిన ప్రాజెక్టు కాబట్టి మా శాఖకు సంబంధించిన కార్బూక్షమం . త్రాగునీటికి సంబంధించిన దానిని సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలిపి మీ ప్రాథాన్యతలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వాటిని కూడా మంజూరు చేయించడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలు

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 210-బి(486-కె)

సర్వశ్రీ కె. దయాకర్ రెడ్డి, ఏ రేవంత్ రెడ్డి, పి. రాములు(అచ్చంపేట), రాపుల చంద్రశేఖర్ రెడ్డి, శ్రీమతి సీతాదయాకర్ రెడ్డి - గౌరవనీయులైన ఉన్నత విద్యా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో గత అయిదు సంవత్సరాలలో మంజూరైన ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలల సంఖ్య ఎంత,
- ఆ. వాటిలో అన్ని సౌకర్యాలను సమకూర్చడం జరిగిందా,
- ఇ. లేనట్లయితే వాటిని ఎప్పటిలోగా సమకూరుస్తారు?

ఉన్నత విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు):

- అ. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో గత అయిదు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రభుత్వం డిగ్రీ కళాశాలలను మంజూరు చేసింది.
- ఆ. లేదండి.
- ఇ. ఈ ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలన్నింటికి త్వరలో సౌకర్యాలను సమకూర్చడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. రాములు: అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం మాత్రం మా కడుపులు నింపుతుంది. కాలేజీలలో వసతులు లేవు. అక్కడ ఖాళీగా ఉన్న పోస్టులు భర్తీ చేయడం లేదు. మా జిల్లాలో గత రెండు సంవత్సరాలలో 9 కాలేజీలు మంజూరు చేశామని అన్నారు. ఆ కాలేజీలు ఏ ఏ ప్రాంతాల్లో మంజూరు చేశారు? చాలా కాలేజీలలో ఉదయం జూనియర్ కాలేజి లేదా హైమూలు సదుపుతున్నారు. సాయంత్రం డిగ్రీ కాలేజి సదుస్తుంది. మా నియోజక వర్గంలో అమరాబాద్ మండలం ఏజన్సీ ఏరియా. అక్కడన్న కాలేజీని 28 వ తేది నాడు సందర్శించడం జరిగింది. అక్కడ మూడు వందల మంది విద్యార్థులు ఎమ్సిసి, బిజెస్సి, బిఎ, బికామ్ కోర్సులు చదువుతున్నారు. కానీ అక్కడ నలుగురు కాంట్రాక్ట్ లెక్చరర్స్ మాత్రమే పని చేస్తున్నారు. రెగ్యులర్ ప్రిన్సిపాల్ లేరు. 50 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న కొండనాల డిగ్రీ కాలేజి నుండి పచ్చి ఇన్ఫోర్మేషన్ ప్రిన్సిపల్గా పనిచేయడం జరుగుతుంది. కొత్తగా పెట్టిన కాలేజీలలో ప్రయోగ శాలలు లేవు. అక్కడ చదువుకునే

విద్యార్థులు 50 కి.మీ. దూరం వెళ్లి ప్రయోగాలు చేసుకుంటున్నారు. అంత దూరం వెళ్లాలంటే చాలా కష్టంగా ఉంది. దానికి సంబంధించి మంత్రిగారికి ఒక లేఖ పంపించడం జరిగింది. చిల్లో అసెంబ్లీ కార్యక్రమం చేస్తామంటే విద్యార్థులకు నచ్చేపుడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రిగారితో మాటల్లాడి తక్షణమే లెక్కర్ పోస్టులను భర్తీ చేయాలి. ఆ పోస్టులను భర్తీ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. దీనిపైన మంత్రిగారు స్పష్టమైన హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ ఒక్క కాలేజీయే కాదు. మాజిల్లోని అన్ని కాలేజీల పరిస్థితి ఇలాగే ఉందని తెలియచేస్తున్నాను. ఏ కాలేజీకి పక్కా భవనం లేదు. మంజూరు చేసిన వాటికి కూడా పక్కా భవనం లేదు. కేవలం ఎన్నికల సమయంలో మాత్రమే నీటి గురించి మాటల్లాడతారు. ఎప్పటిలోగా లెక్కర్ పోస్టులు భర్తీ చేస్తారు? డిగ్రీ కాలేజీలలో ఇతర సిబ్బందిని ఎప్పటిలోగా నియమిస్తారో మంత్రిగారు స్పష్టంగా తెలపాలని కోరుతున్నాను.

ఉ.10.30

శ్రీ ఏ. రేవంత రెడ్డి : అధ్యక్షాం, ఈ తొమ్మిది జూనియర్ కళాశాలలకు పరిష్కార ఇచ్చారు కదా, ఏ యూనివర్సిటీకి ఎఫిలియేపస్ట ఇచ్చారు? పాలమూరు జిల్లా యూనివర్సిటీ, ఉస్కానియా యూనివర్సిటీ, వీటిలో దీనికి ఇచ్చారు అనేది స్పష్టంగా చెప్పాలి. కొత్త కళాశాలలకు భవనం లేదు కాబట్టి ఫర్మిచర్ ఇష్టమని అంటున్నారు, దీనికి సంబంధించి నేను ఆర్జెడి గారితో కూడా మాటల్లాడాను. కొత్త కళాశాలలకు భవనం ఎప్పుడు కడతారంటే ల్యాండ్ ఎక్సైషన్ చేయాలని అంటున్నారు. ఇప్పుడు మాదగ్గర కొడంగల్ నియోజక పర్సంలో కొత్త కళాశాల ఇచ్చారు. ఆ కాలేజీకి బిల్డింగ్ లేకసోతే జూనియర్ కాలేజీ వారితో మాటల్లాడి మార్గింగ్ జూనియర్ కాలేజీ, ఈనెనింగ్ డిగ్రీ కాలేజీగా మార్పాము. అక్కడ ఫర్మిచర్ లేదు. డిగ్రీ కళాశాల విద్యార్థులు కూడా క్రింద కూర్చోని చదు పుకుంటున్నారు. కాబట్టి మీరు కొత్త బిల్డింగ్ కట్టడానికి అంటే సంవత్సరాలు పడుతుంది. కొత్త బిల్డింగ్ కట్టేలో పల ఫర్మిచర్ ఎందుకు ఇష్టడం లేదు? కళాశాల మంజూరు చేసిన తరువాత ఫర్మిచర్ ఇష్టకపోవడం అనేది చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి, మంత్రిగారు ఆలోచన చేయాలి. రెండవదేమంటే అక్కడ లైబ్రరీ లేదు, ప్రాఫీకల్స్ కు ల్యాబ్స్ లేవు. డిఫ్రైట్ హెండ్ క్వార్టర్స్ కు సైన్ స్కూలెంట్స్ ను ఒక వారం రోజుల పాటు ప్రాఫీకల్స్ కొరకు వెళ్ల మంటే, ఒక వారం రోజులు డిఫ్రైట్ హెండ్ క్వార్టర్స్ కు వెళ్లి ల్యాబ్స్ లో ప్రాఫీకల్స్ చేస్తే వాళ్లు నాలెడ్డి ఎట్లా గెయిన్ చేస్తారు? వాళ్లకు ఎట్లా అవకాశం పుంటుంది, దానిని ఒకసారి ఆలోచన చేయమని చెప్పి అడుగుతున్నాము. ఫర్మిచర్ గానీ, ఇతర సౌకర్యాలు గానీ త్వరలో సమకూర్చుతామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. త్వరలో అనే పదాన్ని ఎన్ని సంవత్సరాలుగా కర్ట్స్ గా డిఫైన్ చెయ్యాలని అడుగుతున్నాను. అది 5 సంవత్సరాలా, 10 సంవత్సరాలా, 25 సంవత్సరాలా అనేది స్పష్టంగా మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని మీద్వారా అడుగుతున్నాము.

MR.SPEAKER: I think we will finish it.

శ్రీ కె. దయాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షాం, ఇప్పుడు మీరు ఏవైతే మంజూరు చేశామని అంటున్నారో ఇది ఏ యూనివర్సిటీకి అఫిలియేపస్ట అనేది రేవంత రెడ్డి గారు అడిగింది ఒక క్విశ్న. యూనివర్సిటీ గ్రాంట్ కమీషన్ దగ్గర దానికి సంబంధించిన డబ్బులు వున్నాయి. మరి యుటిలైజ్ చేయడం లేదా, ఎందుకు ఆగిసోయి ఇని పున్నాయి? బిల్డింగ్ సైనిఫిక్ గా ఎప్పటిలోగా ఇస్తారు? ఇచ్చినటువంటి వాటిలో కూడా దాదాపు ఒక్కొక్క కాలేజీలో 600 ప్రచిలుకు అస్కేపస్ట్ వచ్చాయి, కానీ అక్కడ రెండు పందల కంటే ఎక్కువ వున్నట్లు కనబడడం లేదు, అనేమన్నా పెంచుతారా? ఇంగ్లీష్, మాట్లాడ్, పాలిటికల్ సైన్స్ కు సంబంధించిన లెక్కర్ పోస్టులు మీరు

ఇచ్చినపుటి నుండి కంటిస్యాయస్గా వేకెంటగో పున్నాయి. అంటే ఆ సబ్జెక్టులు వాళ్లు చదవకూడదనా లేక లెక్కర్స్ రాకనా? ఏ కారణం వల్ల పెండింగ్ పున్నాయి? నీటిని ఎప్పటిలోగా భర్తి చేస్తారు? బిల్లింగ్ ఎప్పటిలోగా ఇస్తారు? యుజిసిలో పున్న డబ్బులను ఎప్పుడు రిలీజ్ చేసి దీని కన్స్ట్రక్షన్, ల్యాబ్ ఫసిలిటీస్ ఇస్తారు? బిల్లింగ్కు కావలసినటువంటి 5 ఎకరాలు గురించి మాట్లాడండి కన్సర్వ్ ఎంఎల్సిలు ఎవరెవరు పున్నారో.....

MR.SPEAKER: It is about Mahabubnagar only. This question is about Mahabubnagar only. I think they had an agreement that he will speak.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు : అధ్యక్షా, గౌరవ శాసన సభ్యులు రాములు గారు మాట్లాడుతూ ఏ తొమ్మిది ప్రాంతాలలో ఈ కళాశాలలను ఇప్పుడం జరిగిందని అడిగారు. 1. ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, గద్వాల్. 2. కల్వకు ర్మీలో 3. నాగర్ కర్మాల్లో 4. ఆత్మకూర్లో 5. పుమెన్స్ డిగ్రీ కాలేజి, నాగర్ కర్మాల్, గపర్మెంట్ డిగ్రీ కాలేజ్, అమరాబాద్, కొడంగల్, కొల్లపూర్, షాడ్ సగర్. గౌరవ శాసన సభ్యులు మాట్లాడుతూ పున్నప్పుడు పాల మూరు జిల్లాకు మొట్టమొదటిసారి అనేక సంవత్సరముల తరువాత ఇన్ని డిగ్రీ కళాశాలలు వస్తే సంతోషపడతారని అనుకున్నాను, హర్షం వ్యక్తం చేస్తారని అనుకున్నాను, హర్షం కూడా వ్యక్తం చేయలేదు. ఇలాంటి పనిచేస్తే హర్షం వ్యక్తం చేస్తే మాలాంటి వాళ్లకు, ప్రత్యేకంగా మాలాంటి వాళ్లకు మోటిస్ట్ పుంటుంది ఇంకా రెండు పనులు చేయడానికి. హర్షం వ్యక్తం చేయడం లేదు, చాలా బాధాకరంగా పుంది. పాలమూరు జిల్లా పెనుకబడిన జిల్లా అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు 9 కొత్త డిగ్రీ కళాశాలలు ఇచ్చారు. గౌరవ శాసన సభ్యులు రాములు గారు మాట్లాడుతూ అమరాబాద్లో 300 మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు, లెక్కర్స్ వరంగా ఇబ్బంది పుంది, సలుగురే కాంట్రాక్ట్ లెక్కర్స్ పున్నారు, మిగతా వారికి ఇబ్బంది పుందని అడగడం జరిగింది. అలాగే లెక్కర్స్ లేరు, లెక్కర్ పోస్టులు భర్తి ఎప్పుడు చేస్తారని వారు అడగడం జరిగింది. వేరే గౌరవ శాసన సభ్యులతో ఇదే విధ మైన ప్రశ్న ఉత్పన్నం అయినప్పుడు వారం, పది రోజులలోపు ఎక్కడెక్కడైతే భర్తిలు పుంటాయో, లెక్కర్స్ పోస్టు లను, మిగతా కాంట్రాక్ట్ లెక్కర్స్ పోస్టులను భర్తి చేయడానికి మేము ఆలర్డీ కార్యాచరణ తీసుకున్నాము, ఇంకా మూడు రోజుల లోపల కాంట్రాక్ట్ డిగ్రీ లెక్కర్స్ విషయంలో నోటిఫికేషన్ ఇష్టబోతున్నాము. ఇప్పటి వరకూ మేము 1700 మందికి పైనాన్స్ డిపార్ట్మెంట్ నుంచి క్లియరెన్స్ వస్తే, 2008-09లో 1479 మందిని రెగ్యులరైజ్ చేయడంతో 221 పోస్టులకు ఇప్పుడు ఒక రోజు, రెండు రోజుల లోపల నోటిఫికేషన్ ఇస్తున్నాము. అవసరం పున్న చేటి, విద్యార్థులు పున్న చేటి లెక్కర్స్ ఎక్కడైతే లేరో అక్కడ పోస్టులు ఫిల్ చేసే కార్యాచరణ మొదలుపెడుతున్నాము. గౌరవ శాసన సభ్యులు రేవంత్ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ ఏ యూనివర్సిటీకి ఎఫిలియేషన్ పుంది ఈ కళాశాల అని అడిగారు. ఇప్పటి వరకు అయితే ఉపాస్కానియా యూనివర్సిటీతోనే ఎఫిలియేషన్ పుంది, రాబోయే కాలంలో ఫుల్ఫెడ్ నిశ్చవిద్యాలయం వాళ్ల రిక్వెజిషన్ ఇచ్చినప్పుడు ఆటోమెటిక్గా ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన కళాశాలలన్నింటికి ఎఫిలియేషన్ మార్పి జరగడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాము. ఫర్మిచర్ విషయాలు చెప్పారు. నేను మాత్రం గౌరవ శాసన సభ్యులకు చెబుతున్నాము. పిష్ట్ సిస్టమ్లో సదుస్తున్నప్పుడు కొత్తగా డిగ్రీ కళాశాలకు ఫర్మిచర్ కావాలని కోరుతున్నారు. పిష్ట్ సిస్టమ్ సడిచేటప్పుడు ఇంతకు పూర్వం ఏ విధంగా సదుపాయాలు కల్పించడం జరిగిందో ఆ విద్యార్థులకు, అదే విధమైన సదుపాయాలు వారు ఉపయోగి స్తున్నారు. ప్రత్యేకించి మేము చాలా సీరియస్గా కాన్సర్స్ట్రిటేషన్ చేస్తున్నాము. ఈ రోజు ప్రతి కళాశాలకు హక్కు భవనాలు కట్టివ్వాలనే ఆలోచన, ధృక్పథంలో పున్నాము. అతి త్వరలో ఆ కార్యాచరణ కూడా తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాము. గౌరవ శాసన సభ్యులు దయాకర రెడ్డి గారు యుజిసి ఫండ్ విషయంలో బిల్లింగ్ ఏర్పాటుకు ఏం చేస్తారని అడగడం జరిగింది. బిల్లింగ్ ఏర్పాటు చేయాలంటే 5 ఎకరాల స్థలం గురించి మొన్సీ మధ్యలో నేరుగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కల్పకర్స్ కాన్సఫరెన్స్లో కలెక్టరుకు చెప్పడం జరిగింది. 5 ఎక

రాల భూమిని వెంటనే గుర్తించి ప్రతిపాదనలు పంపించమని. ఇప్పటి వరకూ మా డిపార్ట్మెంట్‌కు సంబంధించి ఎక్కడా కూడా 5 ఎకరాల భూమిని కేటాయిస్తూ ఏ విధమైన కమ్యూనికేషన్ అందలేదు, అందిన వెంటనే బిల్లింగ్ రూపేణా కార్యాచరణ తీసుకోవడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ శాసన సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: I think they had enough.

శ్రీమతి సీతా దయాకర రెడ్డి : థ్యాంక్యూ సార్. మంత్రిగారు ఇన్ని కళాశాలలు ఇచ్చినా గానీ హర్షం వ్యక్తం చేయలేదని చెబుతున్నారు. తప్పకుండా మీద్వారా మంత్రిగారికి హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నాము. కానీ కాలేజీ ఇచ్చినప్పుడు పుల్లిష్ట్‌డ్యూక్ కాలేజీ ఇస్ట్రీ తప్పకుండా హర్షం వ్యక్తం చేస్తాము సార్. ఒక దగ్గర బిల్లింగ్ ఇచ్చి, ఒక దగ్గర ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిషన్ అనేది పుంటే మాత్రం అట్లాంటిది ఎక్కడా కూడా చెయ్యడానికి రాదు. మహబూబ్ సగర్లో 64 మండలాలు పున్నాయి. పెద్ద జిల్లా అది. మునిసిపాలిటీలు నాలుగు పున్నాయి. ఇప్పుడ్నీ దృష్టిలో పెట్టు కొని ఇచ్చేటప్పుడు మాత్రం మనం పిల్లలకు ఎప్పుడైనా ఫీడింగ్ కాలేజెస్ చాలా పున్నాయి. ఒక్కటే అధ్యక్షో, పిల్లలు ఎక్కడకో పోయి చదువుకుంటానన్నప్పుడు పక్కనే కాలేజీ తెరుస్తున్నారు కదా అని దానిలో జాయిన్ అపుతారు. అయినప్పుడు వారికి మనం వేరే కాలేజీకి పోయే అవకాశం ఇప్పడం లేదు. ఇక్కడ అన్ని ఫేసిలిటీస్ ఇప్పలేకపోతున్నాము. కాబట్టి దాని గురించి ఆలోచించి ముందుగా కాలేజి గురించి ఎవరు గానీ మినిష్టరు గానీ, ఎంఎల్నీ గానీ మీరు కాలేజీ ఇస్ట్రోమని డిక్టేర్ చేసేటప్పుడు ఒక fullfledged college with lecturers ఇప్పమని కోరుతున్నాము. బిల్లింగ్ ఇచ్చి, ఫర్మిచర్ లేకుండా ఉత్తగా పిల్లలను కూర్చోబడితే కష్టం. ఇంకొకటేమిటంటే రూరల్ ఏరియలు కాబట్టి లెక్షర్స్‌కు ఇన్సెంటీవ్ పెంచితే గానీ అక్కడకు పచ్చి పనిచేయరు అన్న విషయాన్ని కూడా జ్ఞాపకం పెట్టుకొని, మాది పలస జిల్లాలని చెబుతున్నారు. మాది పెద్ద జిల్లా, 9 కాలేజీలు ఇచ్చారు. ఈ 9 కాలేజీలలో పుల్గా ఫర్మిచర్ గానీ, బిల్లింగ్ గానీ, లెక్షర్స్ గానీ ఎప్పుడు ఇస్ట్రోరో మంత్రిగారిని చెప్పమని అడుగుతున్నాము.

ఉ.10.40

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు: గౌరవ శాసనసభ్యరాలు శ్రీమతి సీతా దయాకరరెడ్డిగారు చెప్పిన అంశం విషయానకి వస్తే జిల్లా కలెక్టర్‌ద్వారా మాకు రావలసిన కమ్యూనికేషన్ ఇంకా రాలేదు. వాటి విషయంలో కూడా సహచరులతో సంప్రదించి వెంటనే కలెక్టర్‌ద్వారా ప్రతిపాదనలు తీసుకోవటానికి తొందరలోనే కార్యాచరణ రూపొందించటం జరుగుతుంది. దానికి గౌరవ శాసనసభ్యులు సహకరించమని మీద్వారా వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. దయాకరరెడ్డి: ఎమ్.ఎల్.ఎ.లను కూర్చోపెట్టమనండి. We are ready to give it. మీద్వారా అడుగుతున్నాను, ఎమ్.ఎల్.ఎ.లను పిలిపీంచి కూర్చోపెట్టమనండి, 24 గంటలలో ల్యాండ్ ఇస్ట్రోము.

MR. SPEAKER: They are requesting for a meeting with you. Please call for a meeting and solve the issue.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు: మీ డైరెక్షన్స్ ప్రకారం I will definitely call for a meeting. గౌరవ సభ్యులు సీతా దయాకరరెడ్డిగారు రెండు అంశాలు ప్రస్తావించారు. పుల్లోజ్జు జ్యోక్ష్మీ ఇవ్వటానికి మేము అన్ని చర్యలు తీసుకుంటాము. అనేక సంవత్సరాలుగా ప్రమోష్ణ ఛానల్ ఆగిపోయింది. దానిని సపరిస్తున్నాము. కొత్త డిగ్రీ కళాశాలల్లో నియమకంగురించి మొన్న కూడా చెప్పటం జరిగింది. ఎ.పి.పి.ఎన్.సి. ద్వారా కార్యాచరణ తీసుకోబోతున్నాము. డిగ్రీ కళాశాలల్లో ఎక్కడెక్కడైతే లెక్కర్స్ లేరో అక్కడ కాంట్రాక్ట్ లెక్కర్స్ ను నియమించటం జరుగుతుంది. ఇలా అనుకుని అలా చేయాలంటే కాదు. ఇదేదో అల్లాపుద్దిన్ అద్భుత దీపం కాదు. ఫ్రెజ్వైజ్ గా కార్యాచరణ తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వై. ఎల్లారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఒక్క అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఎల్లారెడ్డిగారూ, మీరు సీనియర్ కాబట్టి I have to give you an opportunity.

శ్రీ వై. ఎల్లారెడ్డి(నారాయణపేట): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మా జిల్లాకు 9 డిగ్రీ కళాశాల ఇస్తానని చెబుతున్నారు. నేను హవ్విస్తున్నాను, ధన్యవాదాలు కూడా తెలియజేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గ కేంద్రం మునిసిపాలిటీగా, రివెన్యూ డివిజన్గా ఉన్నది. మంత్రిగారు చేపేపుడు నారాయణపేట పేరు చెప్పలేదు. నారాయణపేటలో డిగ్రీ కళాశాల మంజారు అయినదని పత్రికల్లో పచ్చింది. ఆ తరువాత ప్రైవేట్ కళాశాల పచ్చింది. ఆ ప్రైవేట్ కళాశాలను గవర్నమెంట్ టేకోవర్ చేస్తుందని చెప్పటం జరిగింది. కానీ గవర్నమెంట్ ఇప్పటివరకు ఆ కళాశాలను టేకోవర్ చేయలేదు. ఎప్పటిలోగా టేకోవర్ చేస్తారు లేకపోతే క్రొత్తగా డిగ్రీ కళాశాలను మంజారు చేస్తారా అనే విషయం తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER: If you have the information, please give it. Otherwise, please send him the information.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు: అధ్యక్షా, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో మీటింగ్ కన్వీన్ చేయమని మీరిచ్చిన డైరెక్షన్‌ను ఫార్మ అయి మీటింగ్ కన్వీన్ చేస్తాము. అదేవిధంగా గౌరవసభ్యులు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని కూడా పరిశీలనచేసి వారికి జవాబు కూడా పంపిస్తాము. ఆ ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉంటే వీలైనంత తొందరగా చేసే ప్రయత్నం చేస్తాము.

సక్షత్తపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - వ్రాతపూర్వక సమాధానములు(అనుబంధము-1)

జీరో అవర్

శ్రీ వి. యాదగిరిరావు(మనుగోడు): అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో కొనగల ఆర్ అండ్ బి రోడ్డు 20 కిలోమీటర్లువరకు రెన్యూవల్ చేయవలసినది ఉన్నది. 30వ కిలోమీటర్సుండి 56వ కిలోమీటర్వరకు 20 సంవత్సరాల క్రీతం రెన్యూవల్ చేశారు. ఆ రోడ్డుకు గుంతలుపడిన కారణంగా ప్రయాణంచేసే వారందరూ చాలా ఇబ్బందులకు గురికావలసి వస్తున్నది. వెంటనే ఆరోడ్డుకు నిధులు మంజారుచేసి మంత్రిగారు ఆ రోడ్డును వేయించటానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. సల్గొండనుండి దేవరకొండకు, మా నియోజకవర్గంనుండి జిల్లా పొడ్కొష్టర్కు వెళ్లే రోడ్డు అది. దాని రెన్యూవల్కొరకు ఖచ్చితంగా హామీ ఇవ్వాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లచ్ఛీనారాయణ: గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము.

శ్రీ జి. కిషన్‌రెడ్డి(అంబర్పేట): అధ్యక్షా, మన ప్రౌదరాబాద్ నగరంలో 2007, ఆగష్టు 25న సెక్రటేరియట్ ఎదుంచుగా ఉన్నటువంటి లుంబిని పార్కులో, కోటిలో ఉన్న గోకుల్ ఛాట భండార్లో, అంతకు ఒక నెల రోజులమందు అక్టోబర్ 17వ తేదీన పాతబస్తీలోని పవిత్రమైన మక్కా మసీదులో బాంబు పేలుళ్లు జరిగి సరిగ్గా ఈరోజుకు దెండు సంవత్సరాలు పూర్తి అయినపుటికీ ఇప్పటివరకు అందుకు కారణభాతులైన దోషులను పట్టుకోలేదు. ఆ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించిన ఆక్షోప్సె పోలీసు విభాగం సత్తవదకన నడుస్తోంది. ఆక్షోప్సెకు ఎనిమిది కాళ్లు ఉంటే ఈ ఆక్షోప్సె ఒంటి కాలుమీద నడుస్తోంది, కుంటికాలు మీద నడుస్తోంది. మహర్షులో ఉన్నటువంటి 'మోక్'వంటి చట్టాన్ని తీసుకువస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఆనాడు చెప్పారు. ఈరోజువరకు తీసుకురాలేదు. ఆ దోషులను పట్టుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఆరోజు చనిపోయిన 46 మంది అమాయకులు ఎవరైతే ఉన్నారో వారి ఆత్మకు శాంత చేకూరాలంటే ఆ దోషులను పట్టుకుని శిక్షించాలని మీదారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పి. సబితా ఇంద్రారెడ్డి: అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాను, సమాధానం పంపించటం జరుగుతుంది.

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి(మిర్యాలగూడ): నల్గొండ జిల్లాలోని మారుమూల గిరిజన ప్రాంతాలలో నిరుపేద గిరిజన బాలబాలికల విద్యాభివృద్ధి కొరకై 11 ఆళ్ళమ గిరిజన పారశాలలు నెలకొల్పబడినవి. 1) గాజీనగర్ 2) పెద్దగట్టు 3) రేగులగడ్డ 4) నేరేడుగొమ్ము 5) దేల్లారుపల్లి 6) పోతరాజుపల్లి 7) కంబాలపల్లి ముదిగొండ 8) గుర్రంపాడు 9) కృష్ణాతండ 10) భువనగిరి 11) అయితిపాముల. ఈ ఆళ్ళమ పారశాలలు పేదవిద్యార్థులకొరకు, గిరిజన విద్యార్థులకొరకు ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఇక్కడ పనిచేయవలసిన 5 మంది హాడ్మాస్టర్సు, 7 మంది టీచర్సు అక్కడ పనిచేయకుండా గత 10 సంవత్సరాలనుండి డెప్యులేపన్స్‌పై వార్డైన్లుగా మైదాన ప్రాంతాలలో పనిచేస్తున్నారు. దానివలన ఈ గిరిజన పారశాలలకు వేరే హాడ్మాస్టర్సు, టీచర్సు రావటంలేదు. హస్టల్లో శాశ్వతంగా నియమించివలసిన వార్డైన్సు నియమించకుండాపోతున్నారు. ఏ ఉండ్రోశ్యంతో గిరిజన ప్రాంతాలలో ఈ ఆళ్ళమ పారశాలలు ఏర్పాటుచేశారో ఆ ఉండ్రోశ్యం నెరవేరటంలేదు. డి.టి.డబ్బు.ఓ. వారి డెప్యులేపన్సు కేన్సిల్చేస్తూ ఆర్డర్సు ఇచ్చినపుటికీ దానిని ఖాతరు చేయకుండా ట్రైబ్యునల్కు వెళ్లారు. ట్రైబ్యునల్ కూడా వారి ఒరిజినల్ పోస్టింగ్కు వెళ్లమని చెప్పినపుటికీ దానిని అమలుచేయటంలేదు. దానివల్ల ఈ పారశాలలన్నీ మూతపడుతున్నాయి. గిరిజన పేదపిల్లలు చాలా అన్యాయానికి గురవుతున్నారు. వెంటనే మంత్రిగారు జోక్యంచేసుకుని వారి డెప్యులేపన్సు కేన్సిల్చేసి యథావిధిగా ఒరిజినల్ పోస్టుకు పంపించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ లక్ష్మీసారాయణ: గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రిగారికి సమాధానం నిమిత్తం పంపిస్తాను.

డా. ఎన్. జయప్రకాశ్ నారాయణ(కూకటపల్లి): మన దేశంలో 73 లక్షల హెక్టార్ల భూమిలో శెనగలు పండుతున్నాయి. 58 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి అవుతోంది. ప్రపంచంలో మూడింట రెండు వంతులు శెనగలు మనదేశంనుండి ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో 16 లక్షల ఎకరాలలో శెనగలు సాగపుతున్నాయి. 9 నుండి 10 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి వస్తోంది. అయినప్పటికీ మన రాష్ట్రంలో, దేశంలో శెనగల ఉత్పత్తి సరిపోక ప్రతి సంవత్సరం రూ.400 కోట్లు విలువైన శెనగలు దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. శెనగ పంటకు మినిమమ్ సహోర్ట్ ప్రైస్ కేవలం రూ.1730 ఉన్నది. హెక్టారు శెనగకు ఖర్చులు రూ.14,000 అవుతున్నాయి. హెక్టారుకు వచ్చే ఆదాయం కేవలం రూ.6,000, ఎకరానికి రూ.2,400 మాత్రమే. పప్పుదినుసులను మీరు చూసినట్లయితే బ్లక్‌గ్రామకు, ఉత్తరాదిన ఉర్ద అంటారు, మినిమమ్ సహోర్ట్ ప్రైస్ గత సంవత్సరం రూ.1700 ఉండగా దానిని కేంద్రప్రభుత్వం రూ.2820 చేసింది. అలాగే గ్రీన్‌గ్రామ్, అనగా పెసలు లేక మూంగడార్ రూ.1700 ఉండగా దానిని రూ.2825 చేసింది. రెడ్‌గ్రామడార్, తూర్డడార్ లేక కందులు అంటారు, దానిని రూ.2,300 కేంద్రంచేస్తే మన రాష్ట్రప్రభుత్వం రూ.3,500 చేసింది. శెనగపంట రూ.1600 ఉండగా దానిని కేవలం రూ.1730కు పెంచారు. కందులకంటే శెనగ పంట పండించటం కొంచెం తేలిక. కందులు దీర్ఘకాలికం పండించాలి. సల్లరేగడి సేలల్లో కొంచెం చెమ్మ ఉన్నట్లయితే శెనగలు తేలికగా పండించవచ్చు. కందులకు దిగుబడి కొంచెం తక్కువగా ఉంటుంది. పప్పుదినుసుల కొరత ఉన్న కాలంలో శెనగపంట ఉత్పత్తిని మన రాష్ట్రంలో, దేశంలో పెంచటం అవసరం కాబట్టి రాష్ట్రప్రభుత్వం చౌరవ తీసుకుని మినిమమ్ సహోర్ట్ ప్రైస్ ను క్షీంటాలుకు కనీసం రూ.3,000 చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. కేంద్రంతో కూర్చుని ఆ ఏర్పాట్లను చేయవలసినదిగా ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ: గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను, తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

ఉ.10.50

శ్రీ ఎ.ప్రవీణ్ రెడ్డి (పుస్తాబాద్): అధ్యక్షా, రాష్ట్రాలోనే అత్యంత వెనుకబడిన నియోజకవర్గమైన తంబళ్లపల్లి నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న నేను నా నియోజకవర్గ ప్రజల గుండె చప్పుడును ఈ వేదిక మీద వినిపించేందుకు అవకాశం ఇచ్చిన మీకు, నా నియోజకవర్గ ప్రజలకు, మా నాయకుడు నారాచంద్రబాబు నాయుడుగారికి హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. మా నియోజకవర్గమైన తంబళ్లపల్లికు అతి సమీపాన మల్లయ్యోండ అనే ప్రముఖ పుణ్య క్షీతం ఉంది. ఇది పూర్తిగా అటవీ ప్రాంతంలో విస్తరించి ఉంది. సాధుకొండ, ఇనుముకొండ, మల్లయ్య కొండ అని మూడు కొండల సముదాయాన్నే మల్లయ్యోండలు అంటారు. ఈ కొండలపై ప్రముఖ శివాలయం ఉంది. కొన్ని పండల సంవత్సరాల క్రితం ఈ శివాలయాన్ని కట్టడం జరిగింది. దీనిని సూర్యాశిల దేవాలయం అని కూడా అంటారు. ప్రతి రోజు సూర్యోదయం కాగానే సూర్యుని తోలి కిరణాలు సేరుగా ఆ దేవాలయంలోని శివలింగం మీద ప్రసరిస్తాయి. మల్లయ్యోండమీద శివాలయం ఎండోమెంట్ డిపార్ట్మెంట్ ఆధ్వర్యంలో, ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ పర్ఫోక్షణలో ఉంది.

మల్లయ్యకొండ క్లేతం మా నియోజకవర్గ ప్రజలకు ఆర్థ్య దైవం. ఈ మధ్య కేంద్ర ఉత్కృ శాఖ సహాయ మంత్రి శ్రీ సాయి ప్రతాప్‌గారు ఒక పలికా ప్రకటనలో మల్లయ్యకొండలో వంద మిలియన్ టన్లుల విలువైన ఐరస్ ఓర్ ఉండని, దానిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో వెలికితీసే కార్బూక్షమం చేపడతామని చెప్పారు. ఐరస్ ఓర్ కంటే ఎన్నో రెట్లు విలువైన, అనలే విలువే కట్టలేని శివాలయం అక్కడ ఉండని కేంద్ర సహాయ మంత్రిగారు గానీ, ప్రభుత్వం గానీ గుర్తించారి. ఈ రకమైన కార్బూక్షమాల ద్వారా ప్రజల యొక్క మత విశ్వాసాలు, మనోభావాలు పూర్తిగా దెబ్బ తీంటాయని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాము. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నికల కంటే ముందు తన మనసంతా మహాశివుడే ఉన్నాడని, ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పస్సుండు పథకాలు ద్వారశ జ్యోతిర్లింగాల వంటివి, అదే విధంగా మహాశివుడంటే మమతాసురాగాలకు మరో పేరని, పురాణాల్లో, వేదాల్లో శివతత్త్వం గురించి పెద్దలద్వారా చిన్ననాడే తెలుసుకున్నామని, ఆనాటి నుంచి శివుని పట్ల ఆరాధన పెంచుకున్నామని, శివతత్త్వాన్నే ఆదర్శంగా నా జీవితంలో అడుగడుగునా పౌటించామని, జరిగిన అయిదేళ్ళ సంక్షేమం మహాశివుని కటూఛుమని, జరిగిన అభివృద్ధి, జరగబోయే అభివృద్ధి కూడా శివుని వైభవమేనని పెద్దవెత్తున పలికా ప్రకటనలద్వారా శివరాత్రి రోజున ఆయన రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియజేశారు.

MR.SPEAKER : Praveen Kumar garu, what is that you want?

శ్రీ ఎ.ప్రవీన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, అత్యంత పవిత్రమైన మహాశివుడు కొలువై ఉన్న మల్లయ్యకొండలను మైనింగ్ పేరుతో తొలగించడమేనా ఈ ప్రభుత్వం పాటించే శివతత్త్వమని అడుగుతున్నాము. రాసున్న రోజుల్లో మల్లయ్య కొండలలో మైనింగ్ కార్బూక్షమాలు పూర్తిగా ఆపివేయారి. రాసున్న రోజుల్లో ఈ ప్రభుత్వం ఎలాగూ ప్రజల ఆగ్రహానికి గురికాబోతున్నది. దానికి తోడు శివుని ఆగ్రహానికి కూడా ఈ ప్రభుత్వం గురైసట్లయితే వంద సంవత్సరాలకు పైగా చరిత్ర కలిగిన కాంగ్రెస్ పార్టీ.....(మైక్ కట్ చేయబడింది).

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాము. దానిపై తగు చర్య తీసుకుంటాం .

MR.SPEAKER : I request the Whips to send me what they are going to speak because in Zero Hour we should know what they are going to speak.

శ్రీ మోత్కుపట్లి నర్సింహలు(తుంగతుర్తి) : అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హాయాంలో ఎంత గడ్డ కాలం వచ్చిందంటే.....

(అంతరాయం)

MR.SPEAKER : No allegations in Zero Hour. You are a Senior Member. 6 times you becomeM.L.A. No allegations please.

శ్రీ మోత్కుపట్లి నర్సింహలు : అధ్యక్షా, గడ్డ కాలం గురించి చెప్పాలి కదా. ముఖ్యమంత్రిగారు నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు తగ్గిస్తారేమానని ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. వారు ఇవాళ ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. అందరూ కూడా దొడ్డ బియ్యం తినాలంట. ఈ రాష్ట్రంలో దొడ్డ బియ్యం, బటానీలు తినాలి.

★ ★© అపసరమై చేసుకొని లినండి. చాలా బాగుంటుంది.

© Expunged as ordered by the Chair

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

MR.SPEAKER : It will not go into the record.

శ్రీ మోత్కుపల్లి సర్పింహాలు : అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో .....

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి తిరిగి అంతరాయం)

ముఖ్యమంత్రిగారు తినమని చెప్పారు. చెప్పింది ముఖ్యమంత్రిగారు అయితే వారు అట్లా మాట్లాడతారు ఏమిటి? ముఖ్యమంత్రిగారు దొడ్డు బియ్యం తినమని చెబుతున్నారు. దానికి నేనేమంటున్నాను. ★★
కూడా తినండని చెబుతున్నాను. తప్ప ఏముంది?

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి తిరిగి అంతరాయం)

ఈక్కు నినిషం సార్. ఈ రాష్ట్రంలో 204 లక్షల మెల్లీక్ టన్లుల ఆహార ధాన్యాలు పండాయని చెబుతున్నారు. అదే విధంగా 142 లక్షల మెల్లీక్ టన్లుల బియ్యం పండిందని మీరు చెప్పారు. అంత పంట పండిన తరువాత ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందని అడుగుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో ఇన్ని లక్షల మెల్లీక్ టన్లుల బియ్యం పండిన తరువాత, అపండిన బియ్యం అంత ఎక్కుడికి పెల్లాయని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యంగా సన్నబియ్యాన్ని మీరు అక్రమంగా రవాణా చేసి, ఎక్కుపోర్ట్ చేసి అమ్మకుంటున్నారు.★★(మైక్ కట్ చేయబడింది)

MR.SPEAKER: I don't have to say that allegations will not be allowed in Zero Hour. No, allegations will not be allowed.

శ్రీ మోత్కుపల్లి సర్పింహాలు : 25 లారీల బియ్యాన్ని నెల్లారులో డీఎస్పీగారు పట్టుకున్నారు.

MR.SPEAKER: Why do you disturb the House?

శ్రీ మోత్కుపల్లి సర్పింహాలు : మీరు స్క్రీన్‌ను ఆపండి. ఈ విధంగా పెరిగిన ధరలను ఎందుకు తగ్గించలేదని అడుగుతున్నాను. ఏదైనా అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు బ్రహ్మండమైన సమ్మానమైన సమాజారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : స్క్రీన్ ఆపేందుకు తీసుకునే చర్యలు మీకు కావాలి. That's enough.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య : ఇప్పడు ప్రస్తావించిన విషయం అప్రస్తుతం . అయినా స్క్రీన్ గురించి నేను నోట్ చేసుకున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రైన్ స్క్రీన్ గురించి అడిగారు. You make note of that.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య : స్క్రీన్ గురించి నేను నోట్ చేసుకున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఉదయంనుంచి సభ బాగా నడిచింది. టైం ప్రకారం చేశాం. ఇట్లా డిస్ట్రిక్ట్ చేసుకుంటే ఎట్లా? You are a Senior Member. Narsimhulu garu, I request your total cooperation to us. When I am accommodation all of you.

శ్రీ మోతుపల్లి సర్పింహలు : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు మాటలే చెప్పాను. నేనేమీ తప్పు మాటల్దడలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు మాటల్డిన మాటలు చెపుతున్నాను తప్ప మరొకటి చెప్పడంలేదు. మీ ★★ పాలనకు ఇది నిదర్శనం కాదా అంటున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

MR.SPEAKER : Nothing will go into the record.

మీరు పేదలను రక్షించాల్సిన అవసరముంది. ఈ విధంగా మాటల్డడడం ఎంతపరకు సమంజసమని అడుగుతున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి తిరిగి అంతరాయం)

ఈ విషయం మీరు వినండి. ఈపేళ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒకటి మననిచేస్తున్నాను. అయి, ముఖ్యమంత్రిగారూ, పేదవారిని ఈవిధంగా అపమానపరచకండి. మీకు అంత ఇష్టం ఉంటే మీరు రోజుకొక హాస్టల్కు వెళ్లి తినండి. పేదవారు ఏవిధంగా ఉంటున్నారో తెలుస్తుంది.

MR.SPEAKER : Rice Smuggling only will go into the record.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్య : బియ్యాం అక్కమ రవాణాకు సంబంధించి ప్రస్తావించిన అంశాన్ని మాత్రం పరిశీలన చేసి తగు చర్యలు తీసుకొని సమాధానం వంపిస్తాం.

శ్రీ డి.సుధీర్ రెడ్డి (లార్ బహదుర్ సగర్) : అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ నగరంలో ట్రాఫిక్ సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది. దీనికొండి నేపసల్ హైవేస్ వారు నా నియోజకవర్గమైన ఎల్సినగర్లోని దిల్సుభనగర్ సుంచి అనగా 10.0 సుంచి 23.0 కి.మీ.వరకు రహదారిని ఎనిమిది లేస్తుగా అభివృద్ధి చేస్తామని నేపసల్ హైవేస్ యాన్స్ ప్రోగ్రాం కింద శాంక్ష్వ చేయడం జరిగింది. శాంక్ష్వ చేసిన తరువాత అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఆర్ అండ్ బీ డిపార్ట్మెంటువారు ప్రతిపాదనలు పంపడం జరిగింది. ఆర్ అండ్ బీ డిపార్ట్మెంటువారు అక్కడ వైడెన్ చేయడలమక్కను రోడ్డులో భూగర్జుంలో ఉన్న ట్రైన్స్ గానీ, వాటర్ పైప్లైన్స్ గానీ, విద్యుత్ స్టంభాలు కానీ పిష్ట్ చేయడంకొండిన ఆర్ అండ్ బీ వారు రూ.3,63,00,000 రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది. అలాగే ఎలక్ట్రిక్ స్టంభాలు పిష్టింగ్ కొండిన దాదాపు రూ.1 కోటి 98 లక్షలు కట్టడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి 20.07.2008వ సంవత్సరంలో డిమాండ్ డ్రాప్స్ రూపంలో పేమెంట్ చేస్తే ఈరోజు వరకు కూడా సంబంధిత అధికారులు ఎటువంటి పని చేయకుండా దాన్ని సెండింగ్ పెట్టడం జరిగింది. ఈరోజు పరిస్థితి ఎలా ఉండంటే కేంద్రం సుంచి మాకు రావలసిన నిధులు ఒక నెలలోపల వాడుకోకపోతే అది ల్యాప్ అయి ఇంకోక రాష్ట్రం వాళ్లు తరలించుకు పోయే అవకాశం ఉంది. కావున ప్రభుత్వం సత్వరమే చర్యలు తీసుకొని ఈ లైను పిష్టుంగు తొందరగా చేయాలని సంబంధిత మంత్రి గారిని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్య : అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాను. చర్యలు తీసుకొని సమాధానం వంపిస్తాను.

శ్రీ పి.పెంకట సతీవ్ కుమార్(మమమృదివరం) : అధ్యక్షా, మొదటిసారి ఈ శాసన సభలో మాటల్డాడే అవకాశం కల్పించిన మీకూ, నాకు ఈ స్థాయి కల్పించిన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డా.ప్రై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారికి, ముఖ్యమంత్రి వర్గ ప్రజలందరికీ కృతజ్ఞతలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి నియోజకవర్గం పరిధిలో తాళ్లరేపు ఆరోగ్య కేంద్రం పిహాచేసిని కమ్యూనిటీ హాల్టు సెంటరుగా అవ్వేడ్ చేస్తూ 22.09.2008న ఆర్డర్ ఇస్మ్యా చేశారు. కానీ అది ఇంత వరకూ పిహాచేసి స్థాయిలోనే ఉండిపోయింది. అక్కడ ఏఫిధమైన వసతులు పెరగలేదు. 30 పడకల ఆసుపత్రిగా ఉన్నా అక్కడ కనీసం 10 పడకలు కూడా లేవు. టాయిలెట్స్ గానీ, X-Ray యూనిట్ గానీ, ECG గానీ, స్క్రానింగ్ యూనిట్ గానీ, ల్యాబ్ ఫెసిలిటీ గానీ ఏలీ అక్కడ లేవు. అక్కడ డిప్యూటీ ఆపిస్టెంట్ సివిల్ సర్కార్ కూడా డిప్యూటీస్ ఏలీ పనిచేస్తున్నారు. అది పిహాచేసి స్థాయి నుంచి కమ్యూనిటీ హాల్టు సెంటరుగా మారిందన్న విషయం ప్రజలకు కూడా అవగాహన లేదు. ఈ సెంటర్ పరిధిలో 80 వేల మంది జనాభా ఉన్నారు. 16 సబ్ సెంటర్లు అక్కడ ఉన్నాయి. ఈ ఆసుపత్రీ అక్కడ చుట్టూ ప్రక్కల ఉన్న గ్రామాలకు ఆధారం. కాబట్టి దీనిపై తక్షణం స్పందించి కావలసిన వసతులు కల్పించ వలసిందిగా మంత్రి గారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లవ్సీనారాయణ : అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. తగు చర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీ ఆర్.పరప్రసాదరావు (రాజోలు) : అధ్యక్షా, మొదటిసారి శాసనసభలో మాటల్డాడే అవకాశం కల్పించిన మీకు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మా రాజోలు నియోజక వర్గ ప్రజలకు నా ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను. కోససీమలో ప్రధాన పంట కొబ్బరి తోట. కొబ్బరి పంటకు నల్లి తెగులు ఆశించి కాయ ముఖ భాగంలో ఒక మచ్చ ఏర్పడి కాయ పరిమాణం తగ్గిపోవడం, పంట తగ్గిపోవడం జరుగుతున్నది. ఈ మధ్య కాలంలో అగ్గి తెగులు కూడా తగిలి కొబ్బరి తోటలు చనిపోతున్నాయి. దీని మీద ప్రత్యేకమైన చర్య తీసుకొవాలి. గత సంవత్సరంలో నాఫ్ట్డ్, ఆయుల్ఫెడ్ ద్వారా కొబ్బరి కొసుగోలు చేయటం జరిగింది. ప్రస్తుతం సరియైన మార్కెట్ లేకపోవడంతో, సరియైన గిట్టుబాటు ధర రావటం లేదు కాబట్టి ఈ సంవత్సరం కూడా నాఫ్ట్డ్ ఆయుల్ఫెడ్ ద్వారా కొబ్బరి కొసుగోలు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పోన్నాల లక్ష్మయ్య : అధ్యక్షా, ఈ అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. తప్పనిసరిగా పరిశీలించి జవాబు చెబుతాం.

శ్రీ ఏ.రాంబాబు (గిద్దలూరు): అధ్యక్షా, మా మార్కెట్సార్ రెవిస్యూ డివిజన్ లోని, గిద్దలూరు నియోజక వర్గం అనేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అత్యంత వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల్లో ఒక ప్రాంతం. ఇక్కడ రు.5150 కోట్ల వ్యయంతో నుమారు 4 లక్షల 50 వేల ఎకరాల విస్తీర్ణం అభివృద్ధికి పాటుపడిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు డా.ప్రై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారికి నా తరఫున, నా నియోజక వర్గ ప్రజల తరఫున కృతజ్ఞతలు తెలియపరుస్తామారు ఇంత భారీ స్థాయిలో జలయజ్ఞం తలపెట్టి మా వెనుకబడిన ప్రాంతానికి ప్రాజెక్టు ఇచ్చారు. చాలా

సంతోషం. కానీ మా నియోజక వర్గానికి పడమర వైనున పూర్తిగా సల్లమల ఒక హద్దులాగా ఉంటుంది. మధ్యలో ఈ కాలువలు పోతున్నాయి. మా చుట్టూ నీరు, ఈ కాలువలు ఉన్నప్పటికీ కొంత మేరకే వ్యవసాయం జరుగుతున్నది. మిగిలిన ప్రాంతము ఎడారిగా మారిపోయి వారు చేసిన సహాయం కొంత మేరకే ఉపయోగపడి మిగిలిన ప్రాంతము బాగా వెనుకబడి ఒక దీవిలాగా తయారయ్య సంఘ విద్రోహ శక్తులకు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉండటమే కాకుండా మా ప్రాంతము బీడు పడుతుందనే ఉద్దేశం తమరి ద్వారా మంత్రివర్యులకు తెలియపరుస్తున్నాను.

ఈరోజున 400, 500 మీటర్ల ఎత్తుతో ఎత్తపోతల పథకాలు చేస్తున్నారు. మా ప్రాంతంలో 60, 70 మీటర్ల ఎత్తుతో కేవలం రు.35 కోట్ల ఖర్చుతో రమారమి 20 వేల ఎకరాల భూమి సాగులోకి వచ్చే అవకాశం ఉంది కాబట్టి దయతో దీన్ని పరిశీలించి మా ప్రాంతం ఎడారిగా మారకుండా మా ప్రాంత ప్రజలు ఎల్లకాలం వారి పేరు చెప్పుకునే విధంగా ముందుకు పెళ్లాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం ఈపీఎస్ కాంట్రాక్టరు గారు సర్వే చేస్తున్నారు. ఈ సర్వేలోనే మా మిగిలిన ప్రాంతాన్ని కూడా అయకట్టులోకి తీసుకొని మా ప్రాంతానికి మేలు చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. తప్పక ఈ విషయం పరిశీలిస్తామని కాకుండా సోదరి, మా పక్కశాసనభ్యరాలు సుచరిత గారికి ఎంత వేగంగా వారి సమస్య పరిశీలించారో అదే విధంగా మా సమస్యను కూడా పరిశీలించి వెంటనే మా ప్రాంతానికి న్యాయం చేయాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్య : అధ్యక్షా, ప్రస్తావించక ముందు పరిష్కరించినని కొన్ని అయితే ప్రస్తావించిన తరువాత పరిష్కరించమని కోరుతున్నారు. ఈ పరిశీలనతోపాటు నిర్ణయాలు తీసుకొని సమాధానం పంపిస్తాను.

SRI G.ARAVINDA REDDY (Mancherial): Sir, through I would like to bring to the notice of the Hon'ble Minister with regard to IAY Housing Funds. Sir, these funds are supposed to be spent for Dalits. But, unfortunately, this is not being done. For example, in my constituency Jagampeta, Four years back, 50 Houses belonging to Dalits have been burnt. But, till today, no payment was given to the affected people . When ever we go to village, we are seeing misery prevailing over there.

In this connection, I would like to inform that the Central Government had provided funds to Andhra Pradesh meant for Dalits. Unfortunately, no payment has so far been made and it seems that the funds were diverted.

Sir, through you, I would request the Minister to immediately look into the matter and take necessary steps to release the funds immediately probably with in a month.

శ్రీ సి. శిల్పమోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలియపరచిన విషయాన్ని పరిశీలించి తప్పక తగు చర్యలు తీసుకొంటామని తెలియచేస్తున్నాను.

جناب سید احمد پاشا شاہ قادری: جناب اپنے صاحب! آج رمضان المبارک کی تین تاریخ ہے۔ رمضان کے میئنے سے پہلے ہاؤز میں زیر و اورس میں بھی اس مسئلہ کو اٹھایا گیا، اور اس کے بعد حکومت کی طرف سے ایک نہیں، چار چار فنڈریشنز نے رمضان اور گنیش festivals کے انتظامات کے لئے مینگ منعقد کی تھی۔ اس مینگ میں کئی احکامات جاری کئے گئے تھے کہ فلاں فلاں کام کر دئے جائیں گے، لیکن آج رمضان کی تین تاریخ ہونے کے باوجود بھی رمضان کے میئنے کا کوئی کام شروع نہیں ہوا۔ میں سمجھتا ہوں کہ ایسا صرف publicity کے لئے اور ہمیں خوش کرنے کے لئے کیا گیا۔ اس طرح سے ہمیں بہلانے کی ضرورت نہیں ہے بلکہ حکومت کو کام کرنے کی ضرورت ہے۔ آپ کام کر کے لوگوں کو خوش کیجئے۔ خصوصاً مکہ مسجد، شاہی مسجد، باعث عالم اور شہر کی دیگر جامع مساجد میں پہلے ہی کی طرح حالت ہے۔ مکہ مسجد میں ڈرین کا کوئی کام نہیں ہوا، بلکہ پورا ڈرین کھود ڈالا گیا، پینے کے پانی کا کوئی انتظام نہیں ہے جس کی وجہ سے مصلیوں کو تکلیف ہو رہی ہے۔ شاہی مسجد میں بھی پانی کے پینکر کس نہ آنے کی وجہ سے مصلیوں کو تکلیف ہو رہی ہے، اور اب پانی کے پینکروں والوں کی طرف سے strike کی نوٹس دے دی گئی ہے۔ کسی مسجد میں بھی پانی کا معقول انتظام نہیں ہے۔ پرانے شہر میں بر قی کی سربراہی کی کئی گھنٹے بند ہو رہی ہے جس کی وجہ سے حیدر آباد کے تمام شہریوں کو تکلیف ہو رہی ہے، جبکہ گورنمنٹ کی طرف سے صرف دو گھنٹے لائٹ بند کرنے کا unofficial اعلان ہے۔ اسٹریٹ لائٹس کا نہیں کر رہے ہیں، sanitation کا انتظام برقرار نہیں ہے اور پینکروں کے ذریعہ پانی برابر پانی نہیں کیا جا رہا ہے۔ اسی طرح سے رات دیر گئے تک رمضان میں دکانات کھلے رکھے جانے کی اجازت کا اعلان کیا گیا، لیکن یا قوت پورہ اور وٹے پلی میں پولیس رات دیں، ساڑھے دس بجے ہی دکانات بند کروادے رہی ہے۔ پولیس ٹلم کی وجہ سے ایسا شانا ہو رہا ہے کہ غریب لوگ کاروبار نہیں کر سک رہے ہیں۔ حکومت کی لاپرواہی کی وجہ سے ایرپورٹ کے احاطہ میں مسلمانوں کو نماز پڑھنے نہیں دیا جا رہا ہے۔ اپنے صاحب! آخر میں میں کہوں گا کہ اس مسئلہ کو ہم نے اس سے قبل زیر و اور میں بھی اٹھایا تھا۔ آپ ہم سے کہتے ہیں کہ ”بات نہیں کرنا، پیٹھ جاؤ، نہیں بیٹھے تو ہم تمھیں suspend کر دیں گے“۔ ایک مہینہ سے اسمبلی کا یہ جلاس چل رہا ہے، لیکن آج تک کسی زیر و اور کا کوئی جواب نہیں آیا۔ جو لوگ اس کے لئے ذمہ دار ہیں، آپ ان کو suspend کیجئے۔

جناب محمد احمد اللہ: معزز ممبر نے جو کہا ہے، میں نے نوٹ کر لیا ہے۔ رمضان کے سب انتظامات ضرور کئے جائیں گے۔

11.10

(ఎ.ఐ.ఎమ్.ఎ.ఎం సభ్యుల నుంచి 100 అంతరాయం)

MR.SPEAKER:- The House is adjourned for Tea for 10 minutes.

At 11.12 A.M the House was adjourned for 10 minutes for Tea

(టీ విరామానంతరం ఉ. గం.11.46 ని.లకు సభ తిరిగి సమావేశమైనది)
(గారప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో పున్చారు).

* * *

MR. SPEAKER: I request the Minister for Major Irrigation

(Interruptions from the AIMIM Members)

Please sit down, I will tell you about this.

MR.AKBARUDDIN OWAISI: Sir, the Ramzan works so far have not been taken up in the old city. Makkah Masjid has not been illuminated with lights. No proper facilities have been provided. Sir, no instructions were given with regard to ration.

جناب اکبر الدین اویسی: صاحب! آپ لوگ صرف مسلمانوں کے ووٹ لے رہے ہیں، ان کے لئے کوئی کام نہیں کر رہے ہیں، صرف ہو کر دے رہے ہیں۔ آج تک زیر و اورس کا کوئی جواب نہیں ملا۔ رمضان کے انتظامات کے لئے رمضان سے پہلے اجلاس طلب کیا گیا، لیکن آج تک کوئی انتظام نہیں کیا گیا۔ مکہ مسجد میں نہ روشنی کا کوئی انتظام ہے اور نہ ہی کوئی مناسب سہولت ہے۔ اس کے برخلاف اورین کھود کر ڈال دیا گیا، جس کی وجہ سے مصلیوں کو پریشانیوں کا سامنا کرنا پڑ رہا ہے۔ کل رات سارے بازاروں بچے رات بند کرو گئے، حالانکہ رات دیر گئے تک بازار کھلے رکھنے کی اجازت دی گئی، یہ پلیس ٹائم کیسے ہو رہا ہے؟ ایر پورٹ کی اوقافی جائیداد پر مسجد عمر اروق کو شہید کر دیا گیا، لیکن اب وہاں مسلمانوں کو نماز پڑھنے نہیں دیا جا رہا ہے۔ شاہی مسجد، باغِ عام میں بھی کوئی انتظام نہیں ہے، خصوصی کرنے کے لئے برادر پانی نہیں ہے۔ اپنیکر صاحب! مسٹر صاحب کو بازو مسجد میں جا کر دیکھنے کے لئے یوں لئے۔ انتظامات کے سلسلہ میں کنڑول رومتو قائم کیا گیا، لیکن جب وہاں فون کیا جاتا ہے، تو کوئی فون اٹھاتا ہی نہیں۔

Sir, in International Airport, Muslims are not being allowed to pray. Sir, a mosque has been demolished to make runway for the airport.

MR.SPEAKER: Please take your seat. Zero Hourకు సంబంధించిన అంశాలు నేరుగా ఇక్కడి నుండి అంటే అసెంబ్లీ నుంచి మినిస్టర్స్కు సంబంధించి పోతున్నాయి. వాళ్ళ మానిటర్ చేసుకునేది పుంటుంది. It would be gone. నోట్ చేసుకునేదేగాక.....

(సభలో ఎ.ఐ.ఎం.ఐ.ఎం. పార్టీ నాయకుడు మరియు సభ్యులచే సభకు అంతరాయం)

ప్రభుత్వ చిల్డు
2009, అంధ్రప్రదేశ్ విలువ ఆధారిత పన్ను (రెండవ సవరణ) చిల్డు
(ప్రతిపాదించబడినది)

MR. SPEAKER: Now, I request the Minister for Major Irrigation to move the motion to Introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2009.

MINISTER FOR MAJOR AND MEDIUM IRRIGATION (SRI PONNALA LAXMAIAH): Mr. Speaker Sir, on behalf of the Hon'ble Chief Minister, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2009."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2009."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

ప్రకటన
(చిల్డులకు సవరణలు స్వీకరించు గడువు గురించి)

I am to announce to the House that the Andhra Pradesh Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2009 will also be taken up by the Assembly during the Evening Session to be held on Wednesday, the 26th Day of August, 2009 and Amendments to the Bill will be received up to 1.30 P.M.

(సభలో గా.ముఖ్యమంత్రిగారు నిలబడి మాటల్డిందుకు ప్రయత్నించగా)

MR. SPEAKER: Sir, Chief Minister garu, one minute. Please take your seat Sir.

(ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులైన సర్వశ్రీ ఎరుబెల్లి దయాకర్రావు, రాపుల చంద్రశేఖరరెడ్డి, ధూళిపాల్ సరేంద్రకుమార్, ఎల.రమణ, తుమ్మల నాగేశ్వరరావు, మండవ వెంకటేశ్వరరావు, ఎ.రేవంత్ రెడ్డి మరియు తదితర సభ్యులు వారి స్థానాల్లో నిలబడి 344 క్రింద ప్రతిపక్షపార్టీకి చెందిన అంశాన్ని చర్చకు తీసుకోవాలని మాట్లాడబోగా)

We will take it up tomorrow. రేపు ఆ అంశాన్ని చర్చకు తీసుకుందాం. I am assuring you that we will take it up tomorrow. ఈ రోజు ఈ resolution తర్వాత డిమాండ్సును పూర్తి చేసుకుందాం. డిమాండ్సును పూర్తిచేసుకుని, మీ అంశాన్ని రేపు చర్చకు చేపడదాం.

Please take your seat. Yes, Dayakar Rao garu,

శ్రీ ఎరుబెళ్లి దయాకర్ రావు(పాలకుర్తి): అధ్యక్షా, ఇంతవరకు చర్చకు రాని అంశాలు మాకు సంబంధించినవి, చాలా పెండింగ్లో వున్నాయి. 344కు సంబంధించి మా అంశం ఒకటి చర్చకు వచ్చేది పుస్సుది. మొదటిగా, మాకంటే ముందర కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన అంశాన్ని మొదట చర్చకు పెట్టారు. వాళ్ల ఆల్ రెడి దాన్ని నిత్త డ్రా చేసుకున్నారు. నిత్త డ్రా చేసుకున్నాక, అటోమేటిక్ గా తదుపరి మాకు అవకాశం రావాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్: నరేలేండి. ప్రోసెజర్ గురించి, I will tell you later. Tomorrow, we will take up your 344. Please take your seat. Yes, Chief Minister garu.

ఇంచు

MR. SPEAKER: Procedure I will tell you later on. Tomorrow we will take up. Tomorrow we will take up your 344.

DR. Y.S. RAJASEKHAR REDDY: Regarding the problem of AIMIM, Ms. Sabhitha Indira Reddy told the House through you that the Minority MLAs will be called for a Meeting by the Minister for Minorities and see that the issues are sorted out.

MR. SPEAKER: That is a different issue. It is now on Ramzan Festival.

DR. Y.S. RAJASEKHAR REDDY: I am not aware of this. With regards the Festive season, whatever arrangements that have been made earlier, the same will be taken even now. Ms. Sabhitha Indira Reddy had already spoken with the Commissioner in that regard. She is assuring that whatever arrangements made in the earlier years will be taken now also before today evening. (హోం మంత్రిగారిని ఉద్దేశించి) అమ్మా ఈ రోజు సాయింత్రం లోపల అన్ని పూర్తి చేయండి.

అధ్యక్షా, దళిత క్రైస్తవులకు పెద్దాల్చు కాస్టు స్టేట్స్ ఇవ్వమని గడిచిన కొన్ని దశాబ్దాలుగా ఈ డిమాండ్ పుండనే పుస్సుది. నిజంగానే దళిత క్రైస్తవులు కేవలం క్రైస్తవులుగా పుస్సుంత మాత్రాన వారికి దళితుల పట్ల జరిగే వివక్షత కాని ఇంకొకటి కాని దాని నుంచి తప్పించుకోలేక పుస్సురు. నిజానికి బ్రహ్మసందర్భిగారు ఈ రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా పున్న సమయంలోనే దళిత క్రైస్తవులకు కూడా ఆర్థికవరమైన అన్ని మేళ్లు అంటే పెద్దాల్చు కాస్టు పైనాన్ని కార్బోరేఫర్ కు సంబంధించిన రుణాలు ఇటువంటిని, దానితోబాటు ఇల్లు ఇటువంటి ఆర్థికవరమైన మేళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాట్లు దాదాపు మూడుస్వర దశాబ్దాలు క్రిందటనే ఈ రాష్ట్రంలో అనులు చేయడం జరిగింది. కాని స్టోట్యులరీ బెనిఫిట్సు లైట్ ఇండ్యూల్, విద్యాలయాల్లో రిజర్వేషన్సు, దళితులకు కొన్ని ప్రత్యేకమైన చట్టాలు పుస్సుయి. ప్రత్యేకంగా వారి పట్ల ఏదన్నా వివక్షత చూపించినప్పుడు లేకపోతే వారిని కులపరంగా ఏదన్నా దూపించినప్పుడో, వారి పట్ల అట్రాసిటీస్ ఏదైనా కమిట్ అయినప్పుడు దళితులకు పర్మింపచేసే చట్టాలు వీరికి పర్మింపు కావడం లేదు. కాబట్టి వీరు చాలా రకాలుగా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. మనందరి ఎక్స్పీరియన్సు కూడా మామూలే. దళిత క్రైస్తవులు కూడా అన్ని రకాలుగా మామూలు

దళితులులాగా వారు వ్యవహారిస్తున్నారు. మనందరికి కూడా వారికి వున్న పరిస్థితులు అట్లాగే కనబడుతున్నాయి . కేవలం కైస్థపులు అయ్యారు కాబట్టి దళితులకు వచ్చే మేళ్లు, చట్టపరమైన రక్షణ లేకుండా పోడం మా పట్ల అన్యాయం జరుగుతుందని చెప్పి చాలా దశాబ్దాల నుంచి వారు అడుగుతున్నారు. నేను పార్లమెంటులో 1991 ఆ ప్రాంతంలో నాకు సరిగా గుర్తు లేదు కానీ బొద్దుల పట్ల ఇదే విధమైన విపక్షత పుంటే నియోబుద్దిష్టులందరిని కూడా వారు నియోబుద్దిష్టులైన కూడా వారిని దళితులుగా టీఎస్ చేయాలని రాజ్యాంగాన్ని సవరించడం జరిగింది. అప్పుడు రామ్పిలాస్సిపాశ్వాన్‌గారు దీనికి సంబంధించిన మంత్రిగా పున్నారని అనుకుంటాను నాకు సరిగా గుర్తులేదు సబెక్టు టు కరక్షన్ ఈ దళితులకు సంబంధించిన ప్రధానమైన నాయకుడు ఆయన. నియోబుద్దిష్టులకు ఏవిధమైన మేలు జరిగిందో అదే విధమైన మేలు వీరికి కూడా జరగాలని చెప్పి పార్లమెంటులో అన్నారు. దీనికి సంబంధించి రాజివ్‌గాంధీ ప్రతిపక్షాయకుడుగా పున్నపుడు కానీయండి, పి.వి. సరసింహాపూగారు ప్రధాన మంత్రిగాపున్నపుడు కానీయండి ఇది చేయాలని ఆ పద్ధతిలో అందరు కూడా మాట్లాడడం జరిగింది. సీతారామ్ కేసరి, కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షుడుగా పున్నపుడు కూడా ఇది చేద్దామని అస్యారెన్ను కూడా జరిగిందని నేను విన్నాను. ఏదైనా కూడా ఏదో ఒక కారణంపల్ల కొంత ఆలశ్యం అవుతుంది. దీనికి సంబంధించి సుట్రీం కోర్టులో ప్రస్తుతం ఒక వ్యాఖ్యం కూడా నడుస్తుంది. అక్షోబరు నెలలో దీనికి సంబంధించి కోర్టులో కేవే వచ్చేటట్లు పుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సానుకూలంగానే పుందనే పద్ధతిల్లో వ్యవహారిస్తుంది, కానీ ఇంకా పూర్తిగా పైనాటీ రాలేదు. ఇటువంటి సమయంలో మనందరం కూడా ఈ రాష్ట్రంలో నాకు తెలిసినంతవరకు నేను రాజకీయ నాయకులతో మాట్లాడాను. మా పార్టీలో అత్యంత సీనియర్ అయిన దళిత నాయకుడైన పెంకటస్వామిగారి నుంచి చాలామంది నాయకులతో మాట్లాడితే కూడా దాదాపు యునానిమిటి ఆఫ్ బిసీయన్ పుంది దీంట్లో నేను మా పార్టీకి సంబంధించిన కొంతమంది నాయకులను మిగిలిన పార్టీలకు సంబంధించిన సభ్యులతో మాట్లాడమని చెప్పాము. వాళ్లతో మాట్లాడినపుడు కూడా దాదాపుగా అందరు కూడా ఏకగ్రిపంగా ఇది చేయాల్సిన అవసరం పుందనే ఫీలింగ్‌లో పున్నారు. ఒకవైపు సుట్రీం కోర్టులో కేసు కూడా పున్నపుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దిష్టంగా తన అభిప్రాయాలు చెప్పవలసిన అవసరం పున్నపుడు మనం ఒక ఏకగ్రిపంగా అసెంబ్లీలో తీర్మానం చేసి దీనిని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఫీవర్బెంగ్‌గా దీనిని కన్విడర్ చేసే ఏర్పాటు చేయాలని కోరితే బాగుంటుందని ఆలోచనతో ప్రభుత్వం ఇంచ అసెంబ్లీలో ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడుతుంది. దీనితోబాటునే ఇటువంటి పరిస్థితి దళిత ముస్లింలు ఎక్కుడైనా పుంటే నాకు తెలియదు పూర్తిగా దానికి అక్షరుద్దీన్ ఒప్పేసీ - he may throw some light on this. ఇటువంటి అవకాశం లేదా అవసరం ఏదైనా పుంటే దళిత ముస్లింలకు కూడా ఫసిలిటీస్ వాళ్లకి కూడా ట్రియేట్ చేయడానికి ఇష్టుడం బాగుంటుందని ఫీలింగ్ నాకు పుంటుంది. ఏదైనా సభ్యుల అభిప్రాయాలను బట్టి పోదాము. With your permission, నేను ఒక రిజల్యూషన్ మువ్ చేస్తున్నాను. దీనిని ఏకగ్రిపంగాపాస్ చేయమని కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వ తీర్మానము
దళిత కైస్థపులకు పైనాటీల్లో క్యాప్ స్టేట్స్ ఇష్టుడం గురించి
(అమోదించబడినది)

DR. Y.S. RAJASEKHAR REDDY: I beg to move:

"That this House unanimously resolves to request the Government of India to cause an amendment to the Constitution of India, to extend Scheduled Caste Status to Dalit Christians in India, so that they can enjoy the same equal political

rights and socio-economic and educational benefits as all other Schedules Castes."

MR. SPEAKER: Resolution moved.

Now Discussion on the Resolution.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు(కుప్పం): అధ్యక్షా, ఈ రోజు దళిత కులాల వారు దళిత క్లెస్టపులుగా మారినప్పుడు పెట్టుబడ్డాలు కులాలకు ఏవి అయితే బెనిఫిట్సు ఉన్నాయో అని అన్ని వర్తింప చేయాలని ఈ తీర్మానంలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

మ.12.00

అధ్యక్షు, రాజకీయంగా వారికి పుండె హక్కులు, సోపియో ఎకనమిక్ బెనిఫిట్సు, ఎడ్యూకేషన్ బెనిఫిట్సు ఇప్పణియుగా కూడా వారికి ఇవ్వాలని ఈ తీర్మానంలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో కూడా తెలుగు దేశం పార్టీ ఎన్నికల మ్యానిఫిస్టోలో కూడా చెప్పడం జరిగింది. దళిత క్లెస్టపులు ఎవరైతే వున్నారో వారందరికి పెట్టుబడ్డ క్యాప్ట్సుకు ఇచ్చే బెనిఫిట్సు అన్ని ఇవ్వాలని చెప్పి మేము చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. అదే మాదిరిగా యస్టీలు ఎవరైతే వున్నారో అది కూడా పెట్టితే భాగుంటుంది.

(ఆల్రెడ్ పుంది. అవసరం లేదని కాంగ్రెస్ సభ్యులు గుర్తు చేసారు.)

అల్రెడ్ పుందా! Thank you. It is o.k., మేము ఇంతకు మునుపు కూడా కేంద్రానికి లెటర్లు ల్రాశాం. మేము దీనిని పూర్తిగా సమర్పిస్తున్నాము. దీనిని గుర్తుమొంట్ అఫ్ ఇండియా కూడా పాజిటివ్గా తీసుకొని అమలు చేయాల్సిందిగా రిక్వెషన్ చేస్తున్నాం. దీనికి పాజిటివ్గా తెలుగు దేశం పార్టీ అన్ని విధాలుగా సహకరిస్తామని చెప్పి తెలియజేసుకుంటూ ఆ విధంగా సహకరిస్తాం.

(సభలో చప్పట్లు)

శ్రీ కె. చిరంజీవి(తిరుపతి): అధ్యక్షు, మేము కూడా ఎన్నికల ప్రచారానికి వెల్లినప్పుడు ఈ రకమైన డిమాండ్ దళిత క్లెస్టపుల నుంచి వచ్చింది. దానికి మేము సాముకూలంగా స్పందిస్తూ, మా మ్యానిఫిస్టోలో కూడా ఈ అంశాన్ని ప్రస్తుతించి దీనికి అనుకూలంగా, సాముకూలంగా పుంటాం. ఈ విపర్యయమై మేము కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కూడా రిక్వెషన్ చేస్తామని కూడా చేప్పాం. అదేవిధంగా హాస్టల్ ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ బిల్లుకు ఖచ్చితంగా మేము ప్రజారాజ్యం పార్టీ తరఫున ఆమోద ముద్ర వేస్తున్నాం.

(సభలో చప్పట్లు)

శ్రీ ఇ. రాజేందర్(హుంచూరాబాద్): అధ్యక్షు, ఈ రోజు అనేక మంది దళితులు క్లెస్టవ మతం తీసుకున్న సందర్భంగా వారికి ఏవైతే బెనిఫిట్సు రాకుండా పోతున్నాయో అని అన్ని వాళ్ళకు రావాలని, విద్యావరంగా, ఉద్యోగపరంగా, ఆర్థిక పరంగా, అదేవిధంగా రాజకీయ పరంగా ఇవన్నీ కొంచెం కన్సర్వ్యూజన్ పున్న ఈ సందర్భంలో ఈ రిజోల్యూషన్ పాస్ చేసేటటువంటిది, ఈ రిజోల్యూషన్ ప్రవేశపెట్టేది శుభసూచకంగా

మేము భావిస్తున్నాం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ తీర్మానానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి సంపూర్ణమైన మద్దతు ప్రకటిస్తుంది.

(సభలో చప్పట్లు)

శ్రీ కె. సాంబ శివరావు(కొత్తగూడెం): అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ తీర్మానాన్ని సిపిఎ పార్టీ తరఫున మనస్ఫూర్తిగా మేము బలపరుస్తున్నాం. ఇదే సందర్భంలో రాజ్యాంగ పరంగా 50 శాతం రిజర్వేషన్లు దాటితే మరల దానికి ఒక సవరణ అవసరం వుంటుంది. ఇప్పటికే మన రాష్ట్రంలో 50 శాతం రిజర్వేషన్లు బాక్ వర్డ్ క్యాప్సులకు దాటాయి. దాని సందర్భంగా కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచన చేసి, ఆ తర్వాత ఇటువంటి రాజ్యాంగ పరమైనటువంటి ఆ సవరణలు కూడా తీసుకొని రావడానికి అవసరమైనటువంటి ప్రాతిపదికను ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ తీర్మానానికి సంబంధం కాదు కాని, వడ్డెర, సంచార జాతులకు .....

మిస్టర్ స్పీకర్: తీర్మానానికి సంబంధం లేనివి మరల తీసుకుందాం.

శ్రీ కె. సాంబ శివరావు: అధ్యక్షా, అటువంటి క్యాప్సులను కూడా భవిష్యత్తులో పెద్దాల్చు క్యాప్సులో చేర్చడానికి అవసరమైనటువంటి ప్రయత్నాలను ముఖ్యమంత్రి గారు చేపట్టితే మా భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ తరఫున సంపూర్ణంగా మద్దతు ఇస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

(సభలో చప్పట్లు)

جناب اکبر الدین اویسی: جناب اپنے صاحب! آج ہو resolution محترم چیف منٹر صاحب کے ذریعہ لایا گیا ہے، میں چاہتا ہوں کہ محترم چیف منٹر صاحب اس میں دو باتوں کی وضاحت کریں۔ ایک تو یہ کہ ہم دولت کرچکس کو تخفیفات دئے جانے کے خلاف نہیں ہیں، لیکن اس کے ساتھ ہی ساتھ میں یہ بھی کہوں گا کہ اس کے ذریعہ شید و لذ کا سٹس کو کوئی نقصان نہیں ہونا چاہئے، یونکہ شید و لذ کا سٹس کافی پسمند ہے، اور اگر ان کے تخفیفات پر کوئی اثر پڑتا ہے تو یہ ان کی دل آزاری ہو گی۔ اس کے ساتھ ہی ساتھ میں یہ بھی کہوں گا کہ وہ دولت جو قبول کرتا ہے، تو وہ دولت کرچکن کہلاتا ہے، اور وہ دولت جو اسلام قبول کرتا ہے، وہ دولت مسلم کہلاتا ہے۔ تو اگر آپ اس resolution میں دولت کرچکس کے ساتھ دولت مسلمانوں کو بھی شامل کریں تو کافی اچھا ہو گا، اور یہ برابر balanced Christianity میں امید کرتا ہوں محترم چیف منٹر صاحب "Dalit Muslims" کے الفاظ بھی اس میں شامل کریں گے۔ یہ resolution جو لایا گیا ہے، اگر ان ترمیمات کے ساتھ اس کو لایا جاتا ہے تو میں اپنی پارٹی کی جانب سے اس کا خیر مقدم کرتا ہوں اور حکومت کو اس resolution کے پیش کرنے پر مبارک بادی بھی دیتا ہوں۔ شکریہ۔

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి: అధ్యక్షా, అక్షరుధీన్ ఓవైసి గారు అడిగిన విషయంలో మొదటి క్లారిఫికేషన్ ఏమిటంలే పెద్దాల్చు క్యాప్సుకు, పెద్దాల్చు ట్రైబ్సుకు ఉదాహరణకు దీని వల్ల పెద్దాల్చు క్యాప్సు జనాభాకు నీళందరూ యాడ్ కావడం వల్ల 16 శాతం కాకుండా 18 శాతమో, 19 శాతమో అయిందని అనుకుందాం.

వాళ్లకు 18 శాతం, 19 శాతం రిజర్వేషన్ వస్తుంది తప్ప తగ్గి నమస్క పుండదు. దీని వల్ల ప్రస్తుతం పును పెడ్దుయల్లు కులాలకు సంబంధించిన రిజర్వేషన్లలో గాని, ఇంకా ఏదైనా గాని నష్టం వచ్చే నమస్క లేదు. రెండవది పెడ్దుయల్లు క్రొష్ట్ స్టేట్స్ దళిత క్రిస్తియన్ అనే దానితో పాటు దళిత ముస్లిమ్లను కూడా ఇదేవిధంగా చేర్చుతారని అక్కరుద్దీన్ ఓవైసి గారు అన్నారు. దానికి కూడా నా సంపూర్ణం మద్దతు పుంది. మిగిలిన పార్టీల నుండి కూడా అదేవిధమైన మద్దతు పుంచే తప్పకుండా అది కూడా ఒప్పుకుంటాం.

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు: అధ్యక్షా, నేను ముఖ్యమంత్రి గారి నిర్ణయం అన్నది తెలుగు దేశ పార్టీ కూడా అనేక సంపత్తురాలుగా చేయాలనే ఆలోచనలో పున్నది. ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టారు మద్దతు తెలుపుతున్నాం. దాని గురించి వేరే అభిప్రాయం లేదు. ఒక దళితుడిగా నేను పెల్కమ్ చేస్తున్నాను. కానీ, పెరిగిన జనాభాకు అనుకూలంగా ఈ రిజర్వేషన్లు కూడా పెరగవలసిన అవసరం పుంది. దయచేసి ఈ విషయాన్ని కూడా ఇప్పటి దాక ఏదైతే దళితులు పున్నారో, క్రిస్తియన్ పున్నారో పాపులేషన్ వైబ్ డిఫరెంట్స్ గా పున్నారు. వాళ్లు ఇక్కడ యాణ్ అయినప్పుడు రిజర్వేషన్లు కూడా పెరగవలసిన అవసరం పుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పుడు అదే చెప్పారు.

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు: అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు పెట్టారు. అయితే ఈ విషయాన్ని కూడా దయచేసి తొందరగా అమలు చేయమని నేను అడుగుతున్నాను. దయచేసి నేను ఎందుకు అడుగుతున్నానంటే ఎట్లాగు జనాభా పెరుగుతుంది, దాని ప్రకారంగా మీరు ఆ రిజర్వేషన్లు అమలు అయ్యేటట్లుగా చూడండని చెప్పుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: గుడ్ సజేషన్. కిస్న్ రెడ్డి గారు మాట్లాడండి.

శ్రీ జి. కిస్న్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది చాలా తీవ్రమైనటువంటి విషయం. ఇప్పటికే మన దేశంలో పెద్దవెత్తున మత మార్పిడిలు జరుగుతున్నాయి. సామూహికమైనటువంటి మత మార్పిడిలు జరుగుతున్నాయి. విదేశాల నుంచి వస్తువునుటువంటి వందల కోట్ల రూపాయలు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో, పేద ప్రజలలో, గిరిజన ప్రాంతాలలో వాళ్లలో పున్నటువంటి పేదరికాన్ని, నిరక్షరాస్యతను అడ్డం పెట్టుకొని ఈ రోజు సామూహికమైనటువంటి మత మార్పిడిలు జరుగుతున్న విషయం గత అయిదు సంపత్తురాలు, పది సంపత్తురాలుగా విస్తృతంగా పెరిగినటువంటి విషయం మనం చూస్తున్నాం. ఇది భారతీయ సంస్కృతిని పూర్తిగా నిర్మాలన చేసే విదేశి మిషనరీలు విదేశాల నుంచి పెద్దవెత్తున డబ్బులు తీసుకొని పచ్చి ఈ రోజు సామూహికమైనటువంటి మత మార్పిడిలు జరుగుతున్న ఈ నేపథ్యంలో ఈ రకమైనటువంటి తీర్మానం ద్వారా మనం మత మార్పిడిలను ప్రోత్సహించే చర్య అపుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఇది పూర్తిగా పాలిటికల్ గేమ్, ఓట్ల కోసం ఓటు బ్యాంకు పాలిటీక్సుకు ఈ తీర్మానం అడ్డం వడుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ రోజు అనేకమైన మస్యం ప్రాంతాలు గిరిజన సంస్కృతి దెబ్బతినే విధంగా ఈ రోజు విదేశాల నుంచి వస్తువునుటువంటి గిరిజన ప్రాంతాలకు సంబంధించినటువంటి ప్రజలను మఖ్య పెట్టి మత మార్పిడిలు జరుగుతున్న పరిస్థితులలో, ఇది ఎదుకంటే క్రిస్తియన్ మతంలో రాజకీయమైనటువంటి గాని, కుల వివక్షత పుండదు. అది హిందూ సమాజంలో పున్నది. ఆ రోజు డా. బాబా సాహాబ్ అంబేద్కర్ హిందూ సమాజంలో పున్న వివక్షతను దృష్టిలో పెట్టుకొని వారిని పైకి తీసుకొని రావడం కోసం ఆ రోజు దళితులకు రిజర్వేషన్లు ఇప్పుడం జరిగింది.

క్రీస్తుయన్ మతం వచ్చిన తర్వాత, క్రీస్తుయన్నకు ఏ రకమైన వివక్షత లేదు కాబట్టి, వారికి రిజర్వేషన్ ఉండకూడదని చెప్పారు. కానీ, ఈ రోజు వారికి రిజర్వేషన్ కల్పించడం ద్వారా డా. అంబేద్కర్ ఆశయాలకు తూట్లు పొడవడమే కాకుండా, మత మార్గిందులను నగ్నంగా ప్రోత్సహించే చర్య అపుతుందని నేను భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున భావిస్తున్నాను. క్రీస్తుయన్ మిషనరీలు విదేశాల నుండి భారతదేశానికి వచ్చి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో డబ్బుల ఆశ చూపి, వైద్య సౌకర్యాల ఆశ చూపి, హిందూ మతం బాగోలేదని, ఆ దేవుళ్లు బాగోలేదని, గ్రామీణులను క్రీస్తుయన్ మతంలోకి రండి అని వేరొక మతాన్ని అవమానం చేస్తూ, క్రీస్తుయన్ మతాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్న ఈ నేపథ్యంలో, ఈ రకమైన తీర్మానాలను పెట్టడం వల్ల, విదేశీ మిషనరీలను, హిందు మతాన్ని అవమానం చేస్తున్న వారిని ప్రోత్సహించినవారపుతారు. ఈ విధమైన సామాజిక స్పృహ మీ తీర్మానంలో లేదు. క్రీస్తుయన్నకు ఇప్పటికే బి.సి. (సి) క్రింద రిజర్వేషన్ సౌకర్యం ఉంది. అందులో ఎటువంటి తప్పు లేదు. వారికి రిజర్వేషన్ సౌకర్యం ఉండాలి. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాల వారికి రిజర్వేషన్లు ఇవ్వాలని మేము కూడా కోరుకుంటున్నాం. పేదరికాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని రిజర్వేషన్లు ఇష్టండి. కులం అనేది హిందూ మతంలో తప్ప మిగతా మతాల్లో లేదు. క్రీస్తుయన్నకు రిజర్వేషన్ కల్పించడం ద్వారా చాలా అన్యాయం చేస్తున్నారు. మీరు చెడు సాంప్రదాయానికి శ్రీకారం చుడుతున్నారు. ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక ప్రయోగశాలగా మారింది. కుహనా లోకిక వాదంతో రాజకీయ పార్టీలు ఈ విధంగా వ్యవహారించడాన్ని భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున మేము తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాం. వారు దీనిని ఉపసంహారించుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. దీని కారణంగా రాష్ట్రంలో అనేకమైన అనర్థాలు, అనేకమైన చెడు సాంప్రదాయాలు, అనేకమైన చెడు రాజకీయాలు, ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలు ఈ దేశంలో వస్తాయి. ఇది చాలా చెడు సాంప్రదాయం. దీనిని ఉపసంహారించుకోవలసిందిగా మా భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున నేను కోరుతున్నాను.

(ప్రెజరీ బెంచెన్ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

MR.SPEAKER: He has got right to express his opinion. Please take your seat.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి (మిర్యాలగూడ): అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని మా పార్టీ తరపున సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. ముస్లిం మైనారిటీలుగా మారిన దళితుల్ని కూడా దీనిలో చేర్చి, వారికి కూడా న్యాయం జరిగే పద్ధతిలో తీర్మానాన్ని సవరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని మా పార్టీ తరపున నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను.

డా.ఎన్. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, నేను విజయవాడలోని, సెంట్ ఆన్స్ అనే టైప్స్ అనుపత్రిలో పుట్టాను. నేనూ, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా క్రైస్తవ విద్యా సంస్థలో చదువుకున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు, నేను కూడా పూర్వం ఆంధ్ర లయోలా కళాశాలలో చదువుకున్నాం. ఈ దేశంలో విద్యా ఆరోగ్యాల కోసం, ఈ దేశంలో సామాజిక మార్పుల కోసం, ఆర్థిక ప్రగతి కోసం టైప్స్ పులు చేసిన కృషి అపారావైనది, అనపమానమైనది. రాజ్యాంగంలో 14,15 అధికరణలు అందరికీ సమానతాాన్ని ఇస్తున్నాయి. Equality before law and equal treatment of all laws. అదే నమయంలో, ప్రత్యేకంగా కుల వివక్షకు గురైన వర్గాలకు, ఆర్థికంగా, సామాజికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు రిజర్వేషన్లు ప్రతిపాదన చేశారు. సభ దృష్టికి

ప్రత్యేకంగా తీసుకువస్తున్నాను, 25 వ ఆర్థికల్ ప్రకారం Freedom of conscience and free profession, practice and propagation of religion subject to public order, morality and health. ఈ దేశం పూర్తిగా ఏ మతాష్టోనా అనుసరించే హక్కునిచ్చింది. స్వచ్ఛందంగా ఏ మతాష్టోనా మార్పుకోనే హక్కును కూడా ఇచ్చింది. అదే 25వ ఆర్థికల్లో, 2వ ఎక్స్ప్లసనేషన్లో, హిందూ మతం అంటే..... రాజ్యంగాన్ని సవరించాలని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. అది పొరపాటు. హిందూ మతం అంటే, తీలుత వచ్చిన రాజ్యంగంలోనే స్వప్తంగా, హిందూ మతంలో భాగంగా, సిక్కు, బోధ్యం, జైన మతాలను కూడా చేర్చాలని, రాజ్యంగం 25వ అధికరణలో స్వప్తంగా చెప్పింది. ఇప్పుడీ కూడా హిందు మతం నుంచి ఆప్సన్సు. నివిధ కారణాల పల్ల శతాబ్దాల పర్యాంతం కొన్ని సహాయాల క్రితం నుంచి వస్తున్నాయి కాబట్టి, హిందూ మతంలో భాగం. ఆ కారణంగా ఈ వేళ సిక్కులలో రిజర్వేషన్ ఉంది. గౌరవ బూటా సింగ్ గారు ఆ రకంగా సిక్కుల నుండి ఎస్సీ రిజర్వేషన్తో వచ్చారు. రాజ్యంగం వచ్చే నాటికి దేశంలో బోధ్య మతస్తులు లేరు. ఆ మతాన్ని ఈ దేశం నుండి పొరాదోలాం. మళ్ళీ డా. అంబీర్ పుణ్యమా అని, సహిన బోద్ధుల్లోస్తు, వారిని తర్వాత చేర్చాం. జైనులకు కుల విషక్త ఉండా, అంటే ఉంది. రాజ్యంగం 341వ అధికరణం ప్రకారం షైఫ్యూల్యు కులాల జాబితాలో ఒక కులాన్ని చేర్చాలంటే, రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి ఒక నివేదిక తీసుకొని, జాతీయ స్థాయిలో పరిశీలించి చేర్చాలి.

అదేవిధంగా ఒకసారి చేర్చిన కులాన్ని మార్చాలంటే ప్రార్థమెంట్ ఒక చట్టం ద్వారా చేయాలి. ఈవేళ ఇది చాలా గంభీరమైన విషయము. షైఫ్యూల్యు కులాలకు సంబంధించి ఒక జాతీయ కీమీషన్ ఉంది. ఇంతవరకు వారి నుండి ఈ విషయంలో ఎలాంటి సిఫార్సు రాలేదు. ఆర్థికల్ 341 ప్రకారం ఒక పద్ధతి ఉంది. ఆ పద్ధతి ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సరైనటువంటి సాక్షాధారాల్ని చూపించి నివేదిక పంపిస్తే సరిపోతుంది. మూడవది, 1986 సం.లో నుప్పింకోర్చు ఒక తీర్మానిచ్చింది . Susai Vs Union of India, AIR, 1986 SC C), Page 733 లో ఆ తీర్మానాయిబడింది. అదే విధంగా 1985 Supplementary, S.C.C , Page 590 లో స్వప్తంగా నుప్పింకోర్చు ఏమి చెప్పిందంటే, “A person who is converted to another religion cannot claim Scheduled Caste status.” అని చాలా స్వప్తంగా నుప్పింకోర్చు తీర్మానిచ్చింది. బెనిఫిట్స్ రావడం వేరు, రిజర్వేషన్ ఉండటం వేరు. రెండింటికి తేడా ఉంది. షైఫ్యూల్యు కులం అనేది హిందూ మతంలో శతాబ్దాల పర్యాంతం ఉన్న రాష్ట్రాన్నికి పర్యవసానంగా, మనుష్యుల్ని మనుష్యులుగా చూడకుండా, అస్సుస్యుతకు గురి చెయడం కారణంగా, పుట్టుకత్తే వచ్చిన వివక్షత కారణంగా ప్రత్యేకంగా రాజ్యంగ నిర్మాతలందరూ చాలా దూరధ్వమైతో సమాజంలో అందరికీ న్యాయం జరగాలి, న్యాయం చేయాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పాటు చేయబడిన జాబితా కాబట్టి హిందూ మతంలో అంతర్భాగంగా ఉన్న కుల షైఫ్యూల్యు దారుణంగా పంచములుగా గుర్తింపబడి, సష్టాయిన కులాలకు న్యాయం చేయడం కోసం ఈవేళ మనం ఈ పని చేస్తే, ఇప్పుడే ముసలం వచ్చింది. ఎస్టీల సంగతి అస్వప్తంగా ఉంది. కాబట్టి రేపొద్దున ఏమవుతుందో జాగ్రత్తగా అలోచించండి. ఈవేళ ఆంధ్రప్రదేశ్లో 15 శాతం దళితులకు రిజర్వేషన్ సౌకర్యం కల్పిస్తున్నాము. దేశంలో 16 శాతం దళితులకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తున్నాము. దళితుల్లో పర్మికరణ అంటూ లేదు. కానీ మన రాష్ట్రంలో పర్మికరణ సమయ చాలా కాలంగా నడుస్తోంది. ఎప్పుడైతే మీరు దళిత క్రీస్తుయున్నాను దళితుల్లో చేరుస్తారో ఎస్సీలుగా, ఎస్సీ రిజర్వేషన్ విషయంలో అన్ని ఉద్యోగాలకు, అన్ని సీట్లకు అందరూ సమానంగా పోటీవడతారు. మొత్తం వర్గానికి సష్టురు రావచ్చు. సష్టాయేది ఎవరు? దళితులు. రిజర్వేషన్ పొందుతున్న దళితులు, మతం మార్పుకున్న దళితులు. మనం బి.సి.(సి) క్యాటగిరి కింద మంచి ఉద్దేశ్యంతో ఈనాడు రిజర్వేషన్ సౌకర్యం కల్పిస్తున్నాము. ఎందుకంటే వారు మతం మారినా కూడా ఆర్థికంగా, సామాజికంగా వెనుకబడ్డ వారు. అస్సుస్యుతకు గురి కాకసోయినా కూడా వెనుకబడ్డవారు. కాబట్టి మనం చేశాము. దీనికి

చక్కబీ పరిష్కారం ఉంది. గోరుతో పోయే దానికి గొడ్డలి అవసరం లేదు. బి.సి. (సి)లోనే జనాభా ఎంతో ఉంది. గణించండి. నాలుగు శాతమే ఉన్నారనుకుంటే, వారు దళితుల నుండి వచ్చారు కాబట్టి బి.సి. (సి)లో ఆ మేరకు కోటా పెంచండి. ఆ మేరకు ఆ దళితుల కోటా తగ్గుతుంది. అప్పుడేముపుతుంది? దళితుల రిజర్వేషన్ దళితులకు ఉంటుంది. ఎన్నో రిజర్వేషన్ తగ్గదు. దళిత క్రీస్తియన్లకు బి.సి.(సి) రూపంలో ఎంతైనా పెంచుకోవచ్చు. దళితుల నుండి వచ్చారు కాబట్టి. ఇక్కడ తగ్గుతుంది, అక్కడ పెరుగుతుంది. 50 శాతం దాటదు, దళిత క్రీస్తియన్లకు న్యాయం జరుగుతుంది. బి.సి.లకు అన్యాయం జరగదు. లేకపోతే ఇది చాలా తీవ్రమైన విషయం. అందుకే నేను సవరణ ప్రతిపాదిస్తున్నాము. కాబట్టి దీన్ని ఆపోమాహిగా గబా గబా చేసేద్వామునుకుంటే లాభం లేదు.

మ.12.20

ఈవేళ చేసే చిన్న చర్యలు దీర్ఘకాలంలో జాతికి పెను శాపంగా పరిణమిస్తాయి. 1985-86లో రాజీవ్ గాంధీ గారిని ఇట్లాగే మఖ్య పెట్టి నుస్పిం కోర్చు ఇచ్చిన తీర్పును భాతరు చేయకుండా, పోబానో కేసులో ఇచ్చిన జడ్జమెంటును పూర్వపక్షం చేయడానికి ముస్లిం మహిళా బిల్లును పెట్టారు. పెంటనే దేశంలో తీవ్ర ప్రతిఫుటన వచ్చింది. మతాల మధ్య పైరుధ్యం వస్తే రాజీవ్ గాంధీ గారు తట్టుకోలేక ఎంతోకాలంగా నిద్రాణంగా ఉన్న సమస్యను మళ్ళీ తీసుకువచ్చి, అక్కడ బాటీ మనీదు ఉండగా రామజన్మభూమి తాళాలను తెరిపించారు. దాని వర్యవసాయం ఈ దేశం గత 25 ఏళ్లగా చాలా తీవ్రంగా అనుభవించింది. ఇప్పుడిప్పుడే ప్రశాంతమైన సరస్వగా ఈ దేశం ఉంది. ఎందుకు పెద్ద బండరాయిని ఆ సరస్వులో వేసి పెద్ద కల్లోలాన్ని సృష్టిస్తారు? దళిత తైస్తపులకు మీరు న్యాయం చేయుటన్న కోరికే పుంటే బి.సి.సి' కోటాను మీరు పెంచండి. జనాభాను పరిగణనలోకి తీసుకోండి. దళితుల జనాభాని బట్టే వస్తాయి కాబట్టి, ఎవరికీ అన్యాయం జరగదు.

రెండవది, పూర్తిగా ఆర్థికంగా, సామాజికంగా సంక్లేషమం కోసం మీరు ఏం చేస్తున్నారో ఇప్పటికే ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు, బ్రహ్మసందర్భి గారి ప్రభుత్వం చేసినది చాలకపోతే పూర్తిగా ఇంకా అన్ని అందించే ఏర్పాటు చేయండి, ఇళ్ల దగ్గర్నించి, పెస్టన్స్ దగ్గర్నించి, నిగతాపన్మీ ఎన్ని కోటాలో ఏ బెనిఫిట్లు ఉంటాయో అవన్నీ వీరికి అందేటట్లుగా.

మూడవది, ముఖ్యమంత్రి గారు - వీరింకా నివక్షతకు గురవుతున్నారన్నారు. **Protection of Civil Rights Act** ని ఏ రకమైన వివక్షకు గురైనా సరే, వారందరికీ వర్తించేటట్లు, చట్టంలో చిన్న సవరణ చేయడానికి ప్రతిపాదన చేయండి. చట్టం చేయండి. మీరు సంకల్పించినవన్నీ కూడా ఈ ప్రశాంతమైన సరస్వులో కల్లోలం రేపకుండా, దళితుల ప్రయోజనాలకు అన్యాయం జరగకుండా, ఈ దేశంలో రాజకీయంగా మళ్ళీ ఒక భయంకర వాతావరణాన్ని సృష్టించకుండా, మతాల మధ్య పెను సంఘర్షణ లేకుండా, మరొకసారి ఈ దేశంలో ఒక ప్రమాదకర పరిస్థితి రాకుండా అన్ని ప్రయోజనాలూ కల్పించవచ్చు. గోటితో పోయేదానికి గొడ్డలి వద్దు. ఈవేళ మనం చేసే చర్యలు దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను దెబ్బ తీయకూడదు. ఇది కేవలం కంటి తుడువు చర్య అని నేను సృష్టింగా చెబుతున్నాను. కేవలం సించార్లిక చర్య. ఛిల్లీలో దీనినెవరూ ఆమోదించరని ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలుసు, మీకు తెలుసు, నాకు తెలుసు. ఇది రాజ్యాగం ఒప్పదని, ఇది సుట్రీం కోర్చు ఒప్పదని, వీరికేమీ జరగదని, కాని జరుగుతుందని నటిస్తున్నారని మనందరకూ తెలుసు. జరిగేటట్లు చేయడానికి నేను మార్గం చూపిస్తున్నాను. దళిత తైస్తపులకు న్యాయం చెయ్యడమే మీ లక్ష్యం అయితే, బి.సి.సి' రిజర్వేషన్లు కోటాను పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయండి, జనాభాను బట్టి. దళితులలో ఎంతమంది కస్వర్ప అయితే అంతమందికి బి.సి.సి' లు

గా రిజర్వేషన్లు ఇవ్వండి. దళితుల్లో కొసిఫికేషను లేనపుడు, ఎన్సి వర్కరణ లేనపుడు ఒక కులాన్నే, ఒక ఉన్న కులాన్నే, పర్దాన్నే తెచ్చిపెడితే రాష్ట్రంలో, దేశంలో తీవ్రమైన అన్యాయం జరుగుతుంది కాబట్టి దయచేసి, తాత్కాలిక రాజకీయ లభీ కోసం మీరు ఎంపర్లాడకండి. ఊరందరిదీ ఒక దారి అయితే ఉలిపికట్టదోక దారిట, అధ్యక్షా. నిజాయితీకి, ధర్మానికీ ఎప్పుడూ విలువుండదు విననపుడు.

ఒక్కళేనండీ వ్యతిరేకిస్తున్నదీ, ఏమిటో చెప్పమని. *One man with conviction is a majority.* ప్రజాస్వామ్యంలో సంఖ్యాబలం అవసరమే గాని, రాజ్యంగం, ధర్మం, ప్రజాస్వామ్యం, జనహితం, స్వచ్ఛ, అందరికి సమానత్వం, ఏ విధమైన సంక్షోభం రాకుండా అన్ని పర్దాల ప్రజల్లో సమానంగా కాపోడటం, ఈ జాతి భవిష్యత్తుకి చాలా అవసరం. లేకపోతే ఈవేళ మనం చాలా ఉదాసీనంగా, చాలా అలవోకగా చేపట్టే ఘతి చర్య రేపు జాతి భవిష్యత్తుకు పెను సవాలపుతుంది. ఈ హెప్పురికను ప్రథాన పక్షానికి చేస్తూ, అయ్యా, సనిసయంగా మనవి చేస్తున్నాము. చాలా మంచి మనసుతో మనవి చేస్తున్నాము. ఒక టైస్టప విద్యా సంస్థలో చదువుకున్న వాడిగా, ఒక టైస్టప ఆసుపత్రిలో పుట్టిన వాడిగా, టైస్టాన్ని గౌరవించే వాడిగా మనవి చేస్తున్నాము. వారి ప్రయోజనాలను కాపాడే పద్ధతులు నేను చెప్పినవన్నీ. వాటిని పాటించండి. ఇటువంటి తొందరపాటు తీర్మానాన్ని ప్రక్కన పెట్టాలని కోరుతూ, అధ్యక్షా, సెలపు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఎవరైతే దళిత క్రీస్తియమ్మ గాని, దళిత ముస్లిమ్మ గాని పున్నారో వారి గురించి డెసిప్షన్ తీసుకుని పెడ్దుల్లు కాస్ట్ వారితో సమానంగా యిప్పడానికి మా పార్టీ కూడా అంగీకరిస్తోంది. తెలుగు దేశం పార్టీ తరఫున మేం పూర్తిగా సహకరిస్తాము.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఒక చారితాత్మకమైన రిజల్యూపన్ ప్రవేశపెట్టారు ముఖ్యమంత్రి గారు. 1967 లో నేను శాసన సభ్యుడిగా ఎన్నికైనపుడు మొట్టమొదటి నా మెయిడెన్ స్పీచ్లో... I made it very clear and requested the then Government to treat them on par with Dalit Christians, అని చెప్పడం జరిగిందని మీకు మనవి చేస్తున్నాము. బెంజిమెన్ అనే ఎమ్పి గారు పుండేవారు. దాదాకు 30 సంవత్సరాలుగా ఈ ఉద్యమాన్ని బలోపేతం చేసి, అందరినీ కలిసి, కన్వీన్ చేసి దళితులు సామాజికంగా ఏ విధమైన పద్ధతిలో పున్నారో, ఆ విధంగా దళిత టైస్టపులకు కూడా ఆ సౌకర్యాలను కలుగజేయాలని, నినాదాన్ని చేపట్టి ప్రచారం చేసిన వ్యక్తి. నాకు సంతోషం ఏమిటంటే, నేను నా మెయిడెన్ స్పీచ్లో ఏదైతే ఎన్నిసేచ్ చేశానో ఆనాడు, దానిని యిప్పుడు అనుసరిస్తున్నందుకు అభిసందిస్తూ, ఏదైతే జయప్రకాశ్ నారాయణ గారు మాట్లాడారో దాని లోకి లోతుగా పోదలచుకోలేదు. కానీ సమానత్వం అనేది ఆర్థిక సమానత్వం లేకుండా కావాలంటే ఈ రాష్ట్రం కాని, ఈ దేశం కాని ప్రజలు సహాయానే మాటను మీకు మనవి చేస్తూ తప్పక ఆర్థిక సౌకర్యం కొరకు ఏదైతే ఈ తీర్మానం ప్రవేశ పెట్టారో దానిని సంపూర్ణంగా బలపరచవలసిందిగా మీ అందరి తరఫునా కోరుతున్నాము. దీనికి సంబంధించినంత వరకూ సంపూర్ణమైన సహాయాన్ని చేస్తూ, దీనికి రాజ్యంగ సవరణ చేయవలసి వస్తుందని, దీని కొరకు అందరు ముఖ్యమంతులతో మాట్లాడటం గాని, సోనియా గాంధీ గారితోనూ, మనోహన్ సింగ్తో మాట్లాడటం గాని చేసి, ఈ తీర్మానాన్ని దేనినైతే ప్రవేశపెట్టామో to strengthen the hands of the Central Government and see that the Constitution is amended in this respect.

శ్రీ డి. మణిక్య వర ప్రసాద రావు : అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ తీర్మానం బహుశా భారత దేశ చరిత్రలోనే ఒక మంచి నిర్ణయంగా, సామాజిక న్యాయంలో ఒక ముందడుగుగా నేను భావి

స్తున్నాను. అయితే, గౌరవ సభ్యులు జయప్రకాశ్ నారాయణ గారు సూసాయ్ కేసును వివరించారు. రాజ్యంగ పరంగా పున్న ఇబ్బందిని సూసాయ్ కేసులో సుఫ్రీం కోర్టు చెప్పడం జరిగింది. ఈ ఎమెండ్మెంటును గాని, రాజ్యంగాన్ని గాని సవరించకూడదని ఎక్కడా చెప్పలేదు. రాజ్యంగ సవరణ అనేది పార్లమెంటుకు పున్న అత్యంతమైన హక్కు. పార్లమెంటుకు పున్న ఈ హక్కును సుఫ్రీం కోర్టు తీసివేయలేదు. సూసాయ్ కేసులో చెప్పింది ఏమిటంటే ప్రజాంట్ ఎగ్జిస్టింగ్ చట్ట ప్రకారం, పున్న రాజ్యంగం ప్రకారం ఎమెండ్మెంట్ చేయకుండా దచిత్ క్రొయిస్టుకు రిజర్వేషన్లు యివ్వడం కష్టం, మీరు ఎమెండ్మెంటుకు వెళ్లండని ఒక సజెషన్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఆ సజెషన్ ప్రకారం ఎమెండ్మెంట్ చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఈ ప్రయత్నాలను equality before Law - ఆర్డికల్ 14 ప్రకారం, ఆర్డికల్ -16 ప్రకారం, ఆర్డికల్ - 25 ప్రకారం రాజ్యంగ సవరణ అవసరమైనన్నది. వారోక సూచన చేసి పున్నారు. Protection of Civil Rights Act ను ఎమెండ్ చేస్తే సరిపోతుందటన్నారు. Protection of Civil Rights Act ను ఎమెండ్ చేస్తే వారికి ఎస్.సి. బెనిఫిట్సు రావు. ఎస్.సి. బెనిఫిట్సు రావాలంటే ఆర్డికల్ 341 ద్వారా ఎస్.సి స్టేట్స్ పెట్టపలసి పుంది. ప్రైసిడెన్షన్ ఆర్డరులో ఇన్క్రూడ్ చేయనలసి పుంది. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రి గారు తెచ్చిన ఈ రిజల్యూషన్సు ఒక దచిత్ శాసన సభ్యుడిగా బలపరుస్తున్నాను. చాలా మంది సంక్షోభంలో పున్నారు. 60 సంవత్సరాల నుంచి dichotomy కొనసాగుతోంది. దీనిని నివారించాల్సిన అవసరం పుంది.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యాం, ఏ రకమైన దురుద్దేశంతోటీ మేము చెప్పలేదు. ఈ రోజు పెద్ద ఎత్తున మత మార్పిడులు జరుగుతున్నాయి. ఆ మత మార్పిడులను మీరు ప్రోత్సహించినట్లపుతుంది. 5 సంవత్సరాలుగా ఈ అంధ్రప్రదేశ్లో, దేశంలో అదే జరుగుతోంది. మరీ బరితెగించి దానిని ప్రోత్సహించకండని చెప్పడమే తప్ప ఇంకోకటి కాదు. మరీ ముండిగా ఈ ప్రభుత్వం, ఓట్ల కోసం మత మార్పిడులను ప్రోత్సహించడం, విదేశి మిషనరీలను ప్రోత్సహించడం, నిజమైన దచితుల యొక్క ప్రయోజనాలకు నష్టం కలిగించే విధంగా తీసుకు వస్తున్నటువంటి ఈ యొక్క తీర్మానానికి నిరసనగా మా పార్టీ సభ నుంచి వాకోట్ చేస్తున్నది. మా పార్టీ తరపున ఈ తీర్మాన ప్రతిపాదనకు నిరసనగా అసింభ్వి నుంచి వాకోట్ చేస్తున్నాను.

(చిజపి సభ్యులు సభ నుండి వాకోట్ చేశారు)

12.30pm

MR. SPEAKER : The question is :

" This House unanimously resolves to request the Government of India to cause an amendment to the Constitution of India, to extend Scheduled Caste Status to Dalit Christians and Dalit Muslims in India, so that they can enjoy the same equal political rights and socio-economic and educational benefits as all other Scheduled Castes."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Resolution was passed.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు తమ తమ స్థానాల్లో నిలబడి కొప్పారు ఎం.ఎల్.ఎస్. రామారావు గారికి సంబంధించిన అంశాన్ని తీసుకోవాల్సిందిగా కోరారు)

(అంతరాయం)

శ్రీ టి.వి. రామారావు (కొవ్వారు): అధ్యక్షా, కరువు పై చర్చ జరుగుతోందని నేను ఇంతకాలం ఆగాను. ఇప్పటికేనా నాకు మాటల్లాడడానికి అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ టి.వి.రామారావు గారు పెల్లోకి వచ్చారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : సంబంధిత అంశాన్ని రేపు చర్చకు తీసుకొండాము. Please take your seat.

శ్రీ టి.వి. రామారావు : అధ్యక్షా, ఒక దళిత శాసనసభ్యునిగా నా ఆవేదనము ఈ సభ దృష్టికి తీసుకురానీయండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎమ్. సర్పింహులు : అధ్యక్షా, సభ్యుడు తన ఆవేదనము చెప్పుకొంటాడు. మీరు అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ డి. సరేంద్రకుమార్ (పౌస్కూరు): అధ్యక్షా, ఎన్నోసార్లు మీ ఫేంబర్కి వచ్చి రిక్వెస్ట్ చేశాము. మీరు ఏ రోజుకి అరోజు చర్చకు తీసుకొంటామని అంటున్నారు. కానీ పోస్ట్పోస్ట్ అపుతూ వస్తోంది. సభ సమావేశాల పనిదినాలు ఐదు మాత్రమే ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

MR.SPEAKER : We will go into the Demands. AIMIM is left in the first group. Mr. Akbaruddin Owaisi is the last speaker. After that we will go into the reply.

(శ్రీ టి.వి.రామారావు గారు పోడియం దగ్గర కూర్చున్నారు.)

I made it very clear that we will take it up and you have accepted that proposal. Now please sit down. Once you have accepted again you cannot get up. It is not proper. Rama Rao garu, we will take up that issue tomorrow. You go back to your seat. Chandra Babu Naidu garu please call back your Member, we will take up tomorrow. When it is concerned with the Member I am also concerned about it. Please take your seats. ....

(INTERRUPTIONS)

Please take your seats. Rama Rao garu we will take it up tomorrow. It is not proper to disturb the House. Is this what you want to do? You make it clear. I do not know. If this is the way you want to run the House it is not proper.

(INTERRUPTIONS)

I said very clearly we will take up the issue tomorrow. I said before the Resolution that Demands are very important. I said very clearly we will take it up tomorrow. This is not proper. Is this the way of running the House?

(INTERRUPTIONS)

It is not proper to disturb the House.

(అంతరాయం)

రేపు చర్చకు తీసుకొండామని క్లియర్గా చెప్పాను. It is not proper ఇప్పటికే చాలా సమయాన్ని కోల్పియాము. చాలా సబ్జక్చులు చర్చకు రాలేదు. First group of demands పై చర్చిస్తున్నాము. ఈ రోజు డిమాండ్స్‌పై చర్చించుకొండాము. I request the Members to go back to their seats.

శ్రీ టి.వి. రామారావు : అయ్యా దళితుడై. ఆలోచించండి.

శ్రీ డి. నరేంద్రకుమార్ : మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ పి. కేశవ్ : సభ్యుని అవేదనను వినండి.

(అంతరాయం)

MR.SPEAKER : There is nothing that I can do.

(INTERRUPTIONS)

It is not a good practice. I request the Members to go back to their seats. I have made it very clear that we will take it up tomorrow. ఈ విధంగా డిప్టుబ్ చేయడం మంచి సాంప్రదాయం కాదు. We will take it up tomorrow. నిన్న మీరు వచ్చినపుడు కూడా చెప్పాను. It is not proper. One Member disturbing the functioning of the House is not proper. We cannot run the House like this.

శ్రీ డి. నరేంద్రకుమార్ : మీకు మేము ఏమి చెప్పామో అది కూడా ప్రజలకు తెలియాలి కదా. మా వర్షాన్ కూడా మీరు వినాలి.

MR. SPEAKER : I again request through Mr. Chandrababu Naidu to please call back your Member. We will take it up tomorrow. You should not disturb the House like this.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణపునాయుడు : అధ్యక్షా, మైక్ ఇవ్వండి.

MR. SPEAKER : I will not give the mike.

శ్రీ గాదె పెంకటరెడ్డి : అధ్యక్షా, కోదండరామ స్టోమి వారి దేవాలయంలో జరిగిన సంఘటన గురించి తమరు నిన్న డైరెక్షన్ ఇచ్చారు. దాన్ని అనుసరించి నేను స్టేట్‌మెంట్ చేయడానికి రెండీగా ఉన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : డిమాండ్ అయిపోయిన తరువాత తీసుకొందాము.

(అంతరాయం)

Let him go back and sit down. You want to disturb when your leader wants to speak. Before I give mike to your leader you please go back to your seats. సమయం తక్కువగా ఉంది. టైమ్ మేనేజ్‌మెంట్ సక్రమంగా చేసుకోవాలి.

(శ్రీ టి.వి. రామారావు గారు తన స్థానానికి వెళ్లి కూర్చొన్నారు.)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, మా శాసనసభ్యుని విషయం చాలా రోజుల సుండి మేము అడుగుతున్నాము. ప్రతి రోజు అడుగుతూనే వస్తున్నాం. ఇప్పటికే చాలా ఆలస్యం అయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రేపు తీసుకొందాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : రేపు క్వాశ్న్ అవర్ అయిపోయిన పెంటనే, ఫస్ట్ 344 నిబంధన క్రింద తీసుకోండి.

MR.SPEAKER : See, yours is listed second. We will take it up tomorrow. ఫస్ట్ తీసుకోండి, సకండ్ తీసుకోండి అన్నది that is not correct. We will see that the subject is taken up tomorrow in the House.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : ఒక నిమిషం. మేము చెప్పేది మీరు కూడా వినాలి. నిను ఏదైతే లిష్ట్ చేశారో, ఆ లిష్ట్లో ఉండేది పోస్ట్స్ పోన్ అయింది, క్యాస్చిల్చేసి వేరేది ఇచ్చారు. అంటే **deemed to be answered or** ఏ విధంగానైనా మీరు ట్రీట్ చేసుకోవచ్చు. కాబట్టి అది జరిగిన తరువాత, నిబంధన 344 క్రింద బేకప్పు చేయాల్సిన అంశం మాది ఉంది. మొదటి నుండి మేము ఈ అంశాన్ని చర్చిద్దామని అడిగితే, ఈ రోజు చర్చకు వస్తుంది, రేపు చర్చకు వస్తుందని అంటున్నారు. శాసనసభ సమావేశాల పని దినాలు ఇంకా ఐదు రోజులే ఉన్నాయి. అందు ఒక రోజు అప్రాప్రియేషన్ బిల్పై చర్చ ఉంటుంది. ఒక రోజు ప్రీ డే ఉంది. మిగిలిన మూడు రోజుల్లోనే వివిధ అంశాలను చర్చించాల్సి ఉంది. అత్కమ ప్రాజెక్టుల విషయం చర్చించాలని ఆ రోజు చెపితే, రోజుయ్ గారు మట్టడుతూ, ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చిన తరువాత సంబంధిత విషయం చర్చిద్దామని అన్నారు. ఆ విషయంపై చర్చించాల్సిన అవసరం ఉంది. లేకపోతే అక్కడ వారు మొత్తం ప్రాజెక్టులన్నీ కట్టుకొనే పరిస్థితి ఉంది. రామారావు గారికి సంబంధించిన అంశాన్ని చర్చించాలని శాసనసభ సమావేశాల మొదటి రోజు నుండి మేము అడుగుతూనే ఉన్నాము.

MR. SPEAKER : We will take it up tomorrow. I got your message. Please sit down.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, అవసరమైతే సాయంత్రం పూర్త సమావేశాలను పెట్టి అన్ని డిమాండ్స్ పై చర్చించమని అన్నాము. దానికి కూడా ప్రభుత్వం ముందుకు రాలేదు. ఇప్పుడే దేవాదాయ శాఖ మంత్రి గారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామని అన్నారు. రాష్ట్రప్రజాస్టికం అంతా ఈ విషయమై అలోచిస్తోంది. డిమాండ్స్ పై విర్మించిన తరువాత మంత్రి గారి స్టేట్‌మెంట్ అంటే, వారు స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చేసి వెళ్లిపోయినట్లు అప్పుతుంది. అది కఠిన కాదు. ఇది చాలా తీవ్రమైన అంశం. నిను అడ్జర్న్‌మెంట్ మోహన్ ఇస్తే, వారు వాలెంటర్స్ ముందుకు వచ్చి స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామని అన్నారు. ఆ స్టేట్‌మెంట్‌ని ముందు తీసుకోండి.

MR.SPEAKER : I have taken a decision. We will take up after that.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, దీనికి ప్రయారిటీ ఇవ్వాలని మేము రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాము. ఒక్కసారి ఒక్క స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వాలని అనుకొన్నప్పుడు... ముఖ్యమంత్రి గారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామన్నప్పుడు మేము సహా చేశాము. పూర్తిగా సహకరించాము. ఎండ్మెంట్ మంత్రి గారి స్టేట్‌మెంట్ కూడా **equally important**. దాన్ని కూడా మనం తీసుకోకపోతే సరికాదు. మీరు అది తీసుకోండి. రేపు 344 నిబంధన క్రింద రామారావు గారి అంశం తీసుకోండి. మేము పూర్తిగా సహకరిస్తాము.

MR. SPEAKER : Please sit down. ఈ 344 నిబంధన అనేది we will give it according to the party concerned.

మ. 12.40.

Concerned Minister is not available today. That is the reason why party took a decision and they have replaced 344 with another 344. That is how it happened. 344 ప్రార్థించునం ఫాలో అయ్యది. పార్టీ పరంగా యిస్తారు. మీద సెకండ్ పుంది కాబట్టి I assure that it will come tomorrow.

(తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు తమ తమ సీట్లలో నిలబడి దేవాదాయ శాఖ మంత్రి గారిచే స్టేట్మెంట్ యిప్పించనిలిందిగా కోరారు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు రూ. లక్ష కోట్ల బడ్జెటుకు సంబంధించి , డిమాండ్స్ You don't want me to take up Demands?

(INTERRUPTIONS)

We cannot run the House like this. Please take your seats. Going on disturbing the House is not good. Let us finish Demands. Already we have wasted 15 minutes on this. Yes, Akbaruddin Owaisi Sahab.....

(అంతరాయం)

SRI AKBARUDDIN OWAISI : Speaker Sir, Housing and Social Welfare, Tribal Welfare, Backward Classes Welfare, Minorities Welfare.....

(INTERRUPTIONS)

If you are not interested I will have to adjourn the House. I cannot run the House like this.

(అంతరాయం)

MR. SPEAKER : If you are behaving like this and wasting time, I cannot run the House. After the Demands are over we will go into the TTD statement. I have made it very clear. ఈ హాస్ ని, ఈ ట్రైమ్ ని ఈ విధంగా మనం పాడు చేసుకుంటాము అంటే మీ ఇష్టం . I have taken a decision and once I have taken a decision I will stick to that. After Demands are over we will give a Statement.

(అంతరాయం)

ఏ విధంగా హాస్ ట్రైమ్ ని వేస్తు చేస్తున్నారో దయచేసి గమనించండి. మనసు ప్రజలు యిక్కడకు ఎందుకు పంపించారో, ఏమి చర్చించాలని పంపించారో, మీరంతా అలోచన చేయండి. ఒకసారి బాగా ఆలోచన చేసు కోండి. ఈ విధంగా మనం హాస్ ట్రైమ్ ని మిసప్రాపియేట్ చేయడం, సక్రమంగా వాడుకోకపోవడం మంచి పద్ధతి కాదు. స్టీజ్ టేక్ యువర్ సీట్స్.

(అంతరాయం)

మీకు హాస్ ను నడుపుకునేందుకు ఇంట్రెస్ట్ లేనట్టుగా పుంటే నేను చేసేదేమీ లేదు. If you do not want the House to run I cannot help it. I will be adjourning the House. Again you should not blame me. We cannot go on wasting the time like this. We have got one Member to speak, after that Reply and after that we will have the Statement.

శ్రీ ఈబెల రాజేందర్ : అధ్యక్షా, ఒకటి సార్, వారు గమక సిద్ధంగా పుంటే బిల్లు పెట్టమనండి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : డిమాండ్సు అయిపోయిన తర్వాత చేస్తామన్నారు.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: రెండవది సభను మాత్రం ఈ రోజు కంటిస్ట్యూ చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇలా కంటిస్ట్యూ చేయమంటా?

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: అధ్యక్షా, వారి దగ్గర సమాచారం రెడీగా పుంటే, సభలో యివ్వమని చెప్పండి అధ్యక్షా. లేకపోతే చర్చ అయిన తర్వాతయినా యివ్వమని చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చర్చయిన తర్వాత తీసుకుంటామని చెప్పాను. I am giving you 2 minutes time. All of you please go back to your seats otherwise, I will be adjourning the House. If you do not take your seats, I will not be sticking to my commitment of taking Rama Rao issue tomorrow.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణము నాయుడు(నగరి): అధ్యక్షా, మాకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం యివ్వండి.

MR. SPEAKER : I have made it very clear.

(అంతరాయం)

నేను కూడా చిత్తురు జిల్లావాడినే. నాకు కూడా ప్రాముఖ్యత తెలుసు. టీటిడి గురించిన ప్రాముఖ్యత మాకూ తెలుసు. మేము నమ్మే దైవం వారు. మీరు చెప్పదలచుకున్న విషయాలు అన్ని నాకు తెలుసు. ఈ విధంగా సభా సమయాన్ని పూర్ణ చేయడం మంచి పథ్థతి కాదు. ప్రజలు మనసు ఎందుకు యుక్కడకు పంపించారో, మీ అందరూ కూడా ఒకసారి ఆలోచించుకోండి. In the next one minute I will be adjourning the House. If you don't take your seats I will be adjourning the House. I cannot run the House like this. The House is adjourned to meet again at 8.30 am. on Wednesday the 26th Aug., 2009.

(The House then adjourned at 12.48 PM to meet again at 8.30 AM on Wednesday the 26th Aug., 2009)